

SCIENCE FICTION FANTASY HORROR

50KR.

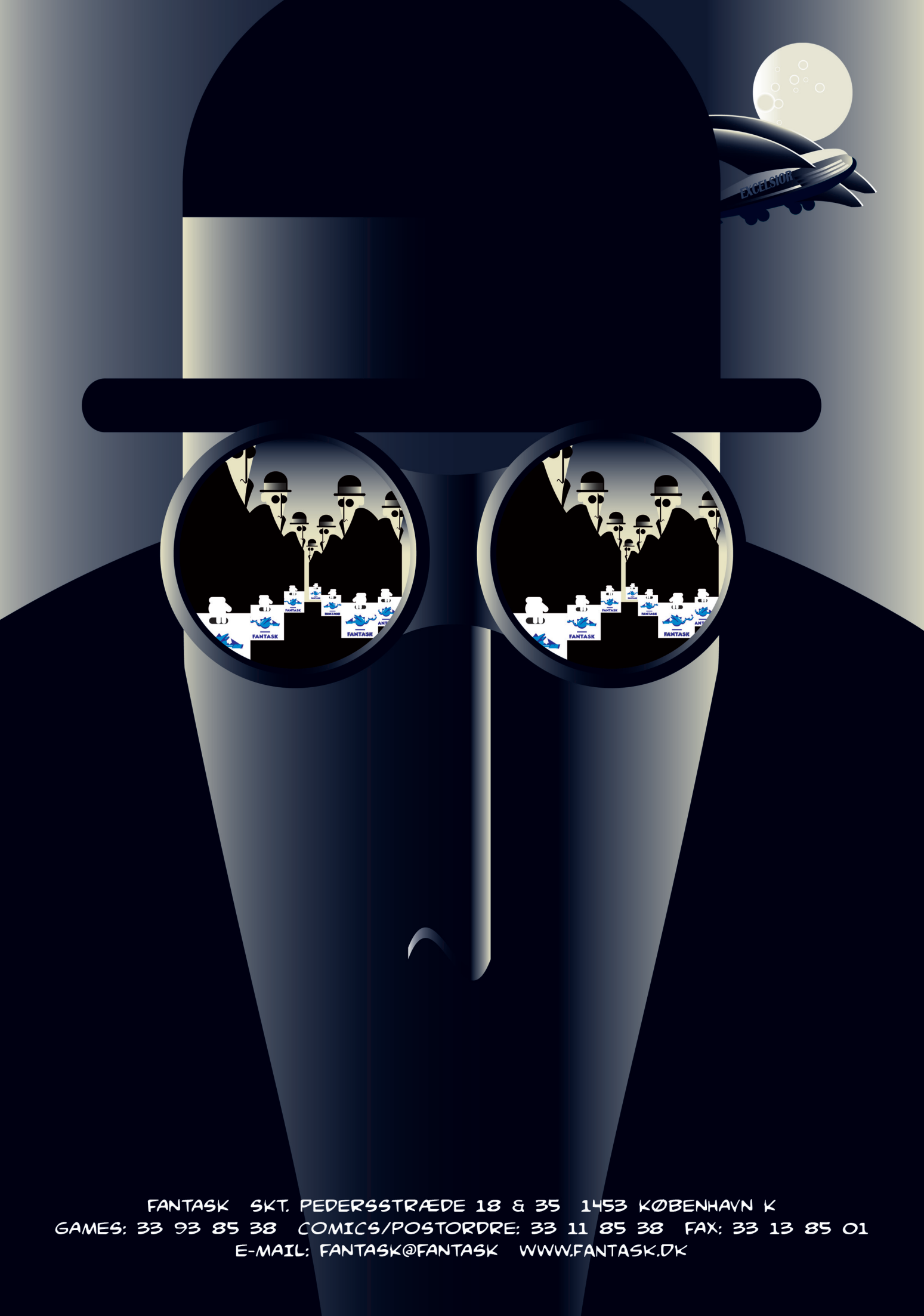
40

FORÅR
2014

HIMMELSKIBET

NYTT FOR FANTASTIK





FANTASK SKT. PEDERSSTRÆDE 18 & 35 1453 KØBENHAVN K
GAMES: 33 93 85 38 COMICS/POSTORDRE: 33 11 85 38 FAX: 33 13 85 01
E-MAIL: FANTASK@FANTASK WWW.FANTASK.DK

HIMMELSKIBET

MAGASINET FOR FANTASTIK

Nummer 40, forår 2014

HIMMELSKIBET beskæftiger sig med de fantastiske genrer. Bladet bringer artikler, noveller, kunst, anmeldelser, nyheder m.v., der på den ene eller den anden måde har med fantastik at gøre. Se mere på www.himmelskibet.dk.

HIMMELSKIBET er et non-profit forehavende, der udelukkende bliver produceret af ulønnet arbejdskraft. Alle indlæg er © indlæggenes ophavs-mænd.

HIMMELSKIBET udgives af foren-ingen Fantastik. Læs om Fantastik på www.fantastik.dk.

Ansvarshavende redaktør:

Klaus Æ. Mogensen
Tlf. 30 65 11 22
himmelskibet@fantastik.dk

Kontaktadresse

(bl.a. ved adresseændring):
Thomas Winther
Haydnsvej 1, 1 th
2450 København SV
kasserer@fantastik.dk

Dette nummers redaktør:

Tue Sørensen

HIMMELSKIBET udkommer ca. fire gange om året. Medlemmer af foreningen Fantastik modtager bladet gratis. Institutions-abonnement koster 200 kr. for fire numre. Medlemskab eller abonnement kan opnås ved at indbetale 200 kr. til konto i BankNordik 6515 30504775661. Husk at angive navn og adresse. Girokort til indbetaling kan rekvireres ved at sende en e-mail til forening@fantastik.dk.

Løssalgspris: 50 kr./stk.

Layout & montage:

Tue Sørensen

Forsidegrafik: Michael Bernth

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri
ISSN-NR: 1603-5836

Deadline for #41: 15/7 2014

Annoncepriser:

Omslag, bagside: 400 kr.
Omslag, inderside: 250 kr.
Helside inde i bladet: 150 kr.
Halvside inde i bladet: 100 kr.

Korrektur: Niels Gjerløff og Klaus Æ. Mogensen

INDHOLD

Forsideillustration: DARK PHOENIX – fotomanipulation ved Klaus Æ. Mogensen, efter et cosplay-foto af Nellie Schwartz

DEN FANTASTISKE VIRKELIGHED4
Artikel ved Flemming R.P. Rasch

SØNDAG EFTERMIDDAG5
Novelle af Flemming R.P. Rasch

MIG & MARVEL-KLUBBEN8
Artikel af Tue Sørensen

IT'S ALIVE ...! MARVEL-MORTEN VENDER TILBAGE11
Ekstraordinær Marvel-Klubben brevkasse

FAN-PROFIL: JAN ROBERT ANDERSEN15
Interview af Rasmus Wichmann

SUPERVENNERNE VENDER TILBAGE!18
Artikel af Henrik Larsen

OMEGADAMEN VS. KAMPKRAPYLET22
Tegneserie af Peder Riis

H.R. GIGER29
Nekrolog ved Klaus Æ. Mogensen

ANMELDELSER30
Af *Himmelskibets* anmelderkorps

SF-TEGNESERIER: MORRISONS X-MEN53
Artikel af Flemming R.P. Rasch

FANTASY-TEGNESERIER: MARVELS CONAN56
Artikel af Klaus Æ. Mogensen

HVAD HAVET GEMMER58
Novelle af Emilie H. Christophersen

NYT OM FANTASTIK60
Ved Klaus Æ. Mogensen

NYT FANTASTIK PÅ DANSK62
Ved Janus Andersen

DEN FANTASTISKE VIRKELIGHED: TELEPATI

Af Flemming R.P. Rasch



I superheltenes verden forestiller man sig ofte fantastiske ting der kan foretages alene med tankens kraft. Engang var det faktisk noget som videnskaben var i tvivl om og undersøgte seriøst. En del forsøg viste at der kunne være noget om snakken. Men efterhånden som det ikke lykkedes at lave nye forsøg der påviste disse fænomeners eksistens, og man endda heller ikke kunne gentage de tidligere succesfulde forsøg med succes, svandt troen på det ind, til det nu regnes for ren overtro.

Det at overføre tanker uden brug af tale eller tegnsprog er derimod ved at blive en realitet ved hjælp af moderne teknologi. Det er fremkomsten af de morderne scannere der har gjort dette muligt. I en fMRI-scanner kan man se hvordan blodet bevæger sig i hjernen, og derved se hvor der er aktivitet. Kobles dette sammen med viden om hvor i hjernen de forskellige tankeprocesser foregår, kan man i princippet aflæse folks tanker. Omvendt kan man påvirke dele af hjernen med elektroder og fremkalde bestemte tanker. I et nyligt forsøg med mus, kunne man få en rotte til at hjælpe en anden rotte med at finde frem til maden i sit bur, ved at den var forbundet via elektroder med en rotte i et andet bur, som vidste hvor i (det identiske) bur maden var.

Forskningen viser at vores hjerter groft sagt er delt pænt op i områder med hver deres funktion, men helt så enkelt er det ikke, når det gælder de mere komplicerede tankeprocesser. Hjerneforskningens fantastiske resultater er hovedsagligt sket med meget specialiserede dele af hjernen. For eksempel kommer vores synsindtryk ind via øjnene til den del af hjernen der hedder den visuelle cortex. Den kan da deles op i underområder. De yderste af disse områder bearbejder input fra øjnene, og skaber et billede af vores omgivelser. Her kan man altså direkte aflæse hvad vi ser. Men så begynder det at blive svært. Bare i visuel cortex, er der stadig rigtig mange ting som ikke er klart for forskerne. Går vi endnu dybere ind i hjernen, bliver det kun sværere. Det omvendte, at man påvirker hjernen, foregår i mange til-



fælde med den motoriske cortex. Her har naturen igen været flink ved os, for denne del af hjernen er nærmest et kort over vores krop, hvor enhver del af kroppen vi kan bevæge, svarer til et bestemt sted i den motoriske cortex. Det er det som de har udnyttet, i det nævnte rotteforsøg. Andre dele af hjernen er knap så nemme. Man er for eksempel i gang med at udforske hvordan hjernen behandler sprog, som også foregår i relativt afgrænsede områder, men er slet ikke så langt at man vil kunne manipulere med processen.

Hvad skal det hele så gøre godt for, kunne man spørge? Kan vi ikke bare tale sammen uden brug af telepati? En af de mere langt ude ideer fra science fiction er at man kan forbinde hjerter, så de kan kommunikere helt perfekt uden brug af ord. Det vil formentlig være muligt at lave en sådan forbindelse mellem hjerter, men hvad der sker, er svært at forudsige. Måske smelter de to bevidstheder sammen til en, ligesom det sker med højre og venstre halvdel af vores hjerne, som faktisk er næsten selvstændige enheder, forbundet via hjernebjælken.

På det mere praktiske plan er der også mange muligheder i teknologien. Ved at aflæse den motoriske cortex er det teoretisk muligt at styre proteser næsten ethvert sted på kroppen med tankens kraft. Vi vil kunne lave en hel RoboCop. Der er forsøg med at stimulere dele af hjernen som et alternativ til medicin mod psykisk sygdom. Nogle forskere har opnået gode resultater med at kommunikere med bevidstløse mennesker direkte gennem hjernen. Det kræver stadig nogle store, dyre apparater, men der sker hele tiden en teknologisk udvikling med scannerne, så en dag vil teknologisk "telepati" være noget vi kan møde alle vegne.

SØNDAG EFTERMIDDAG

Af Flemming R.P. Rasch

Flemming Rasch har efterhånden skrevet mange noveller, har arrangeret flere novellekonkurrencer og festivaler, og driver nu og da forlagsvirksomhed.



“I dag skal vi lave noget rigtigt sjovt,” sagde Knuds far.

Åh nej, tænkte Knud, ikke igen, for han havde lige glædet sig til at bruge hele søndagen på computerspil.

“Ved I at Danmark faktisk var et stort og mægtigt land, som regerede hele Norden i en glad og lykkelig tid? Men så kom alle de gale konger og ødelagde det hele. Ak ja!”

Nationalmuseet igen, tænkte Knud, det var opkaldt efter en gammel dansk konge. Så er den søndag ødelagt.

*

Nationalmuseet er stort. Så det lykkedes Knud at blive væk fra de andre. Han vågnede pludselig op mellem to glasskabe med gamle mønter. Det sidste han huskede var hans far, der fortalte om handel med uld i middelalderen. Det var nogle lyde, der havde vækket ham. Den ene lyd var én der stønnede. Den anden lyd var en der løb.

Knud rejste sig. Han fik straks øje på manden i det underlige tøj, som lå og stønnede nogle få meter væk. Han lignede en fra en gammel film eller et fjernt land. Knud blev lidt forskrækket, da han opdagede hvad der lå ved siden af manden. En lille pøl af blod!

Knud vidste ikke hvad han skulle gøre. Men hvad pokker, tænkte han, jeg gør bare som jeg plejer at gøre i computerspil. Det her er jo alligevel bare noget jeg drømmer.

“Er du død?” spurgte Knud.

“Nej, men tæt på,” sagde manden på gebrokkent dansk. “Her, tag denne bog. Giv den til arrrrgh ...”

Knud tog bogen og puffede lidt til manden. Han rørte sig ikke. Lyden af en der løb, blev pludselig meget tydelig. En mand i uniform kom til syne. Han havde en pistol i den ene hånd og et vildt blik i øjnene. Åh nej, det er vagten. Nu tror han jeg har myrdet manden, tænkte Knud.

“Væk, dreng. Han der er farlig!”

“Jeg tror, han er død,” sagde Knud.

“Se så at komme væk, han ...”

Så sagde vagten ikke mere. Den døde mand havde åbnet øjnene og smidt et eller andet efter ham. Bagefter var han sunket sammen igen, med lukkede øjne. Knud puffede til ham et par gange for at være sikker på at han var død. Så gik han hen til vagten. Han lå på gulvet. I hans hals sad der en kniv.

Knud trak kniven ud. Blodet begyndte at sprøjte ud og Knud tabte forskrækket kniven. Han skulle til at løbe sin vej, da han kom i tanke om at det hele nok bare var en drøm. Der lå kniven, og lidt længere væk lå vagtens pistol. En pistol er et bedre våben, vidste han fra sine computerspil. Så han samlede den op.

Der var lyde af flere som kom løbende et sted. Hvad mon det er smartest at gøre, tænkte Knud. Han besluttede sig for at stikke af, i modsat retning af der hvor vagten var kommet fra. Rummet ved siden af var fyldt med mønter i skabe. De så meget gamle ud. Der var også en dør som stod lidt på klem. Et skilt på den sagde “Adgang forbudt!”

Knud trak døren helt op. En mørk trappe førte ned. Lyden af de løbende kom nærmere. De råbte til hinanden, kunne han høre. Han gik ind og lukkede døren til. I halvmørket så han et skilt på væggen, med en pil der pegede ned. “Mu og Atlantis samlinger” stod der.

Neden for trappen var der heller ikke meget lys, men Knud kunne ane nogle store ting af sten og nogle borde der lå ting på. Fra en af de store ting kom et lysskær, som skiftede mellem rødt, orange og gult. Knud gik forsigtigt derhen.

Det var en stor, firkantet sten som nåede næsten op til loftet. Så vidt han kunne se, var den helt sort. Men på den ene side af den var der et område på størrelse med en dør, hvor det mærkelige lys kom fra. Knud prik-

kede forsigtigt til det. Det føltes elastisk og varmt. Han prikkede også til det sorte ved siden af. Det føltes meget hårdt og koldt.

Underligt, tænkte han, hvorfor er stenen så blød her og hvad er det for noget lys? Så satte han håndfladen ind mod lyset og trykkede forsigtigt.

Pludselig mistede han balancen og faldt om. Det føltes som om han var faldet ind i stenen! Han rejste sig op. Hvad var det for en sær drøm? Eller var det? I hvert fald var han ikke på Nationalmuseet mere!

*

Det var en stjerneklar nat. Ikke en søndag eftermiddag. Han var i nogle øde bakker og kunne se høje bjerge i det fjerne. Ikke Københavns centrum. Han frøs. Og havde ondt i sin ene skulder, som han var faldet på.

Det er ikke nogen drøm, tænkte Knud. Men hvad er det så? Og hvordan kommer jeg hjem igen? Det var ikke nemt at regne ud. Men Knud, der var opkaldt efter en konge, gav ikke op før han var begyndt, og gik ud i det kolde landskab for at finde svar på sine spørgsmål.

Det var lige ved han bare troede det bare var hans fantasi, der løb af med ham. Men han så en sort og rød skikkelse stå på en bakketop og spejde. Knud dukkede sig ned bag en busk. Den fremmede så lige i hans retning. Et uhyggeligt sort ansigt med røde glødende øjne, og lange krogede arme, der bar på et eller andet. En bue, mente Knud. Men heldigvis fik den fremmede ikke øje på ham.

Der var gået over en time. Knud havde fulgt efter den fremmede, som så ud til at være på vej et sted hen. Af og til havde han bøjet sig ned, som for at snuse til noget. Et par gange havde de hørt lyde i det fjerne. Nu kunne Knud tydeligt høre at det var nogle mennesker der talte. Et sted ude mellem bakkerne var der et flakkende lys-skær. Et bål måske, tænkte

Knud.

Den fremmede var ikke at se mere. Men de andre gange han var kommet ud af syne, var han dukket op igen ikke længe efter, på toppen af en bakke. Knud gik i retning af lyset. Lidt efter så han at det var en stor gruppe mennesker som havde slået lejr. Nogle af dem så ud til at være syge og sårede. Et par stykker stod vagt, men det så ikke ud til de havde set Knud.

Pludselig pegede de op på toppen af den bakke hvor Knud lå. Der stod den fremmede med buen spændt. Hans røde øjne så ud til at gløde endnu kraftigere end før.

Mens Knud så på, begyndte den fremmede at skyde. De to vagter faldt om. Så begyndte menneskene dernede at skribe op. Nogle af dem fandt våben frem og begyndte at løbe op ad bakken. En af dem havde en bue. Det så ud til at han ramte den fremmede med en pil, men den prellede bare af. Så blev buskyshten selv ramt og faldt død om. Han venner løb videre op ad bakken med deres økser og sværd, men blev skudt ned iden de nåede toppen.

Knud var mere bange end han nogensinde før havde været. Han var nu sikker på at det ikke var en drøm. Hvis han rørte sig, ville den fremmede se ham og skyde ham død. Han måtte have hjælp. Så Knud stak hånden i lommen efter sin mobiltelefon. Det var det man burde gøre. Selv om der ikke havde været noget signal de ti gange før han havde prøvet.

Han var så bange at han stak hånden i den forkerte lomme. Og trak vagtens pistol frem. Det lå nu døde mennesker hele vejen op ad bakken. Knud blev rasede. Hvad bildte det dumme svin sig ind, bare at stå der og myrde dem med sine pile?

Knud rejste sig op og pegede pistolen mod den fremmede. Han trykkede af. Pistolen hoppede i hans hånd og der lød et kraftigt smæld. Meget højere end i spil og på film. Den frem-

mede drejede hovedet. Kiggede direkte på Knud, så hans røde øjne borede sig ind i Knuds og afslørede hans dybeste hemmeligheder: Dengang han havde tisset i sengen. Dengang med edderkoppen. Han var lige ved at tage pistolen.

En af de faldne på bakken rejste sig da op. I et par hurtige spring var han oppe ved den fremmede. Og huggede sit sværd i ham. Men den fremmede vendte sig bare om og stak ud efter manden med en kniv. Manden tabte sit sværd og faldt død om.

Knud havde mest lyst til at stikke af, men han tog sig sammen. Denne gang holdt han om pistolen med begge hænder. Første skud ramte ikke. Uhyggeligt hurtigt fik den fremmede sat en pil på sin bue og pegede den mod Knud. Knud tænkte at han var død, men trykkede på aftrækkeren.

*

Folkene i lejren var meget taknemmelige bagefter. For Knud havde dræbt den fremmede. En yobakk, var det. Uhyggelig fyr, nærmest et skelet med tynd, sort hud over, der var tatoveret med røde magiske runer. En død krig, som en ond troldmand havde genoplivet, fortalte de ham. De talte gebrokket dansk som manden i museet. Men Knud lod mærke til at deres mundbevægelser ikke passede med det han hørte. Et eller andet magi var på spil!

De samlede deres døde sammen og lagde nogle sten over dem. Knud hjalp. Bagefter fik han deres historie: De var et fredeligt folk, som havde haft en konge de holdt meget af. På kongens bryllupsdag var et uhyggeligt monster brudt op af gulvet midt i kirken og havde dræbt kongen, hans brud og de fleste af gæsterne. Samtidig havde nogle yobakk angrebet dem. Kun en lille flok af folkene på kongens borg havde haft held til at stikke af.

Kongen havde haft tre troldmænd. Den ene, som hed Whodar, var forsvundet nogle uger inden brylluppet. Den anden, som hed Sthmi, var blevet sendt ud på en meget farlig mission for at hente hjælp. Men han var ikke vendt tilbage. Nu var der kun den tredje troldmand, som hed Veltocraf, og de to krigere, som hed Roni og Nino, tilbage til at kæmpe mod fjenden. De andre var for unge, for svage eller for gamle til at slås.

Knud tilbød at hjælpe og sagde at de blev nødt til at kæmpe, for det var fejlt bare at stikke af. Det var i hvert fald hvad hans far plejede at sige når han talte om Danmark og gamle dage. Knud blev meget overrasket, da de gav ham ret. Snart efter førte han og de to krigere an på turen tilbage til det lille kongerige.

*

Da de nåede frem til kongens borg, blev de mødt af en hel flok yobakker. Midt i flokken stod troldmanden Whodar. Han pralede med at det var ham som havde dræbt kongen og alle de andre. Det var noget med at han havde været forelsket i hende som kongen giftede sig med.

“Nu skal I også dø!” råbte Whodar.

“Kom bare an!” råbte Knud med en lidt kikset og pivet stemme.

Whodar grinede ad ham. Yobakkerne grinede med. Men mens de stod og grinede, trak Knud pistolen og fyrede løs. Whodar og en Yobak faldt om, men resten af dem så på Knud med deres rødglødende øjne, og sprang på ham med deres krumsabler, hellebarder og stridskøller. De var alt for mange til at han kunne nå at skyde

dem.

Heldigvis var Rone og Nino og Veltocraf der. Roni og Nino stak yobakkerne i munden og øjnene, hvor de kunne såres af spyd og sværd. Veltocraf smed små ildkugler efter dem, så der gik ild i deres tørre, gamle hud. Til sidst lå alle yobakkerne døde på jorden.

Men lige da de skulle til at fejre sejren, lød der et brøl ovre fra kirken. En mægtig drage brød ud gennem muren og løb imod dem, med sin kæmpe mund vid gab. Munden var fyldt med lange spidse tænder, der var lige så lange som Knud. Knud



skød mod den, men det så bare ud til at gøre den mere vred. Så gjorde sig umage med at sigte efter dens ene øje. Men ak – pistolen var løbet tør for kugler.

Knud ledte i sine lommer efter noget andet han kunne bruge som våben: Bogen, som han havde fået af manden på biblioteket. Den smed han fra sig. Ikke til meget nytte. Mobiltelefonen.

Jeg kan da altid bare tage et billede af den, tænkte Knud. Så kan det være de tror mig, hvis jeg overlever det her og kommer hjem igen.

Telefonen blitzede. Dragen

stoppede op. Den havde vist aldrig prøvet at blive fotograferet. Lidt efter gik den fremad igen. Knud kunne nu se rester af mennesker sidde i dens tænder. Han blitzede igen. Den stoppede op igen. Tredje gang virkede det ikke.

Knud lukkede øjnene og ventede på at dø. Han kunne høre en eller anden synge en sær sang. Men ellers skete der ikke noget. Så åbnede han øjnene igen. Troldmanden Veltocraf stod med en bog og sang en sang. Dragen var bange for sangen og bakkede tilbage mod kirken. Til sidste trak den sig helt ind i kirken og ned i det hul den var kommet op af. Lidt efter styrtede kirken sammen og lukkede hullet.

“Den forsvundne troldomsbog!” sagde Veltocraf. “Du har reddet os alle sammen. Vil du være vores nye konge?”

Det ville Knud egentlig gerne, men da han så på mobiltelefonen, kunne han se at klokken var mange.

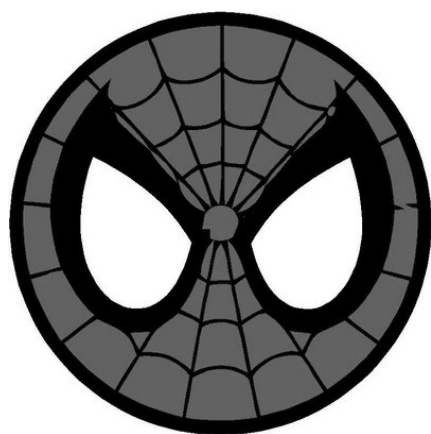
“Måske en anden gang. Men hør – hvordan kommer jeg hjem?”

Det var ikke noget problem. Med et vers fra den magiske bog sendte Veltocraf ham tilbage til museet, hvor han lige nåede at komme med de andre hjem til aftensmaden.

“Typisk dig, Knud, du har bare ligget og sovet et eller andet sted, mens vi andre har oplevet noget,” sagde hans far.

Og hvis det ikke var for billederne af dragen på hans mobiltelefon, ville Knud have troet at det hele havde været en drøm.

* * *



MIG & MARVEL-KLUBBEN

- En samlers tilbageblik

Af Tue Sørensen



Hva' fa'n er ... *Marvel-Klubben*? Hvis du er Marvel-fan, så bliver du sikkert ked af at høre at det ikke længere er muligt at blive medlem af *Marvel-Klubben*! For den eksisterede kun mellem 1984 og 1991, i form af en koordineret og nummereret række af fordanskede *Marvel*-seriehæfter som indbefattede *Hulk*, *Edderkoppen* og *Projekt X* (i farver), samt en række 100-siders sort/hvide 'klassikere' med ældre materiale fra serier som *De Fantastiske Fire*, *Superhelte-Alliancen* (*The Avengers*), *Kaptajn Marvel*, *Kaptajn Ame-rika*, *Warlock*, *Gruppe Alpha* (*Alpha Flight*), m.fl. Senere kom også farveserien *Marvelhelte* til, som mest indeholdt John Byrnes *Fantastiske Fire*. Og der var tykke oneshots med f.eks. *Jærven* (*Wolverine*), *Kappe & Kårde* (*Cloak & Dagger*) og *Juniorhelte* (*Power Pack*). Man kunne anse sig som medlem af klubben hvis man samlede alle numrene, abonnerede på serierne, og som bonus således modtog *Marvel-Klubbens Årshæfte*, som var en særligt udvalgt historie (eller to) trykt i sort/hvid, men på dejligt tykt papir. Det var et rent tegneserieorgie, hvis man som jeg var nyudklækket superheltefan. Men lad mig begynde med begyndelsen, dengang helt tilbage i start-firserne – eller tidligere endnu.

Jeg har været så heldig at jeg er vokset op med tegneseriehæfter fra jeg var helt lille. Selv længe før jeg kunne læse sørgede min mor for at holde mig velforsynet med *Anders And*-blade (som hun selv elskede i sin barndom), men også *Superman* og mange andre serier. Jeg er født i 1971 og kommer oprindeligt fra Christianshavn. Min mor og jeg flyttede i kollektiv på Vesterbro i 1977, men i 1979 fik min mors kæreste job som bibliotekar i Lemvig i Nordvestjylland, så vi boede i provinsen fra 1979 til 1987 (hvor vi flyttede tilbage til KBH). I "de jyske år" var biblioteket naturligvis mit andet hjem, og udover at læse masser

af bøger (f.eks. Enid Blyton, Walter Farley, Sigrid Thomsen, Ole Lund Kirkegaard, Bjarne Reuter, C.S. Lewis, og alt hvad der var af science fiction), læste jeg selvfølgelig også mange tegneserier. Nu var det ikke længere hæfterne (som de jo ikke havde på biblioteket), men albummene som var det store hit: *Splint & Co.*, *Lucky Luke*, *Asterix*, *Henrik & Hagbart*, *Franka*, *Yoko Tsuno*, og mange flere. På biblioteket faldt jeg efterhånden i snak med nogle andre tegneserielæsende børn, og de nævnte noget der hed "Bogcentralen". Det var en ganske lille boks ikke langt fra biblioteket, hvor man kunne købe eller bytte brugte blade og bøger, og jeg blev øjeblikkeligt fast kunde dernede. Dette var omkring 1983-84, da jeg var omkring 12 år gammel. Jeg slæbte masser af brugte seriehæfter med hjem, læste dem, og gik ned og byttede dem til andre brugte blade. *Tarzan*, *Korak*, *Sølvpil*, *Fantomet*, *Superman*, *Batman* og mange flere. Jumbobøger, selvfølgelig også.

Men på et tidspunkt opdagede jeg at visse blade var bedre end andre; der var nogle blade der påvirkede mig kraftigere, og i helt usædvanlig grad vækkede følelser og engagement i mig. Det var *Hulk* og *Edderkoppen* – dem fra Winthers for-



Edderkoppen før *Marvel-Klubben*

lag, før Marvel-Klubben startede. Det var som om historierne i disse serier var *alvorlige og intelligente*; ikke bare tilfældige eventyr som i alle de andre serier. Personerne var sammen-satte. Ud af alle de hæfter, jeg købte, byttede og læste, var jeg indtil da kun begyndt at samle systematisk på *Anders And* (1983 var min første komplette årgang), men nu tog jeg beslutningen om også at samle på *Hulk* og *Edderkoppen*. Morsomt nok tænkte jeg dengang aldrig på at man også kunne købe sådanne hæfter fra nye af i kioskerne; hele min tegne-serieverden drejede sig om de brugte blade fra Bogcentralen.

Så i februar 1985 begyndte det at gå hurtigt. Jeg fik fat i et brugt eksemplar af *Marvel-Klubbens Edderkoppen* nr. 12/84 nede i Bogcentralen, og på *Marvel-Klubsiderne* inde i bladet kunne jeg til min forbløffelse se at nr. 2/85 lige var udkommet! Så en søndag hvor jeg var syg, bad jeg min mor om at købe det til mig, og dét var mit første nyindkøbte *Marvel*-blad.

Jeg hoppede naturligvis straks på *Marvel-Klubbens Hulk* og *Projekt X* lige efter – tøvede ikke med at tegne abonnement –



mens der gik lidt tid endnu (men ikke meget) før jeg også fik smag for de 100-siders sort/hvide 'Klassiker'-hæfter med ældre historier.

Snart opslugte disse hæfter hver en øre af mine lomme penge, og jeg støvsugede alle kiosker og købmænd for overskydende numre af Winthers forlags *Hulk* og *Edderkoppen*. Snart fik jeg også mulighed for at få fat i nogle amerikanske original-hæfter; i første omgang pr. post-or-dre. Jeg besøgte Fantask i KBH for første gang i november 1985, og købte begejstret nøglehæfter som *Hulk* #316, *Fantastic Four*



#286, *Avengers* #263 og *X-Factor* #1, og fandt også *Peter Parker* #100 og *Web of Spider-Man* #1, som var udkommet nogle måneder tidligere. Jeg spurgte også efter *Alpha Flight* #28 (og ja, de havde det), og det var første gang, jeg hørte et andet menneske udtale det store idol John Byrnes navn (!).

I begyndelsen var jeg ikke super-imponeret over de amr. ud-gaver. De var nemlig tynde og fyldt med reklamer og trykt på frygteligt papir i forhold til de langt pænere danske udgivelser. Så jeg blev ved med at købe og læse *Marvel-Klubbens* blade i adskillige år; de indeholdt jo i



mange tilfælde også cremen af cremen, udvalgt af *Marvel*-ekspert og langtidsfan "Marvel"-Morten Søndergaard, som tilrettelagde og ofte oversatte indholdet i *Marvel-Klubbens* blade. Og så var der jo den kildrende bonus at man som abonnent fik et eksklusivt årshæfte som ikke kunne købes i nogen butikker ...!

Med de sort/hvide klassikere som *Marvel-Klubben* udgav – Lee & Kirbys *Fantastiske Fire*, Lee & Romitas *Edderkoppen*, Sterankos *Kaptajn Amerika*, og mange flere: *Kaptajn Marvel*, *Warlock*, *Superhelte-Alliancen* (Avengers), *Mesteren* (Dr. Strange), etc. – fik man en fantastisk grunduddannelse i både kvalitet, tegneseriehistorie og tegneseriekunst. Det var chokerende godt fra ende til anden, og det var især en interessant proces at stifte bekendtskab med alle de seje tegnere.

Jeg indså jo tidligt at Claremont & Byrnes *Projekt X* var det absolut bedste af det bedste, og af samme forvænte grund var jeg i begyndelsen skeptisk overfor grovere og måske let forældede stilarter som Jack Kirbys. Og da jeg så Gil Kanes tegninger i *Kaptajn Marvel Klassiker* nr. 1, syntes jeg dengang at de var decideret dårlige! Jeg kom naturlig-

vis snart på bedre tanker, og blev hurtigt fan af de fleste klassiske Marvel-tegnere – og -forfattere.



Ja, jeg er ikke bange for at sige at jeg blev en klassisk Marvel Zombie; en True Believer; en Real Frantic One, etc., ellevild efter at blive medlem af The Merry Marvel Marching Society!

Fra midt-firserne blev min entusiasme og samler-mani blot større og større, og jeg hoppede naturligvis også på Super-Klubben, da de danske DC-blade efterlignede Marvel-Klubbens model og udgav John Byrnes forrygende version af Superman. Jeg begyndte at købe flere og flere af de amr. udgaver, mens jeg blev mere kritisk overfor de aspekter af de danske som trods alt ikke levede op til originalerne, såsom håndtekstningens kvalitet og den oversatte dialog. I flere af de tidlige numre af Marvel-Klubben opdagede jeg, at Marvel-Morten, og hvem der ellers oversatte historierne, ofte undlod at oversætte en del detaljer og referencer som de mente nok bare ville forvirre læseren – hvilket sikkert også er sandt nok, hvis man altså ikke lige var kompletist på en mission (med en lup!) om at vide ALT om DET HELE, i mindste detalje. Så derfor gik mine lomme penge fra omkring 1987 i stadig stigende grad til de amr.

udgaver, og i '88-89 var jeg oppe på at købe rask væk 60 Marvel-serier om måneden, plus det løse (= en væsentligt mindre håndfuld DC-serier). Og hæfterne var dejligt billige dengang i forhold til nu, så indkøbene blev ikke mindre i de næste par år – tværtimod. Jeg har stadig min samling fra dengang, og har føjet mange ting til den i årene siden, dog i lidt langsommere tempo.

Og så i 1991 besluttede Interpresse jo at stoppe Marvel-Klubben. Ikke selve Marvel-bladene, kun klub-siderne – de sidste var i Edderkoppen nr. 84 (med Marvel-Klubben nr. 206) – og så var det ligesom tydeligt at de ikke rigtig følte for sagen længere, og så var der ikke meget grund til at fortsætte med de danske.



Sidste Marvel-Klubben
– en æra var forbi!

Jeg var på højdepunktet af min samlermani på det tidspunkt, men af uransagelige grunde (som jeg alligevel ransager nu og da – det kunne jeg sagtens skrive endnu en artikel om) faldt kvaliteten af de amr. serier også fra omtrent 1991 (hvor f.eks. Chris Claremont blev fyret fra X-Men, så redaktørerne fremover selv kunne styre historierne), og selvom jeg blev ved

med at købe hæfterne i nogle år endnu, så faldt jeg definitivt fra lige før den infamøse Klon-Saga (som jeg tror de må have bombet irakkerne med, eller sådan noget; så dødbringende var dén saga!), og har kun læst serierne meget sporadisk siden da, med mange og lange pauser undervejs. Firserne var for mig det helt store årti hvad angår kvaliteten af de serier jeg læste, men nogle vil måske indvende at det bare var dér hvor jeg havde den rigtige alder, og *alting* gjorde stort indtryk. Ren nostalgi? Hvem ved? Jeg plejer at forsvare min smag på det bestemteste, og det regner jeg med at komme til mange gange endnu. Altimens jeg stadig leder efter de sjældne guld-æg som nu og da viser sig i de nyere Marvel-serier.

Men nu har vi jo heldigvis *filmene* – de mega-imponerende Marvel-film som vi storfans altid inderst inde har vidst var mulige at lave, eller ville blive det, når effekternes kvalitet indhentede tegneseriernes. Ja, for dengang jeg slugte alt Marvel råt i midt-firserne, kom jeg nemlig hyppigt til den konklusion at, hvis bare flere mennesker anede at disse fede historier eksisterede, så ville mange flere jo læse og elske dem! Og filmenes store succes er ligesom en bekræftelse på denne observation: superhelte, deres heroisme og de vilde koncepter der omringer dem, er inspirerende i meget høj potent, hvis bare de bliver præsenteret med den rette teknik og den rette passion. Og det bliver de nu! Kan det hænde at vi går en ny popkulturel storhedstid i møde? Det tror jeg nok det kan!

Læs i næste nummer: Marvel på film: Vor tids popkulturelle boom?

* * *

IT'S ALIVE ...!

MARVEL-KLUBBEN & MARVEL-MORTEN

VENDER TILBAGE (for en kort bemærkning)

Velkommen til noget af et scoop! Dette er intet mindre end en eksklusiv og ekstraordinær mindeudgave af Marvel-Klubbens hæderkronede brev-kasse fra de kære Marvel-seriehæfter fra 1980'erne, hvor "Marvel"-Morten Søndergaard himself svarer på Himmelskibets læserses superhelte-spørgsmål. Lad os se at komme i gang!



MARVEL-KLUBBEN nr.73

Hej Morten!

Først vil jeg takke dig for at du stiller op til denne ekstra-ordinære udgave af Marvel-Klubbens brevkasse, i forbindelse med Himmelskibets beskedne hyldest til Marvel-Klubben. Det er jo for nogle af os en chance for at genopleve vores unge år med den første og mest ufortyndede entusiasme for Marvels superhelteunivers. Derfor skal du i samme forbindelse have stor tak for den fantastiske indsats, du gjorde dengang i midt-firserne, hvor du med Marvel-Klubben anskueliggjorde at alle serierne foregår i samme univers, udvalgte en række super-klassiske historier til det danske marked, og dermed udvidede de pop-kulturelle horisonter for tusindvis af børn og teenagere, der hungrede efter kulørt spænding i seriehæfteform. I samme forbindelse kunne jeg også godt tænke mig at spørge dig: Hvordan kom du i betragtning til den ønsketjans? Hvad lavede du før du blev dansk Marvel-redaktør, og hvad er egentlig din (eventuelle) for-

melle uddannelse?

Men jeg har selvfølgelig også nogle spørgsmål af den klassiske type, som kun en ægte Marvel-ekspert kan svare på:

1. Har Galactus nogensinde mødt The Celestials?
 2. Har Shakespeare nogensinde optrådt i Marvel-universet?
 3. Som du gik og sagde i de go'le gamle dage: Miller er god, men Byrne er bedst. Mener du stadig det, eller har du fået nye yndlings-serieskabere?
 4. Hvem er din yndlings-FF-forfatter, udover Lee/Kirby og Byrne?
 5. Måske er din hukommelse bedre end min: Kan du gentage det spørgsmål og svar om den Usynlige Kvinde og en el-pære som du blev stillet, og svarede på, under din dyst med Super-Ove på Komiks.dk i 2006? Og endelig:
 6. Hvis Hulk bare bliver gal nok, kan han så løfte Thors hammer??
- Mange Marvelske Hilsner,
- Tue Sørensen



Hej Tue.

Tænk at du skriver igen efter alle disse år?! Godt nok er Marvel-Klubben lukket og Marvel-Morten sendt til den store kosmiske skraldespand, men jeg mærker at magter ud over min kontrol har genoplivet mig for en aften.

Det er alt sammen Henning Kures skyld. Han vidste at jeg kunne Marvel-universet ud og ind ... og hvad der var endnu vigtigere: havde en masse blade, han kunne rode rundt i. Vi tilbragte sommeren '84 (ak, ja ...), med at lave et program, hvor læserne faktisk havde en chance for at kunne forstå, hvad der skete og hvorfor det skete. Du husker de onde Winter-dage hvor folk dukkede op fra de døde, før de blev dræbt ... det var bare ét stort rod. Henning vidste at jeg hang nede i Fantask, så jeg var let at få fat på. Jeg har ikke skyggen af en uddannelse.

1. Var det ikke i FF #603-604? Jeg husker noget med en meget lang, og meget god, historie, som den rare Mr. Hickman stod for.

2. Selvfølgelig har han da det! Det var i *Not Brand Echh* #6 hvor det viser sig, at Captain Amerika i virkeligheden er manden bag Hamlet og andre lystige stykker.

3. Eftersom Miller er kravlet ind i en flaske og Byrne er blevet en virkelig sur gammel mand, så har jeg fundet nye guder at tilbede, men det er alt sammen lige meget, for Kirby vil altid være den største af dem alle.

4. Det må være den førømtalte Mr. Hickman.

5. Var det ikke noget med at hvis Sue gør en glødepære usynlig, vil det lys som den udsender så også være usynligt, og alt blive mørkt? Så vidt jeg husker, så svarede jeg, at hun kan gøre pæren usynlig med sit kraftfelt, men alle de utallige fotoner, som glødepæren udsender kan hun ikke styre.

6. Selvfølgelig kan han IKKE

det. Det er jo selve alfaderens magi, som er skyld i at det kun er hans enbårne søn som kan løfte den.

Mvh.

Marvel Morten

Hej Morten,

Nogle generelle spørgsmål som jeg gerne vil høre din holdning til:

1. Hvad synes du om Marvels nye film-univers?

2. Synes du ikke også det er ærgerligt at der næsten ikke er kommet nogle danske Marvel-udgivelser i det sidste lange stykke tid, og er det muligt at gøre noget ved det?

3. Hvilke tegnere og forfattere respekterer du mest, og hvorfor?

4. Hvad er din indstilling til retcons?

5. Hvad er det skøreste, du tror på, og hvorfor?

6. Hvad er det mest uventede, du har lært i dit liv?

7. Hvad er det bedste råd, du nogensinde har fået?

8. Hvad er det bedste spørgsmål, du har fået som Marvel-Morten, og hvad var svaret?

Venligst,

- Niels Gjerløff

Hej Niels.

Tak for dit brev. Skriv lidt mere om dig selv næste gang, ikke?

1. Det er jeg rigtig godt tilfreds med, især Iron Man nr. 1 og Avengers.

2. Kiosk-kulturen i Danmark er næsten væk, vi lever alle i skyggen af internettet, så danske Marvel-blade kommer aldrig tilbage.

3. Kirby er den største, men Barks, Eisner, og Hergé er heller ikke tabt bag en vogn.

4. Når helte bliver så gamle som de gør, så er det nødvendigt.

5. Jeg tror ikke på noget; kun hvad der kan bevises.

6. Hvad der skete 10 i -45. sekunder efter Big Bang, bedre kendt som "the inflationary universe".

7. Tag dit arbejde alvorligt, ikke

dig selv.

8. Dét dér med Hulk og Superman.

Mvh.

Marvel-Morten



Hej Morten,

Da jeg så at du skulle gæstepoptræde i Himmelskibet, blev jeg glædeligt overrasket. Trods et udmærket niveau af artikler og anmeldelser, kunne der godt være lidt mere "kulørt" stof til afveksling fra det lidt mere tørre stof.

Nå, nu til spørgsmålene:

1. Spørgsmålet over alle spørgsmål. Vi bliver simpelthen nødt til at vide det. Hvem er stærkest, Superman eller Hulk?



Jeg antager at Hulk må være den stærkeste i Marvel-universet, men ellers må du selvfølgelig gerne sætte et andet Marvel-navn ind i stedet. Jeg mener at have læst et sted at du for flere år siden dystede mod Super-Ove

om bl.a. netop dette spørgsmål, men jeg tror ikke der var nogen endelig afklaring. Så én gang for alle: Hvem er stærkest af de to?

2. Jeg læser kun sporadisk superhelteserier i dag, og mest de gamle blade jeg har i kælderen, men jeg har set nogle af de nye film. Hvad mener du selv om filmene? Er der nogle af dem, der er bedre end andre? Burde de finde på nogle nye helte i stedet for at reboot de gamle hele tiden?

3. Hvilken Marvel-/superheltefilm er endnu ikke lavet, men som burde blive indspillet?

4. Hvilken figur hos Marvel er din egen favorit, og hvorfor?

5. I en af de allerførste serier med *Fantastiske Fire* ser man Ben Grimm sidde i en bar. Da han skal ud derfra, tager han jakken af og pludselig kan han ikke komme igennem døren. Jeg troede kun det var Hulk, der voksede. Hvad er forklaringen?

6. Når vi nu taler om Hulk, så har jeg altid undret mig over at alt hans tøj falder af, når han vokser - undtagen hans bukser. Til gengæld ser man kun sjældent at de er ved at falde af, når han bliver til Bruce Banner igen (det er vist mest i filmene, de har den detalje med). Hvordan kan det være?

7. Hvad er den bedste superhelteserie i dag - Marvel, DC eller andre forlag?

8. Hvad er bedst, science fiction eller fantasy? Ja, det spørgsmål måtte jo også komme.

9. Ved du hvor man kan købe en rigtig Spiderman-drakt?

10. Allersidste spørgsmål: Synes du ikke også vi skal have de danske navne tilbage? Jærven lyder måske ikke helt sejt, men Edderkoppen er da bedre end Spiderman.

Du er selvfølgelig velkommen til at redigere og sortere i spørgsmålene. Håber nogle af dem undgår din berygtede papirkurv.

Mange fantastiske hilsener

- Olav M.J. Christiansen

Hej Olav.

Hvad mener du med "kulørt"?

1. Okay. Det er Hulk. Supermans kræfter er store, men de er endelige, mens der er ingen grænser for hvor vred Hulk kan blive, og derfor er hans kræfter uendelige.

2. De er da OK, især dem som Marvel selv laver, men jeg lever og ånder ikke for dem.

3. Jeg glæder mig til *Dr. Strange* og *Antman*.

4. Det er redaktøren af *Daily Bugle*, gode gamle JJJ. Jeg elskede at oversætte ham.

5. Det er faktisk i det allerførste nummer af FF. Er forklaringen ikke bare den, at han er gået stille og roligt ind i baren, forklædt som han er, men da Reeds signal dukker op, så er det bare med at komme afsted i en fart?



6. Det er fordi bukserne er lavet af ustabile molekyler. Et stof opfundet af Reed og som også FFs dragter er lavet af.

7. Lige nu er jeg mest glad for *Astro City*.

8. Det kommer da helt an på hvem der skriver hvad.

9. Den kan ikke købes, kun sys af Peter Parker.

10. Det tog er kørt for mange år siden.

Mvh.

Marvel-Morten

Kære Marvel-Morten

I Marvel-filmen *The Wolverine* fra 2013 bliver adamantium blødt som støbejern sidst i filmen. Som gammel Marvel-fan ved jeg naturligvis godt at det er Molekylemanden som er på spil. Men jeg forstår ikke helt hvor-

dan han passer ind i plottet, og hvorfor man aldrig ser ham? Ved du om han er blevet klippet ud af filmen og om de klip kommer som ekstramateriale på et tidspunkt?

Med Marvel-hilsen

Flemming Rasch

Hej Flemming.

Du begår en stor fejl: Du tror, at de fleste mennesker som skriver superheltefilm kan tænke ... DET KAN DE IKKE!!!

Mvh.

Marvel-Morten

Hu-Hej Marvel-Morten!

Hvor er det vel nok total bred ymer at man kan skrive til dig igen-igen! Her kommer nogle spørgsmål som jeg har gået og tænkt over i næsten 17,5 år!

1. Synes du ikke også at Wundarr the Aquarians kamp mod The Nth Man burde udgives på dansk?!

2. Er Dagger og Dazzler født i samme stjernetegn - eller kloner?? De har jo de samme kræfter!

3. Hvem er den stærkeste figur uden superkræfter (og uden supersoldat serum!) i Marvel-universet?

4. Hvem er mest tosset og krapylsk: The Impossible Man eller Mr. Mxyzptlk?

5. Hvem er sejest: DC-skurken The Condiment King eller Marvel-skurken The Leap Frog??



6. Ville Conan kunne vinde over Darth Vader i en kamp?

7. Passer det at der er en Inhumans-film på vej?

8. Hvem er The Clairvoyant?!

Hyper-hilsen!

- Troels Sejersø



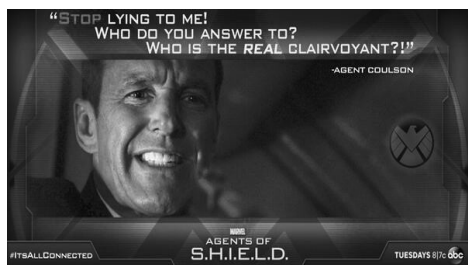
Hej Troels.

Wow! En stemme fra 80'erne!

1. Selvfølgelig skal den da det, og det i læderbind.
2. Eller også er de en og samme person, bare forskellige steder i deres kronologiske tidslinje. Mon Dr. Dooms tidsmaskine har været i brug?
3. Ja, det er ikke godt at vide.
4. Hvem er denne Mr. Mxy?
5. Igen snakker du om nogle, jeg ikke kender!?
6. Det var bedre ... de har jo begge været udgivet af Marvel. Mon ikke et lyssværd kan hakke et stålsværd i stykker?
7. Nej.
8. Jeg har ikke fået set det sidste afsnit endnu.

Mvh.

Marvel-Morten



Kære Marvel-Morten

Jeg har nu set et par såkaldte Marvel-film i biffen, og jeg synes at det er noget overvurderet lort. Jeg kan jo ikke tage det seriøst når de kalder skruller for chitauri. Heldigvis fandt jeg nogle støvede kassetter med ægte Marvel-blade i mellem de tyve andre med UFO-Nyt og DJØF-bladet. Jeg havde helt glemt dem, men har fået læst dem i stykker. Må købe nogle nye i Fantask. Nu til spørgsmålene.

1. Hører vi snart noget mere til Ben Reilly?
2. Hvem ville vinde i en kamp

mellem Molekyle-manden og Galaktus?

Jeg kender egentlig ikke til så mange superhelte, så jeg vil bare sige at jeg synes at de Evige er seje. Mere med dem.

Så indtil Ego den Levende Planet begynder at rotere omkring Solen: Make My Marvel.

Hilsen din største fan.

Hej "største fan".

Jeg er bange for at Skruller og Chitauri er to forskellige racer.

1. Det håber jeg ikke ... **ALDRIG MERE KLONSAGAEN!!!!**



2. Skal de lægge arm, spille dam, bruge Magic-kort ... du må være noget mere præcis.

Mvh.

Marvel-Morten

Og til allersidst – via Fantasks Facebook-side vil Sune Johansson gerne vide:

- Ser Cyclops rødt?



Hej Sune.

Når han ser ud igennem sit rubin-visir, så må man formode at han ser rødt.

Mvh.

Marvel-Morten

Og Tommy Jensen (butik-assistent i Fantask) spørger udspekuleret:

- Når Clark Kent skifter til Superman, hvor gemmer han så sine briller?

Hej Tommy.

Skulle du ikke hellere bruge tiden på at sætte nogle flere varer ud? Du ved udmærket godt, at Kal-El har en hemmelig lomme i sin kappe.

Mvh.

Marvel-Morten



Tak for alle svar, Morten, og tak fordi du ville være med! -Red.

FAN-PROFIL: JAN ROBERT ANDERSEN

Af Rasmus Wichmann

Jan Robert Andersen er nok først og fremmest kendt som manden der skabte Komiks.dk-messen (senere Copenhagen Comics). Her fortæller han om et liv i tegneserie-fandom.



TEGNESERIESPECIALISTEN
SKORPIONEN
Valdemarsgade 30, 1165 Kbh.V TLF 01-31.11.17

JRA Begins!

Jan Robert Andersen: Som så mange andre havde vi *Anders And* i familien og lånte flittigt tegneserier på biblioteket – alt hvad jeg kunne få fat på af *Tintin*, *Splint & Co.*, *Spirit* og hvad jeg nu ellers kunne grave frem af deres tegneseriekasser. Der kom da også et par underground med hjem – og jeg gik stille med dørene med dem. Interpresse startede *Superman*, med *Batman*, i 1978. Det blev den første serie jeg har købt alle numre af. Samleren var hermed skabt og tegneserier har siden da været en fast del af mit liv. Da Interpresse skar kraftigt ned på deres titler i 1986, fandt jeg frem til Fantask og begyndte at købe de amerikanske hæfter i stedet for de danske. Jeg blev fast stamkunde i Fantask og købte gradvist flere og flere titler. I 1986 opdagede jeg også tegneserieforretningen Skorpionen i Valdemarsgade, og fik mine første egentlige abonnementer. Det var lige omkring da DC udgav *Dark Knight Returns* i deres nye prestige-format (som vel bare er et minialbum) og relancerede deres univers (RW: Den klassiske *Crisis on Infinite Earths*). Frank Miller, John Byrne og George Perez kom fra Marvel til DC. Alan Moore ændrede alt med *Watchmen* og hævdede den amerikanske tegneseriebranche til det vi kendte fra Frankrig/Belgien. I 1989 kom *Batman*-filmen og alt om og omkring tegneseriemediet forandrede sig markant. Det blev igen lidt mere acceptabelt og helt tydeligt mere mainstream. Ligesom så mange andre, fulgte jeg med de forskellige tegnere og forfattere til Dark Horse, Image og andre independent-forlag. Det var på det tidspunkt at det begyndte at blive mere seriøst og voksent. Jeg var også selv godt på vej til at blive voksen, sådan næsten da.

Collectors Forum

Rasmus Wichmann: Tue Sørensen har fortalt mig at han star-

tede noget kaldet "Collector's Forum" i 1992, sammen med dig. Kan du fortælle mig mere om det?

JRA: Jeg kender ganske rigtig Tue Sørensen, og vi var faktisk venner tilbage i midt- og slut-90'erne. Vi ser stadig hinanden et par gange om året og er venner på Facebook. Vi kom i kontakt med hinanden igennem læserbreve og fik en masse gode snakke. På et tidspunkt så vi hinanden i hvert fald en gang om ugen. Jeg havde skrevet et læserbrev i et af de danske blade og opfordrede til at lave en forening. Det var før PC og Windows så det foregik med gammeldags breve og håndskrift. Tue var garvet "letterhack" og havde skrevet læserbreve både til danske og amerikanske forlag. Op til TegneserieMekka i 1992 fik vi stabilet "Copenhagen Collector's Forum", CCF, på benene. Vi meldte os som frivillige til Tegneserie-Mekka, og fik skaffet os et bord og et flyveblad. Tue skrev en længere artikel om den amerikanske tegneserie og så stillede vi os ellers parate derude. Jeg mødte blandt andet Kim Jensen, som også har været ansat i Faraos og har været kasserer og næstformand hos Komiks.dk. CCF blev til "Forummet", og vi begyndte at gå i byen og hygge os sammen med andre ligesindede nørder.

RW: Tue fortalte også at du i denne forbindelse blev ansat i Faraos Cigarer. Ved du hvor gammel forretningen var på det tidspunkt?

JRA: Da Faraos åbnede i deres første meget beskedne lokale i Klosterstræde rykkede jeg fra Fantask. Skorpionen var lukket i mellemtiden, og Faraos kom lige på det rigtige tidspunkt. Jeg fik en håndfuld abonnementer og hjalp til med at pakke deres sendinger ud. Jeg arbejdede i butik på det tidspunkt og var vant til kundepleje. Sivert Ibbo og Christopher Ouzman (RW: Har været

interviewet til *Billedstorm* #18 og *Strip!* #43) så det og inviterede mig til en jobsamtale. Jeg blev ansat som weekend afløser og var vel en af deres første ansatte sammen med Paul Markham, som også har været kasserer i Komiks.dk. Faraos flyttede butik til deres andet lokale og igen til deres tredje lokale på hjørnet til Gråbrødre Torv. Det andet lokale blev til deres spilbutik og især *Magic*-kort tog fart. Det var her omkring at jeg fik anbefalet Kim Jensen, og han overtog den amerikanske afdeling. Vi mødte Paul Markham og blev en treenighed i de næste par år. I kølvandet af succesen med spil og altså især *Magic*, overtog Faraos deres første lokaler i Skindergade.

Der kom gradvist flere og flere ansatte, især i spilbutikken. I 1998 var jeg færdiguddannet som lærer og holdt gradvist op i



Faraos. De fik nogle forskellige ansatte i den amerikanske afdeling, og jeg begyndte lige så langsomt at holde op med at komme i Faraos. Hvis du snakker med tidligere ansatte i Faraos vil mange nok nævne at Sivert Ibbo kan være en lidt "besværlig" arbejdsgiver. Det har jeg da i hvert fald følt fra tid til anden, og da jeg holdt op var vi nok begge mættede. Det var et fritidsjob for mig, og min tid i Faraos var sjov, og jeg fik mødt en masse spændende mennesker som jeg kender den dag i dag. Men det var ikke rigtig mere end det, og jeg fik faktisk nok af det i længden. Sivert Ibbo er en meget dygtig iværksætter og det er virkelig imponerende hvad han har fået opbygget sammen med sine makkerer. Jeg tager hatten af for ham, og i dag har vi det også fint og kan småsludre og grine sammen.

Fra Komiks.dk til Copenhagen Comics

RW: Hvad var din rolle for Komiks fra 2003 til 2007?

JRA: Jeg var foregangsmand og formand i begge perioder, men op til 2006 med visse forbehold. Jeg kunne alligevel ikke helt slippe tegneserierne og da Hans Christian Vang (RW: Skrev og udgav tegneserie-versionen af *Dukse-Drengen*) opfordrede til at vi igen skulle have en tegneseriefestival i København slog jeg til. Sammen med Martin Flink satte vi de første hjul i gang og aftalte visionerne og rammerne. Målet var allerede dengang Øksnehallen, men vi vidste at vi skulle begynde noget mindre. Alle var enige om at vi ikke skulle i Baltoppen og at det skulle være i København. Vi fik snakket med Huset og målte rent faktisk op derinde. Både Fantask og Faraos var meget støttende i denne periode. Kim Jensen og bagefter Thierry Capezzone (RW: Har blandt andet tegnet *H.C. Andersen Junior*) kom til.



Thierry Capezzone på Komiks.dk i 2004

Vi fik pladsmangel og ville rykke til noget større. Københavns Kommune var nu ikke videre hjælpsomme og virkede meget lidt interesseret i en tegneseriefestival. Derfor rykkede vi til Kedelhallen på Frederiksberg. H.C. Vang trak sig ret hurtigt igen og Thomas Schrøder (RW: Medskaber af Forlaget Afart, og står bag *Mesterdetektiven Lukas* og, suk, *Dillerpandaen*) kom

også til. Med det team fik vi stablet Komiks.dk op frem til 2004. Sammen med Kim Jensen og Dan Denholt tog jeg til tegneseriefestivals i England, Norge og Frankrig. Vi fik kontakt til tegnere og forfattere som mulige gæster. Det var sjovt at snakke med nogle af ens idoler, og der har været nogle fede oplevelser. Eksempelvis at stå stangvissen og tisse ved siden af en ligeså stangvissen Jim Lee (RW: Nok stadig bedst kendt for *WildC.A.T.S.* fra Image Comics). Det var også en hård proces med mange problemer og bump på vejen. Der var et par interne opgør i bestyrelsen som stadig kan anes den dag i dag – nogle af os er ikke lige på talefod. Thomas Schrøder blev senere tekstforfatter på Serieforlaget, ansat i Faraos, startede sit eget forlag op –



og er på Tellerup i dag. Mads Bluhm (RW: Blev interviewet i *Strip!* # 51) var frivillig sammen med sin kæreste Lene og hans gode ven Michael. De kom med mange input og gjorde en kæmpe indsats.

Efter Komiks.dk 2004 var vi alle en anelse udbrændte og vi kom langsomt i gang igen. Vi var alle udmattede ovenpå processen og skulle også lige afslutte regnskab. Vi hoppede dog i sadlen igen og fik et par nye folk ind i bestyrelsen. Kim Jensen overtog som næstformand og fortsatte også som kasserer. Visionen var stadig Øksnehallen, men vi vidste at der var lang vej igen. Vi ledte efter et egnet sted og Frederiksberg Kommune foreslog selv Kedelhallen igen. Jeg var tæt på at starte en tegneseriecafé med Martin Flink og Dan

Denholt. Efter en ferie i Paris og London var visionen en bogcafé bare med tegneserier. Tegneseriemiljøet var meget interesse- rede og vi kom da også meget langt. Efter at have haft advoka- ter, revisorer og også havde fun- det flere egnede lokaler, så trak Martin Flink sig desværre. Kim Jensen havde overtaget mange af mine arbejdsopgaver, og jeg koordinerede som formand be- styrelsen og de forskellige ar- bejdsgrupper. Dan Denholt og jeg ville umiddelbart arbejde vi- dere med tegneseriecafeen, men måtte erkende at det nok ikke kunne lade sig gøre op til Komi- ks.dk 2006. Kim Jensen lagde sig med stress og jeg var ved at blive meget mættet af den dan- ske tegneseriebranche. Der er immervæk mange horn i siden på hinanden, hvilket altså kan være meget udmattende. Efter Komiks.dk pegede jeg på Mads Bluhm som formand og ville fortsætte som en slags rådgiver. Kim Jensen trak sig også helt og vi fik begge et velfortjent puste- rum. Jeg kunne koncentrere mig om familie, venner og arbejde igen. Jeg var meget brændt ud og kom sjældent til bestyrelses- møder og trak mig til sidst helt. Jeg lagde også tegneseriecafeen på køl og det var vist en meget god beslutning for mindre end halvandet år efter døde Dan Denholt af cancer. Efter det og med den økonomiske krise har jeg ikke lige villet kaste mig ud i det projekt igen. Det var rart at få det helt på afstand og efter et lille års tid kunne jeg gradvist komme i gang med tegneserier igen. Jeg vil stadig ikke rulles ind i bestyrelsesarbejdet med Copenhagen Comics Festival. Jeg stiller op som frivillig og ny- der i fulde drag de tre dage hvert andet år – eller hvad det bliver til. Jeg kan i dag sætte pris på det hele og kan sætte mig til foredrag og paneler igen. Jeg har fortsat stor respekt for Mads Bluhm og hans team og ved fra venner og bekendte at det er et endnu større arbejde. Jeg kender da også stadig en del af besty-

relsen fra min tid i Faraos og Ko- miks.dk.

Fra tegneseriemiljøet til spilmiljøet

RW: Jeg har hørt at du har været meget aktiv inden for Fantasks Spilfestival, med spillet *HeroClix*. Hvad har din rolle været?

JRA: Som en hobby har jeg væ- ret "game master" sammen med Jan Mathiesen både i Arena (RW: Rollespilforretning i Nord- vest/Frederiksberg, nu nedlagt) og Fantask og også Faraos. Vi stod for ugentlige arrangemen- ter og turneringer i København og DM. Vi var på Spilfestival, Viking-Con, sjovt nok Komi- ks.dk, Taastrup RollespilClub og så videre.



Da det stod på sit højeste var vi 25-30 aktive spillere med både junior- og senior-grupperinger. Efter NECA overtog WizKids er det dog gået helt amok med nye sæt og jeg spiller kun i ny og næ. Ligesom tegneseriemiljøet er der mange interne opgør i spilmil- jøet. Richard Bartle har skrevet om de forskellige spillertyper og deres forskelligartethed og in- terne konflikter. *HeroClix* var et naturlig tillæg til min tegneserie- hobby og jeg har virkelig fået brugt mange penge i årenes løb. Men i længden blev det bare mere pligt end lyst og jeg har lagt det lidt på hylden. Bogstave- lig talt, for jeg har flere hylder med *HeroClix*. I dag spiller jeg forskellige brætspil med ud- valgte venner og bekendte fra tid til anden og da også i ny og næ et spil *HeroClix*.

RW: Har du nogen planer om at kaste dig ud i flere fanniske pro- jekter for fremtiden?

JRA: Næ, ikke ligefrem, i og med at jeg ikke synes at jeg læn- gere kan tillade mig at bruge så meget tid på en af mine hobbyer. Jeg har andre interesser også og synes vel bare, at jeg har brugt den tid der var til tegneserier.

* * *



Hero over ses en af JRAs (i start- 90'erne) yndlings-serier, *The Sa- vage Dragon* fra Image, i hvilken serie JRA også fik trykt mindst et læserbrev. Tegner/forfatteren Erik Larsen (en skandinavisk af- stammende amerikaner) elskede at modtage læserbreve, og de fleste af de tidligere numre af se- rien indeholdt en brevkasse på sjældent under seks sider (hvor normen i andre serier ellers er én eller to) – enkelte gange så me- get som ni sider.

* * *

SUPER- VENNERNE VENDER TILBAGE!

- Glimt fra en tv-
genres barndom

Af Henrik Larsen



Henrik Larsen er kendt som producenten af fanzinet Obskuriøst, som beskæftiger sig med allehånde popkultur, specielt fra 1980'erne. Han er også en af landets største Doctor Who fans.



Da Warner Brothers udsendte tegnefilmserien *The World's Greatest Super Friends* på dvd i november 2013 som en af de sidste i rækken af en lang udgivelsesserie, skete det i relativ stilhed. Dvd'en var også, modsat tidligere, en skrabet affære, både hvad angår fysisk præsentation og ekstrap materiale (henholdsvis et sjasket øko-genbrugsetui og ingenting). Alligevel stod fans på nakken af hinanden for at slå klo i udgivelsen. Det havde nemlig været frygtet, at Warner måske ville lurepasse en udgivelse, i kølvandet på den økonomiske verdenskrise i 2006, en krise som havde ramt mange planlagte udgivelser og ikke kun hos Warner (jeg venter stadig på de manglende sæsoner af *Darkwing Duck* og *Gargoyles* fra Disney). Der gik også rygter om potentielle rettighedsproblemer. Men ud kom den altså.

"Super Friends" er paraplytitlen på en ældre DC superhelte-animation for tv. Når jeg skriver superhelte-animation kommer læseren måske til at tænke på *Batman: The Animated Series*, *Teen Titans* eller *Young Justice*. Gode, solide titler fra genre's moderne tidsalder! Men *Super Friends*, eller *Supervennerne* som jeg vil kalde dem fremover (med mindre jeg refererer til en specifik udgivelse) er fra halvfjerds-erne, med lidt efter-slæb ind i firserne, en periode, som groft sagt må betegnes som det sorteste kapitel i vestlig superhelte-animations historie overhovedet.

Genren havde ellers fået en god start med Max Fleischers *Superman*-tegnefilm for biografen (1941-42, samt ni fra et andet studie, holdt i samme stil, 1942-43 – den prægtige æstetik i disse tegnefilm skulle langt senere danne inspiration for *Batman: The Animated Series*). Den eneste svaghed ved filmene var, at den korte spilletid på ca. 9 minutter kun gav plads til en simpelt fortalt historie. Dette gælder også for en række tv-tegnefilmserier fra Filmation studiet i tres-

serne, med bl.a. *Superman*, *Ly-net*, *Aquaman* og *Lovens Vogtere*, som eller skulle være OK (må indrømme, at jeg ikke selv har set dem).

De lange historier lå dog lige om hjørnet. I 1972 listede animationsselskabet Hanna-Barbera to forklædte pilot-afsnit med *Batman* og *Robin* ind i en *Scooby-Doo* serie, *The New Scooby-Doo Movies* (1972-74). Titlerne på episoderne var "The Dynamic Scooby-Doo Affair" og "The Caped Crusader Caper". *Scooby*-banden blev rodet ind i opklaringen af nogle forbrydelser begået af Jokeren og Pingvinen – og så var det jo uundgåeligt, at den dynamiske duo ville krydse deres vej. Det lyder desværre mere festligt end det er. *The New Scooby-Doo Movies* var time-lange afsnit (45 minutter uden reklamer). Handlingen var langtrukken og dårlig fortalt, og det gælder også de to *Batman* afsnit. Jeg holder ellers meget af *Scooby-Doo*, men lige denne serie hører ikke til blandt de bedste.

Scooby-Doo var på det tidspunkt Hanna-Barberas store flagskib i tv-animation, og flere af selskabets øvrige serier kopierede skamløst konceptet. Påvirkningen var også tydelig, da selskabet i 1973 lancerede den første inkarnation af *Supervennerne*. Det var en tegnefilmserie om *Lovens Vogtere*, nærmere betegnet *Superman*, *Batman* og *Robin*, *Wonder Woman* og *Aquaman*.



Enkelte andre superhelte skulle gæsteoptræde med tiden (bl.a. *Plasticman* og *Grønne Pil*), men fra starten lå fokus på disse fem. Ligesom *The New Scooby-Doo*

Movies løb afsnittene tre kvarter uden reklamer, med en historie der fyldte hele afsnittet. For at det ikke skal være løgn, var Lovens Vogtere blevet prasket nogle unge mennesker på: Marvin, Wendy og deres lalleglade hund, Wonder Dog; så åbenlyst et erstatningsprodukt for Scooby-banden, at det var direkte pinligt. De unge skulle forestille en slags erhvervspraktikanter i Lovens Vogteres hovedkvarter som her var stationært og placeret i hjertet af Metropolis. Hovedkvarteret, The Hall of Justice, lignede mest af alt et bedre kongrescenter.

Og det var kun nogle af seriens problemer. Amerikansk børne-tv var på det tidspunkt ramt af en ualmindelig repressiv politik for, hvad der var acceptabelt at vise. Ikke så meget fra regeringshold som fra private pressionsgrupper med ondt i moralen. Fysisk vold var totalt bandlyst, ligesom brug af realistiske skydevåben og ord som "dræbe" og "dø". Det fik den absurde konsekvens, at Lovens Vogtere, verdens hårdeste nyserere ud i råstyrke, kampteknik og andet godt var forhindret i så meget som at svinge en knytnæve, endsiges ramme med den. Adam Wests Batman med dens muntre "Clank", "Zzonk!" og "Kapow!" lå tilbage i tresserne. Dette var halvfjerderne. Gennem hele årtiet måtte Superman nøjes med at flyve i rundkreds med superfart om sine fjender, til de dejsede svimle om, eller benytte lignende, indirekte tricks. Wonder Woman havde sin lasso og et usynligt jettfly, Batman og Robin kunne kaste med bataranger og Aquaman kunne svømme. Og tale med fisk.

Formodentlig i en erkendelse af, at Supervenerne under de arbejdsvilkår ville få problemer med kompetente modstandere som Lex Luthor og Brainiac, var serien blottet for bladenes farverige superskurke. Truslerne kunne groft sagt inddeles i tre grupper, med variationer: 1. Vi-



denskabsmænd, hvis noble forsøg på at løse verdens problemer (som f.eks. forurening) fik utilsigtede og katastrofale konsekvenser. 2. Rumvæsener, der kom hertil i forklædning for at stjæle vores råstoffer. 3. Egocentriske opfindere med ambitioner om verdensherredømmet, men så inkompetente, at man måtte få helt ondt af dem. Som kronen på værket var *Super Friends* dårligt tegnet og primitivt animeret. Det bedste jeg kan sige om den første serie er, at åbningstemaet var ret fedt. Heldigvis lagde en fan hele sæsonen ud på Youtube for et stykke tid siden, så jeg slap for at tage stilling til et eventuelt dvd-køb. Jeg er denne fan meget taknemlig.

Serien løb kun én sæson. Selv efter tidens standard var *Super Friends* simpelthen for ringe. Men den levede alligevel videre i genudsendelse, og Hanna-Barbera fik efterhånden mange efterspørgsler på nye afsnit. Conceptet havde tydeligt potentiale, det skulle bare puds af. Supervenerne vendte tilbage til skærmen i 1977 som *The All New Super Friends Hour*. Heltene var de samme, men nu var Scooby-kloonerne skiftet ud med søskendeparret Zan og Yaina, populært The Wonder Twins, og deres kæledyr, rumaben Gleek. De kom fra en anden planet som en slags udvekslingsstuderende. The Wonder Twins var hippe, talte med rum-slang og havde superkræfter. Yaina kunne forvandle sig til alle slags dyr og Zan kunne forvandle sig til vand i alle former, f.eks. en kæmpe isblok. Det krævede kun, at de kunne røre hinanden og råbe "Wonder twin powers activate!" Ydermere var afsnittene nu

brækket op i fire til fem segmenter, med små gåder og Supervenernes pædagogiske råd til ungdommen om, hvordan man undgik at komme galt af sted.



Heltene kunne stadig ikke slå på tæven, og truslen kom stadig fra hvidkitlede gale professorer, skumle væsner fra Jordens indre, og deslige. Grafikken var blevet bedre, og episoderne fra denne periode er nok værd at se, så længe man ikke sætter sine forventninger for højt.

Flere omkalfatringer fulgte, før Hanna-Barbera i 1978 fik det indfald, at det kunne være sejt at udsætte Supervenerne for bona fide superskurke, ligesom i bladene. Og ikke bare en enkelt skurk ad gangen, nej, en hel organisation. The Legion of Doom, intet mindre, som holdt til i en afsides sump, i et hovedkvarter som lignede Darth Vaders hjem.

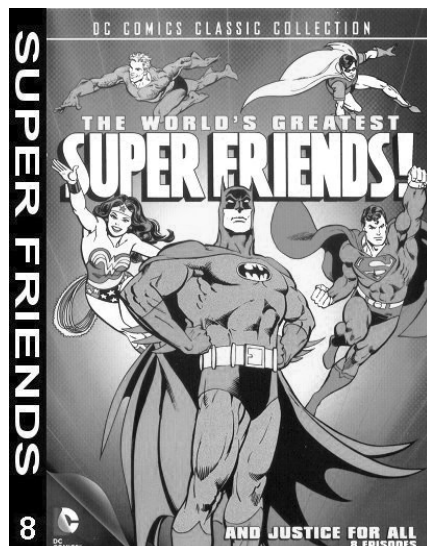


Dette var *Challenge of the Super Friends*, Supervenernes største udfordring. En del af udfordringen bestod i, at de STADIG ikke måtte slå på tæven, hvilket betød

nogle stadig mere desperate krumspring af manuskriptforfatterne, for at forklare hvordan sværvægtene som Lex Luthor, Gorilla Grodd, Sinestro og Bizarro kom til kort. Resultatet blev en meget, meget fjollet serie af stor underholdningsværdi. Skurkenes dialog var totalt *over the top*. Samtidig fik heltegalleriet tilføjet nye ansigter. Og de var ... Tjah, det er svært rigtig at blive stødt over en serie som mener det godt, selvom udførelsen er klodset til det pinlige. For at afspejle at USA var et multi-etnisk samfund, eller rettere sagt, at det så småt var blevet politisk acceptabelt at gøre opmærksom på dette forhold i et bredt underholdningsprodukt, lancerede serien tre repræsentanter for ikke-hvide racer og kulturer. De var Samurai, Black Vulcan og Apache Chief. Nørdernes website *Television Tropes & Idioms* kalder fænomenet for "Captain Ethnic".



Seriens absolutte højdepunkt var det sidste afsnit, "History of Doom", hvor Lex Luthor og kompagni faktisk vinder. Jeps! Faktisk er de så effektive, at deres angreb på Supervenerne resulterer i Jordens undergang (dette dog utilsigtet). Og det er IKKE en hvad-nu-hvis historie, selvom handlingen naturligvis i sidste ende bliver rullet tilbage og det gode triumferer over det onde på ny. Alt i alt: Hvis man bare vil dyppe tæerne i fænomenet er *Challenge of the Super Friends: The First Season* ikke noget dårligt valg. Dvd'en har udmærket ekstramateriale, inklusiv kommentarspor af to tegneserieeksperter på udvalgte afsnit.



Supervennerne var et slidstærkt fænomen og fortsatte nogle om-bæringer mere. *The World's Greatest Super Friends!* (1979-80), den sæson, jeg egentlig startede med at fortælle om, bestod af 8 afsnit à 20 minutter. De fleste var løst inspireret af klassiske eventyr og gyserlitteratur, heraf spekulationen (muligvis grundløs) om rettighedsspørgsmål som årsag til den sene dvd-udgivelse. "Space Knights of Camelot" trak på Kong Arthur mytologien. "Planet of Oz" giver sig selv. "The Lord of Middle Earth" var desværre falsk reklame. Jeg havde set frem til en fortolkning af *Ringenes Herre*; i stedet fik jeg en forvrøvlet fortælling om dværge, der bliver holdt som slaver af en ond troldmand i Jordens indre. "The Universe of Evil" er sæsonens mest underholdende afsnit. Det er en bag-spejlet historie, hvor Superman, i et forsøg på at tæmme en aktiv vulkan, havner i en parallelverden, hvor superheltene er skurke, mens hans onde modstykke bliver kastet over i heltenes (vores) verden, med stor dramatik til følge begge steder. "The Universe of Evil" alene gør købet af dvd'en til et must for fans. Desværre er der som sagt intet ekstramateriale, men det nødvendige er måske blevet sagt på tidligere udgivelser.

I 1981 blev lovgivningen for amerikansk børne-tv revideret.

De fleste restriktioner for reklamer i selve programmet bortfaldt. Dette åbnede for en flodbølge af serier, hvor det gjaldt om at sælge et legetøjsprodukt først, og fortælle en god historie sekundært, om overhovedet. For Supervennernes vedkommende (eller rettere deres fans) var det dog godt nyt, da serien nu i højere grad begyndte at afspejle DCs tegneserieunivers. Dette var nemlig et krav fra legetøjsproducenten Kenner, der lancerede en stribe af DC-actionfigurer, efter sigende af høj kvalitet (de går i hvert tilfælde for store penge i dag). Kontrasten til de trykte medier var blevet grell. DC-tegneserierne havde gennem halvfjerdserne antaget stadig mere hårdkogt og samfundsbevidst/kritisk karakter, mens Supervenerne forekom permanent indkapslet i en infantil feel-good tidslomme. Historierne i *Super Friends: The Legendary Super Powers Show* (1984-85) blev nu en anelse "mørkere", hovedpersonerne fik anstrøg af en personlighed, og mere realistiske teenage-figurer som Cyborg og Firestorm afløste de fjollede Wonder Twins, der gradvist gled ud. Darkseid og hans lakajer gjorde deres animerede debut. Sæsonen har fået en dvd-udgivelse med glimrende ekstramateriale.

I deres til dato sidste sæson tog Supervenerne navneforandring til *The Super Powers Team: Galactic Guardians* (1985-86).



Det var dog stadig det samme, genkendelige univers. Grafikken var blevet helt pæn, og forfatterne vovede nu at tackle kontroversielle emner som mordet på Bruce Waynes forældre (episoden "The Fear") og Supermans tilsyneladende død (episoden "The Death of Superman"). Det havde taget mange år, men Supervenerne endte som en rimelig hæderlig serie. I en dokumentar på dvd'en antydes det ligesom, at sæsonen var en indlysende forløber for *Batman: The Animated Series*, *Justice League of America*, osv. Så god synes jeg nu ikke, den var.

Jeg anskaffede mig disse dvd'er af ren nysgerrighed, efter at jeg løb tør for superhelte-serier fra den moderne tidsalder. Jeg gik ind i projektet med åbne øjne, vel vidende, at Supervenerne havde et blakket ry. Men hvad mener jeg egentlig om serien? Tjah, jeg tilhører samme generation som de amerikanske børn, der voksede op med Supervenerne på tv. Men de kulturelle forskelle gør det svært at yde serien retfærdighed. DR var fedtet med tegnefilm i min barndom, og det, som blev vist, var mest af europæisk aftapning, med Disneys juleshow som markant undtagelse. Vi var fri for reklameafbrydelser, og tv-censuren herhjemme var mere af politisk end moralsk karakter. Jeg har altid holdt af tegneserier, og hvis jeg var vokset op i USA med landets tv-kultur ville jeg utvivlsomt have været fan af Supervenerne, eller i hvert tilfælde mere overbærende end tilfældet er.

Det har været sjovt at orientere sig i serien og ikke mindst at fortælle om den her i *Himmelskibet*, men også hårdt slid. Nogle gange blev det bare for dumt og for tidsdræbende. Et (obs)kuriøst fænomen fra en svunden tidsalder, og et bevis på, at genren heldigvis er kommet videre. Det må vist være en fair dom.

I moderlandet har Supervenerne sat sig et varigt kulturelt

spor, på godt og ondt. Aquaman gik hen og blev lidt af en joke blandt animationsfans, efter sin medvirken i serien som en helt, der ikke rigtig duede til noget.



Han er dog siden kommet stærkt igen; først som skummel anti-helt med heavy-hår og stålklø i *Justice League of America*, og senest som jovial bodybuilder-type med høje tanker om sig selv – et slags mix af Steeve Reves og Brian Blessed – i *Batman: The Brave and the Bold*. Serier som *Superman: The Animated series* og *Justice League of America* er fulde af skjulte referencer til Supervenerne. Lovens Vogteres Hall of Justice, såvel som skurkenes hovedkvarter i sumpen, er dukket op i nyere serier og enkeltstående tegnefilm, ligesom også Wonder Womans jettfly, som dog ikke længere er usynligt.

Eksempler på mere direkte referencer: *Justice League Unlimited* episoden "Ultimatum" (2004) er en slags dekonstruktion, med kyniske versioner af The Wonder Twins og minoritets-heltene fra den gamle serie. De opdragende advarsler til ungdommen bliver parodieret i "Powerless!", en episode af *Batman: The Brave and the Bold* (2011). Og endelig genforener *Batman: the Brave and the Bold* episoden "Bat-Mite Presents: Batman's Strangest Cases!" (2011) Batman og Robin med Scooby-banden, vel at mærke i samme animationsstil som originalserien, og med involvering af nogle af de originale voice actors. Så kan det vist ikke blive meget mere meta!

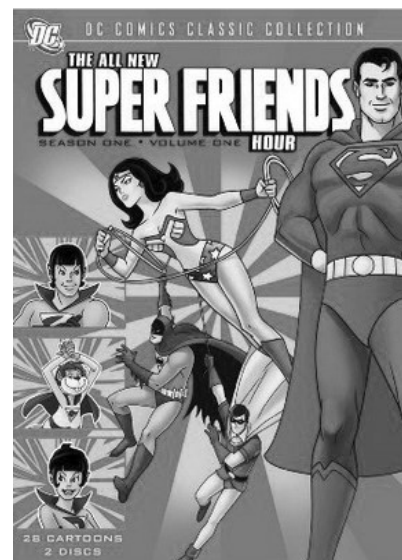


Udgivelser omtalt i artiklen:

Scooby-Doo Meets Batman, Warner Home Video, DVD 2002 (de to episoder fra *The New Scooby-Doo Movies* som selvstændig udgivelse)

Super Friends! Season 1 (set på nettet)

The All New Super Friends Hour, Season One, Vol. One, Warner Home Video, DVD 2008



Challenge of the Super Friends, The First Season, Warner Home Video, DVD 2004

The World's Greatest Super Friends!, The Complete Season Four, Warner Home Video, DVD 2013

Super Friends: The Legendary Super Powers Show, The Complete Series, Warner Home Video, DVD 2007

The Super Powers Team: Galactic Guardians, Warner Home Video, DVD 2007

Kilde anvendt til artiklen:When Reagan met Optimus Prime, artikel af Martin Goodman, <http://www.awn.com/animationworld/dr-toon-when-reagan-met-optimus-prime>

Omegadamen vs. kampkrapylet

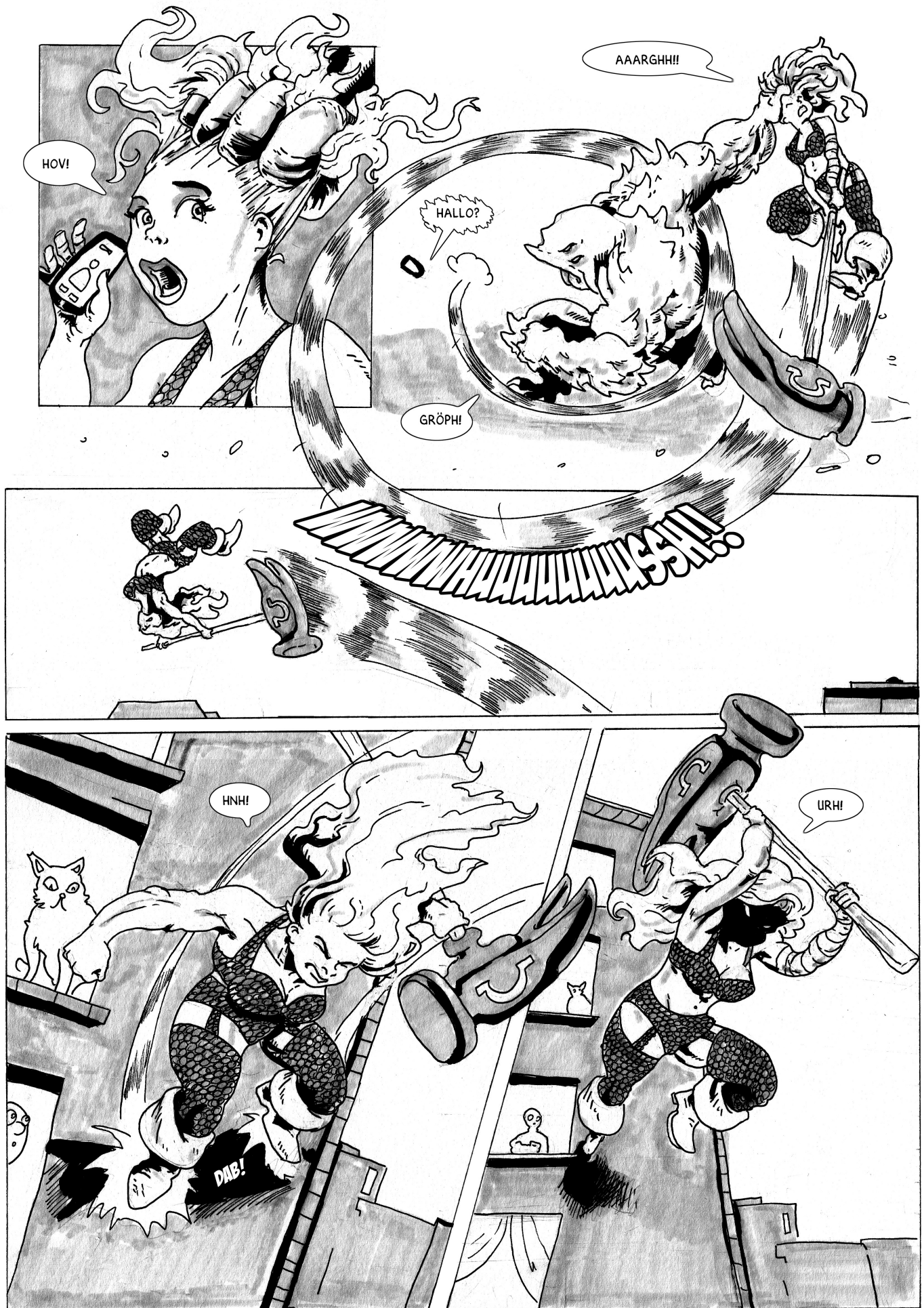
-Af Peder Riis

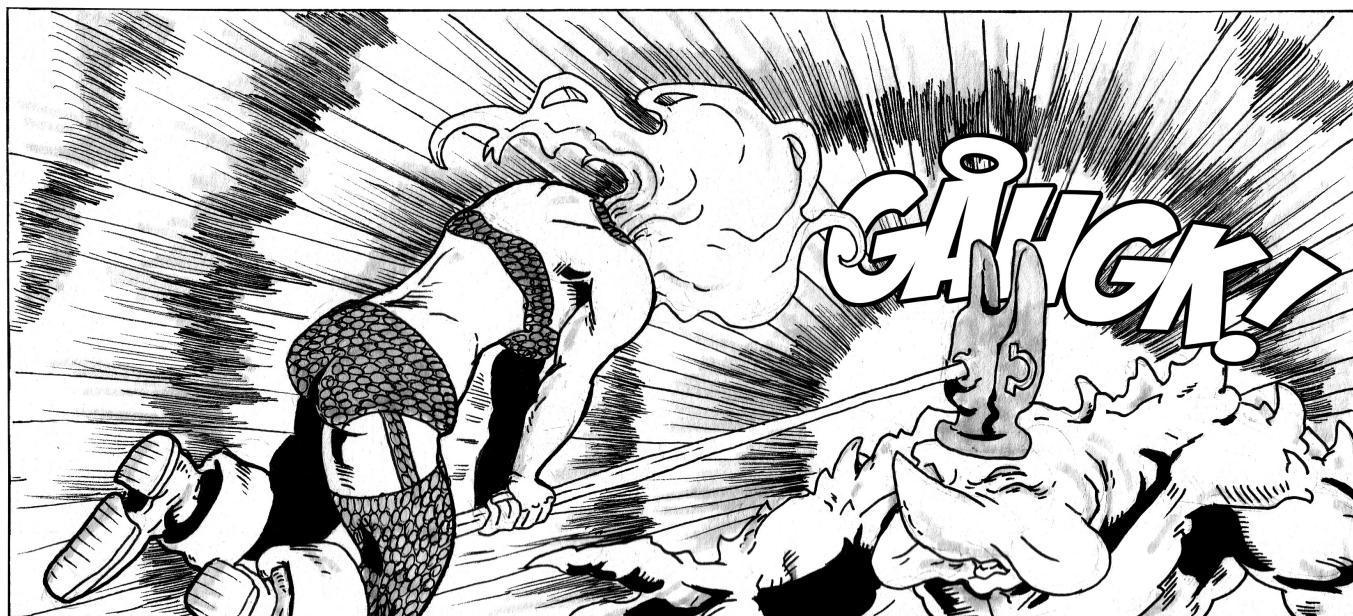


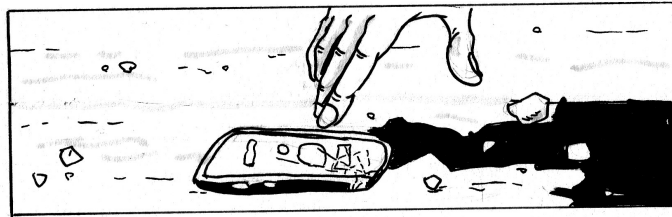












HALLO, FREDDIE?
ER DU DER STADIG?



JA, HEJ!
DET SER UD TIL JEG IKKE
SKAL NOGET I AFTEN ALLIGEVEL.
SÅ JEG VIL MEGET GERNE
SE DIG IGEN!



DEJLIGT!
JEG HAR OGSÅ LIGE FÅET FRI!
HVOR SKAL VI MØDES?



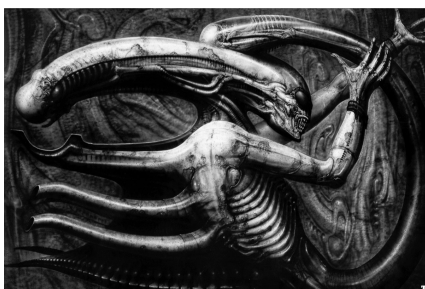
Slut

10
PJS
20/11/14

AgeOfPeder.dk

H.R. GIGER 1940-2014

Af Klaus Æ. Mogensen



Necronomon IV; billedet der inspirerede til uhyret fra filmen *Alien*

12. maj sagde verden farvel til et af det tyvende århundredes mest markante og kontroversielle kunstnere, schweiziske Hans Rudolf (H.R.) Giger, bedst kendt som designer på Ridley Scotts film *Alien*. Giger døde, 74 år gammel, af kvæstelser efter at være faldet ned fra en stige.

Få af Gigers malerier ville egne sig som sofastykker, medmindre man har trang til mare-ridt under middagsluren. Billederne, generelt holdt i dystre grå og brune nuancer, indeholder monstrøse og dæmoniske motiver, ofte med seksuelle elementer. Et gennemgående tema er sammensmeltningen mellem menneske og maskine, ikke på en cool, overmenneskelig kyborg-manér, men i sugende uhyggelige billeder hvor mennesker er blevet gjort til dele af et stort, umenneskeligt maskineri – måske en analogi over menneskets situation i det moderne samfund.

Giger lavede design til andre film end *Alien*. Hans filmkarriere begyndte med design til Jodorowskys kuldsejlede projekt med at filmatisere Frank Herberts *Dune*, hvor Giger fik opgaven med at designe Harkonnen-familien palads. Filmen blev ikke til noget, men Dan O'Bannon tog mange af konceptkunstnerne med på sit næste større projekt, som altså var *Alien* (ud over Giger fulgte også Moebius og Chris



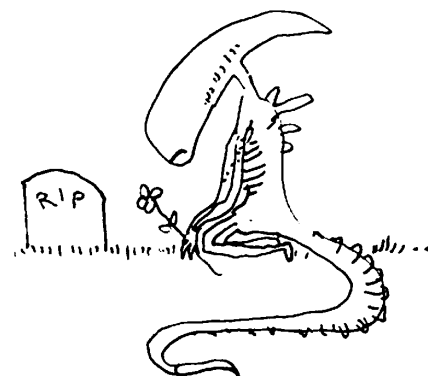
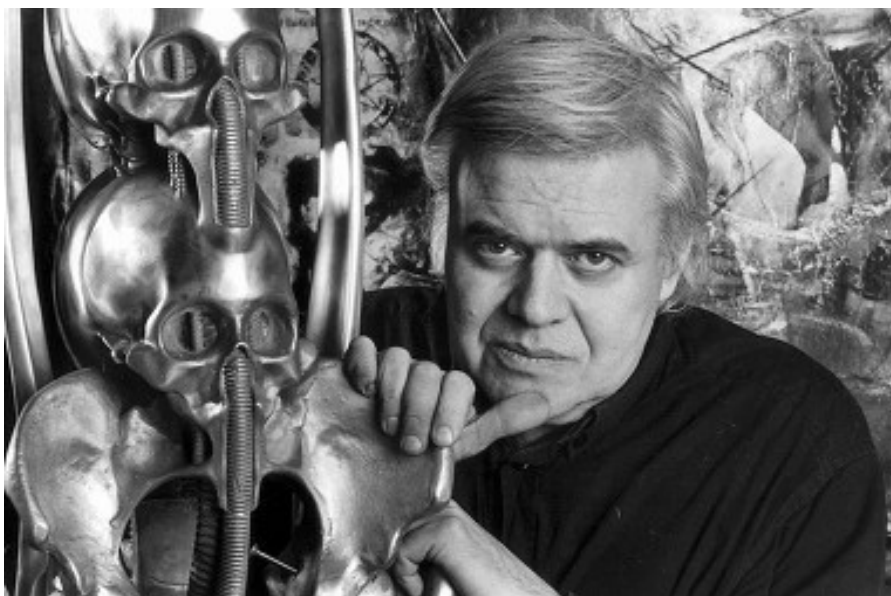
Omslaget til *Brain Salad Surgery*

Foss med). Arbejdet på *Alien* indbragte Giger en Oscar for bedste special effects.

Giger lavede senere design til filmene *Alien 3*, *Species*, *Poltergeist II* og senest *Prometheus* – en tilbagevenden til samarbejdet med Ridley Scott.

Som billedkunstner brød Giger først igennem til et større publikum med pladecoveret til progrock-gruppen Emerson, Lake & Palmers album *Brain Salad Surgery*, og senere fulgte også omslaget til Debbie Harrys første soloalbum *Koo Koo*. London Underground forbød plakater med dette album, som de fandt anstødeligt.

Giger var også kendt for sine skulpturer, der ligesom malerierne integrerede biologi og maskiner. Mange af hans værker kan ses på H.R. Giger Museum i Château St. Germain, en fire-etages bygning i Gruyères i Schweiz.



ANMELDELSER

Captain America: The Winter Soldier

Film, USA 2014, 136 min.

Instr.: Anthony og Joe Russo

Manus: Christopher Markus og
Stephen McFeely

Medv.: Chris Evans, Samuel L.
Jackson, Scarlett Johansson,
Robert Redford, m.fl.

Film:

- *Captain America: The Winter Soldier*
- *Eddie: The Sleepwalking Cannibal*
- *Daylight Fades*
- *Hende*
- *The Distance*
- *Hard to be a God*
- *Escape From Tomorrow*
- *Coherence*
- *The Babadook*
- *The Congress*
- *Only Lovers Left Alive*
- *Dead Snow: Red Vs. Dead*
- *Snowpiercer*

Bøger:

- Neil Gaiman: *Amerikanske guder*
- Neil Gaiman: *Den sygeste løgnehistorie*
- Antologi: *Skybrud*
- Antologi: *Mestertyvens sidste ønske*
- Antologi: *PIX – Nygotiske skæbner*
- Lene D. Møller og Ronny Refelt: *Tristan og Chiaki – Virus*
- Carina Evytt: *Dæmoner*
- Nick Clausen: *Cirinos fortælling*
- Jonas Wilmann: *Frygt-filerne II*
- *Malkøbing Museum*
- Antologi: *Novopulp 2013/2014*
- Samuel Delaney: *Through the Valley of the Nest of Spiders*
- Jules Verne: *En verdensomsejling under havet*
- Christina Bonde: *Nattens sanger*



Så har man set dét med. En politisk spionthriller forklædt som superheltefilm. Jeg skal ærligt indrømme, at jeg ikke har haft det store forhold til tegneseriens Captain America andet end som et relativt ligegyldigt medlem af Avengers, men jeg skal love for at jeg blev positivt overrasket. Jeg undskylder hermed på forhånd hvis noget af det følgende bliver endog meget højstemt og storladent!

Den første Captain America film var en glimrende oprindelseshistorie, med klare helte og skurke, og den var på mange måder mere en klassisk 2. verdenskrigsfilm end en superheltefilm, så det er egentlig ganske passende, at denne anden film i serien også leger med genrekonventionerne. Selve Captain America figuren fremstod med sin rene ideologi om sandhed, retfærdighed og offervilje som indbegrebet på det som man gerne vil have at en helt skal være. At det ofte ender med

at være lidt spejderagtigt er både figurens styrke og svaghed.

Vi starter med at konstatere at vores helt Steve Rogers nu er ved at vænne sig til livet i det 21. århundrede efter sin optøen og 'krigen' mod Loke, osv., i Avengers-filmen. Det er her værd at bemærke, at slagsmålet i New York sagtens kan ses som en reference til 9/11. Nå, men Cap og den ultimative spion Black Widow/Natasha Romanoff i Scarlett Johansson's delikate krop, er som de eneste fortsat med at arbejde for S.H.I.E.L.D., selvom de begge, af forskellige årsager, er noget kritiske overfor den moral som S.H.I.E.L.D. lægger for dagen. Magtfuldkommenheden i magtapparatet er begyndt at dominere så meget, at selv den operative chef Nick Fury er begyndt at tage sine forholdsregler. Man er vel klar til hvad som helst, hvis man er en tilpas paranoid spion-chef ...

Filmen starter fredeligt med at Cap i afslappet joggingtøj løber et par omgange hurtigere rundt om søen i Washington end en anden soldat der også er ude og løbetræne – de er med andre ord begge et par lettere desillusionerede krigsveteraner, som straks bliver venner.

Cap, Natasha og et par andre agenter tager dernæst et transportfly ud til stort skib der er blevet fanget af en bunke skurke (HYDRA-agenter). Undervejs opdager Cap at Natashas førsteprioritet er at få fat i et specielt USB-stik og ikke at redde besætningen. Det er han mildt sagt ikke så glad for og det fortæller han Fury med STORE bogstaver og tramper ud af S.H.I.E.L.D.s hovedkvarter efter at Fury har vist ham tre nye svært bevæbnede mega-helicarriers, der snart skal i luften og overvåge hele Jorden for uønsket "terror-aktivitet". Dette er sådan set den introducerende første halve time af filmen. Der er altså lagt i kakkelovnen til indtil flere konfrontationer og hvem skal man nu stole på, hvis nogen overhovedet ... Og hvem

er det som pludselig begynder at skyde på Nick Fury?!

Parallellerne til vores verden uden superhelte er ikke til at tage fejl af, men når det som her krydres med indtil flere heftige action-sekvenser, gode slåskampe, en yderst særpræget og opfindsom biljagt og det sædvanlige CGI-orgie til sidst, så får man nok lokket en masse ind og se denne film som dybest set er en revolutionær opfordring til at gøre oprør mod politisk korrupsion og overvågningssamfundet ...

Alle skuespillere ser ud til at have moret sig med at lave filmen, og specielt Scarlett Johansson får fornøjelsen af at servere flere spøjse kommentarer undervejs. Hendes karakter er nærmest den diametrale modsætning til Captain Americas, idet hun hele livet har levet af at lyve overfor alt og alle. Det giver en god kontrast til Caps lidt naive tilgang til det hele. Marvel-fans får læssevis af hints til diverse Marvel-helte og -skurke i periferien af dette ellers rimeligt normale Univers og samtidig får alle dem, som ikke er læsere af tegneserier, en super(hø)-spændende historie som kan forstås af de fleste, der har set et par spion-thrillere, og som har relevans til nutiden.

Effekter, film og klipning er i vanlig overlegen stil fra de senere år med produktion fra Marvel selv, men det er egentlig påfaldende at lige dette genremix passer så fantastisk. Faktisk tror jeg ikke engang det er nødvendigt med helt så mange CGI-eksplosioner i næste del for stadig at lave en fin film. Denne film har lynhurtigt sneget sig ind på min top 3 over bedste superheltefilm og kan absolut ikke anbefales nok.

Se den, se den ... Og husk, der er to (2!) ekstra scener efter rulle-teksterne ...

Niels Gjerløff

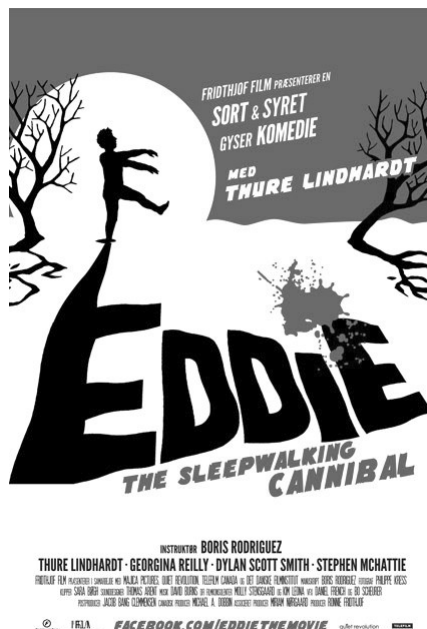
* * *

Eddie: The Sleepwalking Cannibal

Film, DK/Canada 2012, 85 min.

Instruktør: Boris Rodriguez

Medvirkende: Georgina Reilly, Thure Lindhardt og Stephen McHattie



Lars Olafssen (Thure Lindhardt) er en maler som har vundet stor anerkendelse for sine værker. De sidste 10 år har han dog ikke kunnet finde inspirationen, og han er nu draget til den Canadiske ødemark for at slå sig ned som underviser på en lille kunstskele. Skolen holdes stort set kun i live via af bidragene fra en ældre kvinde som betaler generøst til skolen for at den tager sig af hendes stumme nevø Eddie. Den ældre dame dør dog, og skolen står til at arve hendes penge hvis den fortsat tager sig af Eddie. Lars bliver bedt om at lade Eddie flytte ind hos sig, og da han har fundet sympati for den stumme store mand går han med til det.

Det viser sig at Eddie går i søvne, men at han også fanger og æder dyr i søvne. Dette opdager Lars da han finder en skambidt kanin. Det blodige kadaver inspirerer ham dog til at male igen, men det er først da han finder liget af en mand som Eddie har dræbt og ædt af, at

Lars virkeligt finder inspirationen til male endnu et mesterværk.

Lars følger nu efter Eddie om natten, og prøver at lokke ham hen til mennesker, som Lars mener, han kan retfærdiggøre bliver dræbt. På denne måde finder Lars motivationen igen, genvinder sin berømmelse, samt opmærksomheden fra den smukke kollega Lesley.

Filmen blev ikke specielt godt modtaget af anmeldere og publikum i biograferne. Dette er tildels forståeligt for det er ikke nogen specielt god film, men den har bestemt en god underholdningsværdi, og rigeligt med sort morbid humor. Blodige effekter mangler den heller ikke når den store Eddie flår sine ofre i stykker. Overraskende er handlingen dog ikke, og det er derfor heller ikke nogen overraskelse at kunstmaleren hverken kan holde styr på hvem det er Eddie angriber, eller sørge for selv at holde sig i sikkerhed.

Thomas Winther

Daylight Fades

Film, USA 2010, 96 min.

Instr.: Brad Ellis

Medv.: Matthew Stiller, Rachel Miles, Allen Gardner, m.fl.

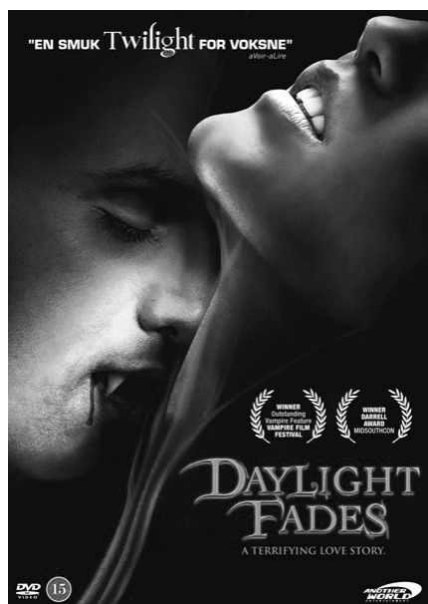
På DVD fra Another World Entertainment

"Twilight for voksne" står der på coveret af Another World Entertainments udgivelse af lavbudget vampyrfilmen *Daylight Fades*, og det kan man så tage som en anbefaling eller en advarsel. I dette tilfælde bør det desværre mest opfattes som sidstnævnte.

Filmen starter ellers ganske tilforladeligt: Genert ung mand møder udadvendt ung kvinde. De forelsker sig, men hun har svært ved at finde ud af, om han er den rigtige for hende. Så bliver han dødelig kvæstet i en trafikulykke, og så er hun pludselig ikke længere i tvivl.

Hvorefter han forsvinder fra hospitalet og vågner op i en kælder som vampyr ...

Hvis man har sat *Daylight Fades* i sin afspiller uden at have set dvd-coveret eller læst bagsideteksten, vil vampyr-delen komme som noget af en overraskelse, for i de første tyve minutter er der intet, som antyder, at dette er en vampyr-film.



Efterfølgende ærgrer man sig næsten over, at filmen ikke blot fortsatte sit oprindelige spor og fortalte sin realistiske kærlighedshistorie til ende – ikke at den var synderlig interessant, men så var man sluppet for de resterende fem kvarters kiksede forsøg på at bidrage med noget nyt til vampyrgenren.

Godt nok er hovedpersonerne 10-15 år ældre end dem i *Twilight*-serien, men det er nu ikke fordi, deres opførsel er meget mere moden eller begavet. Undervejs er der ansatser til, at handlingen kan udvikle sig i en interessant retning, men så vælger den i stedet afkørslen til Klichékøbing eller bliver undermineret af den banale dialog.

I det hele taget sidder man med en ærgerlig fornemmelse af, at *Daylight Fades* sagtens kunne have fungeret, hvis alle involverede havde været bare en

anelse mere talentfulde. Nu er resultatet i stedet blevet en på alle måder middelmådig vampyr-film, som man bør spare sig selv for, uanset om man er til *Twilight* eller ej.

Karakter: 4 stjerner ud af 10.

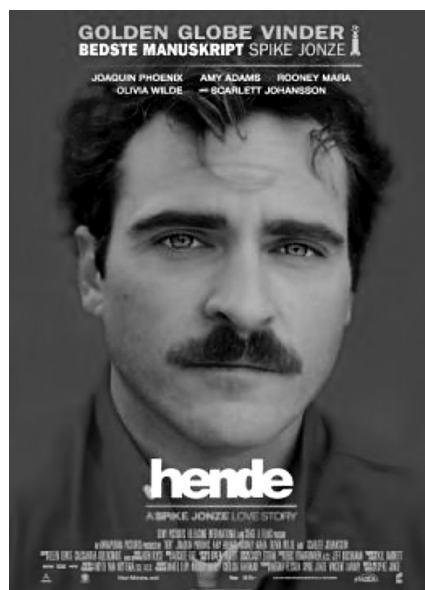
Lars Ahn Pedersen

Hende

Film, USA 2014, 126 min.

Instr.: Spike Jonze

Medv.: Joaquin Phoenix, Scarlett Johansson m.fl.



Vi befinder os i en nær fremtid, der ligner vores en hel del, blot med noget bedre computere m.m. – blandt andet fungerer stemmestyring gnidningsløst, og tastaturer synes ikke at være noget man bruger mere. Fremtiden virker også renere, pænere og mere problemfri end vores nutid, men det kan bare være fordi handlingen foregår i velstående miljøer på noget der ligner den amerikanske vestkyst.

Theodore (Joaquin Phoenix) lever af at skrive breve på vegne af andre – kærlighedsbreve, breve fra unge til deres forældre og bedsteforældre (og omvendt) med mere, og han er god til det. Han er dog ikke helt lykkelig, for han ligger i skilsmisse med den skønne Catherine (Rooney Mara), som han har svært ved helt at give slip på.

Historien starter da han installerer det nyeste nye operativsystem til sin computer; et operativsystem der har personlighed og noget der minder om menneskelig intelligens. Operativsystemet, som han kalder Samantha (med stemme af Scarlett Johansson), tager hurtigt og venligt hånd om rodet i hans liv og hjælper ham gennem hans krise. Undervejs forelsker Theodore sig i Samantha, skønt hun ikke har en krop eller ansigt, kun Scarlett Johanssons sexede stemme – og kærligheden synes gengældt.

Filmen spiller ikke meget tid på det gamle spørgsmål om hvorvidt det er muligt at elske en maskine og om maskinens kærlighed er ægte eller bare noget programmeret. Det er heller ikke filmens ærinde at stille disse spørgsmål; den lader tilskueren acceptere at Theodore nærer ægte følelser for Samantha og får det bedre derved, og Samantha bliver portrætteret med tilstrækkelig meget personlighed til at man også tror på at 'hun' nærer følelser for ham.

Her kunne filmen så have gået Pinocchio-vejen og lade det kunstige menneske med ægte følelser få en menneskekrop – eller i hvert fald en tilstrækkelig menneskelignende robotkrop (noget man kunne mene lå inden for mulighederne i denne højteknologiske fremtid). I stedet vælger Jonze at gå andre veje. Både Theodore og Samantha udvikler sig undervejs gennem filmen, og det får konsekvenser for deres forhold, som til sidst må få en ende. Denne ende kommer på en rigtig science fiction-agtig måde, som jeg (uden at komme ind på detaljer) synes hæver filmen over bare at være en lidt anderledes kærlighedshistorie.

Filmen har et adstadigt tempo og byder ikke på action eller spænding, men føles alligevel ikke lang trods sine mere end to timer. Det kan i høj grad tilskrives Joaquin Phoenix's fremragende, lavmælte skuespil. Filmen kan anbefales til dem der gerne vil se en science fiction-

film om de bløde ting i livet. Den er ikke noget mesterværk, der vil sætte milepæle i filmhistorien, men en gedigen film om et tidsløst emne – ikke ulig filmen *Robotmennesket* (*Bicentennial Man*) fra 1999, der også handler om kærlighed mellem maskine og menneske.

Klaus Æ. Mogensen

The Distance

Film, Spanien 2014, 80 min.

Originaltitel: *La Distancia*

Instr.: Sergie Caballero

Medv.: Jinson Añazco, Michal Lagosz, Alberto Martínez m.fl.

Set på CPH PIX 2014



Ejeren af et afsidesliggende russisk kraftværk er interesseret i alt hvad der har at gøre med ESP og lignende, og han smugler en østriger ind i et hus ved kraftværket for at løse en opgave. Kort efter bliver han dræbt på en rejse, og østrigeren er nu fanget i huset – formentlig på overnaturlig vis, da andre kan komme og gå i huset uden problemer. For at slippe ud hyrer østrigeren tre telepatiske og telekinetiske dværge til at stjæle noget kaldet *The Distance* inde fra kraftværket.

Det er ikke nogen hel enkel opgave for dværgene, bl.a. på grund af vagten på kraftværket, som tilsyneladende selv har visse særlige evner – blandt andet snakker han hver dag med en brændende tønne, der fremsiger haikuer på japansk og er forelsket i vagtens skorsten.

Selvom filmen er spansk og er med spanske skuespillere, taler skuespillerne russisk, og start- og sluttekster er også på russisk, så en del af filmens illusion er at den er russisk lavet.

Hvis man synes at alt dette lyder ret mærkeligt, har man helt ret. Det gør dog ikke filmen dårlig, for man bliver suget ind i det sære univers og det trøstesløse landskab omkring kraftværket.

Det er ikke en film for alle, og ideen ville næppe kunne bære en meget længere film, men hvis man kan lide sære film a la David Lynch, er der meget at finde her.

Klaus Æ. Mogensen

Hard to Be a God

Film, Rusland 2013, 170 min.

Orig. titel: Трудно быть богом

Instr.: Aleksey German

Medv.: Leonid Yarmolnik m.fl.

Set på CPH PIX 2014

Denne næsten tre timer lange sort/hvid-film begynder med ordene: "Dette er ikke Jorden. Det er en anden planet." Det er en god påmindelse, for det hele ligner meget europæisk middelalder, eller snarere en karikatur derpå, fuld af mudder, ekskrementer og indvolde. Man kommer nemt til at tænke på Terry Gilliams gamle film *Jabberwocky* (*Stakkels Dennis*), der dyrkede en tilsvarende stil, blot i farver. Her er der dog ikke tale om en komedie, men en dødsensalvorlig historie.

Vi befinder os på planeten Arkanar, befolket af mennesker el-

ler i hvert fald meget menneskelignende væsener (det er ikke helt klart). Et antal historikere fra Jorden er sendt til planeten for at observere den, men har forbud mod at blande sig i politik og må ikke slå ihjel. Dette forbud sætter hovedpersonen Anton, der på Arkanar er kendt som adelsmanden Don Rumata, på en hård prøve, for han bliver vidne til hvordan en streng kirke forfølger intellektuelle og henter folk for forbrydelsen at eje en bog (måske en parallel til Brandburys *Fahrenheit 451*). Til sidst bliver han tvunget til at tage stilling til om han vægter forbuddet eller sin egen moral højest.

Det ovenstående er, skønt ikke voldsomt kompliceret, ret uklart når man ser filmen, måske fordi de engelske undertekster er ret mangelfulde. Det meste af tiden går med at Don Rumata er lukket inde på sin borg, hvor han spiser og drikker sammen med sit slæng af ret groteske lokale. Han bliver arresteret flere gange, men kan alligevel vandre bort fra fangevogterne – det er en smule uklart hvordan.

Med denne mangel på en klar historie bliver filmens tre timer noget af en udholdenhedsprøve. Det grå og mudrede middelaldersamfund er ekstremt flot skildret i billederne, men kan ikke blive ved med at fastholde tilskuerens opmærksomhed. Det er ærgerligt, for med en smule mere fokus på historie kunne det have været en rigtig god film. Den ene anmeldelse af filmen på IMDb, skrevet af en russer, giver den faktisk 10 stjerner, og karakteren generelt er 7,3, så måske er historien mere klar hvis man forstår russisk – eller har læst bogen.

Filmene er nemlig baseret på Boris & Arkady Strugatskis science fiction-roman af samme navn fra 1964 (udgivet på dansk som *Svært at være gud*). Jeg har ikke læst denne roman, men den regnes som et hovedværk i russisk science fiction og er i øvrigt filmatiseret tidligere i Tyskland.



Der findes også et nyere computerspil baseret på romanen, så der er givetvis noget at hente i den. Jeg vil dog undlade at anbefale filmen til folk der ikke har læst bogen og ikke kan russisk nok til at forstå skuespillerne. Man kan håbe på at der kommer en forkortet udgave med fyldestgørende undertekster – sådan en udgave kunne jeg godt finde på at se.

Klaus Æ. Mogensen

Escape From Tomorrow

Film, USA 2013, 90 min.

Instr.: Randy Moore

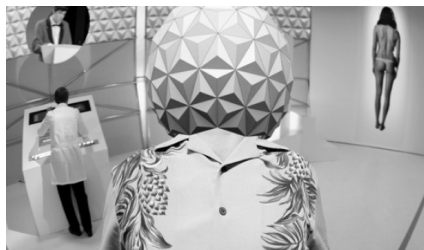
Medv.: Roy Abramsohn, Elena Schuber, Katelynn Rodriguez, Jack Dalton m.fl.

Set på CPH PIX 2014



Familien er på udflugt til Disneyworld i Florida og bor på hotel på stedet. Faderen, Jim, får om morgenen et telefon opkald om at han er blevet fyret, noget han ikke fortæller sin kone, som han tilsyneladende også har et anstrengt forhold til, ligesom han også har det med sønnen, mens den yngre datter er hans øjesten.

Trods noget surmulen begiver familien sig ud i Disneyworld, hvor Jim under en tur i en forlystelse begynder at se dystre sy-



ner, som gør den på overfladen så hyggelige forlystelsespark til et ret uhyggeligt sted.

Noget andet han ser, er to kønne unge, franske piger, som han straks fatter interesse for på sådan en midtlivskrisefacon. Da han og konen på et tidspunkt skilles for at gå til forskellige forlystelser med hvert sit barn, gør han en dyd af diskret at vælge de samme forlystelser som pigerne, uden dog at søge nærmere kontakt med dem. Nærkontakt får han til gengæld med en lidt mere moden, mørkhåret skønhed med en meget hypnotisk halskæde. Hun inviterer ham ind på sit soveværelse på hotellet, mens hans og hendes sønner forlyster sig med computerspil i stuen.

Hen under aften begynder der igen at ske dystre ting, og Jim bliver bortført af nogle folk fra the Siemens Corporation, der udsætter ham for en meget mærkelig behandling med noget meget mærkelig teknologi. Han flygter, trods formaninger om at man vil ham det bedste. Måske skulle han have lyttet til dem, for det ender ikke helt godt for ham.

Escape From Tomorrow er blevet kendt på at være optaget i al hemmelighed *undercover on location* i Disneyworld, som ellers har en politik mod den slags og i øvrigt næppe ville have til ladet optagelser af en film, der ikke just portrætterer parken som et hyggeligt sted. Ud over de nævnte ting er der bl.a. også den frygtede katteinfluenza og antydninger om mørke bagsider ved de unge piger i Disney-prinsessekostumer.

Filmen, der er skudt i sort/hvid, er en udmærket paranoia-film af den mere surreale slags, men lider dels af en lige lovlig langsom begyndelse og

dels af at man aldrig får nogen egentlig forklaring på hvad der sker. En mulig fortolkning er at det hele blot er febevildelser hos Jim, som der antydes tidligere har haft problemer med vrangforestillinger. Denne fortolkning bliver dog afsporet da også hans kone begynder at se noget af det mærkelige.

Om filmen har en dybere mening eller ej, er måske ligegyldigt. Sikker er det i hvert fald at man ikke kommer til at se Disney på helt samme måde igen efter at have set den.

Klaus Æ. Mogensen

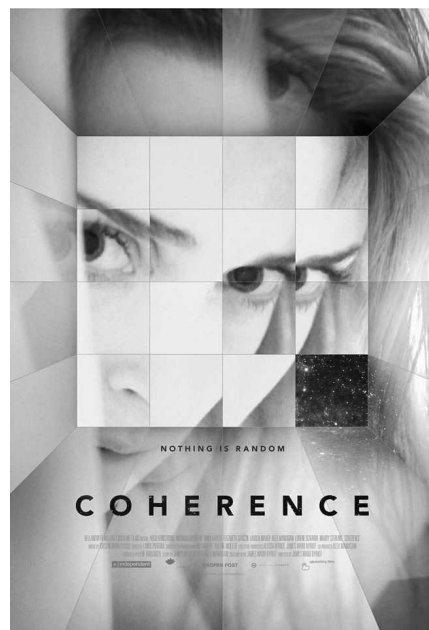
Coherence

Film, USA 2013, 89 min.

Instr. og manus: James Ward Byrkit

Medv.: Emily Foxler, Maury Sterling, Nicholas Brendon, Elizabeth Gracen, m.fl.

Set på CPH PIX 2014



Med ganske få midler, et superskarpt plot og en flok veloplagte skuespillere, er *Coherence* blevet til en spændende og intelligent science fiction-film, som slår de fleste blockbusters på alt andet end spektakulære *special effects*. Ikke fordi at *Coherence* har dårlige effekter, de mange effekter er bare ikke nødvendige, når man har en så god historie.

Tid og rum kan være forbundet på sære måder i kvantemekanik, for eksempel kan den berømte Schrödingers kat være både levende og død på samme tid. I *Coherence* leges der med den tanke at et eller andet kan manipulere med naturlovene, så det, som ikke burde være forbundet mere (er decoherent), alligevel er det (er coherent).

Det lyder meget teoretisk, men når man ser filmen, bliver det lysende klart og ganske håndgribeligt hvad der menes. Vi følger et middagsselskab, som hen under aften opdager en mystisk komet på himlen. Så begynder der at ske mystiske ting. De finder en æske, som indeholder billeder af alle otte deltagere i middagsselskabet. De opdager at nogen udspionerer dem. Så går noget af sandheden op for dem, men mere mystik dukker op. Alt viser sig dog at give mening og hænge sammen.

Spændingen bygges langsomt op, både i forhold til hvad der foregår med verden og indbyrdes mellem de otte mennesker. Hvor startscenen i filmen er nogle venner der mødes til en hyggelig middag, bliver de sidste scener til desperate mennesker, som prøver at få styr på verden og deres eget liv. Så vil jeg ikke spoile mere. Hvis du er science fiction fan, så se at få set den film! Hvis du bare kan lide gode film, så se den og find ud af at science fiction faktisk ikke behøver at være det rene ramasjang.

Flemming R.P. Rasch

The Babadook

Film, Australien 2014, 92 min.

Instr. og manus: Jennifer Kent

Medv.: Essie Davis, Daniel Henshall, m.fl.

Set på CPH PIX 2014

Det hjemsøgte hus, det uhyggelige monster, dæmonbesættelse, den voksne som ikke tror på barnets advarsler. Alle klicheerne er her, men i forfriskende nye udgaver og elegant bundet

sammen.

Manden døde i trafikuheld på vej til hospitalet, hvor hun fødte sønnen. Siden skete der ikke mere i hendes liv. Sønnen er hyperaktiv og ser monstre alle vegne. Så finder de en børnebog om Mister Babadook. Ham man for alt i verden ikke må lukke ind. Men ind kommer han – selvfølgelig.

Horror-elementerne bruges dygtigt til at fortælle en historie om to mennesker som prøver at håndtere hhv. traumat over mandens død og savnet af en far. Der er rigeligt at komme efter for både horror-fans og fans af psykologiske thrillere hvor det ubevidste finder vej ud til filmlærredet. Ganske fremragende skuespil fra de to i hovedrollerne.

Flemming R.P. Rasch

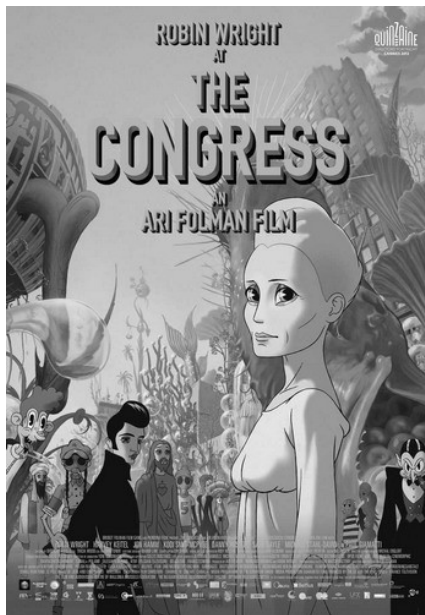
The Congress

Film, Israel oa. 2013, 122 min.

Instr. og manus: Ari Folman

Medv.: Robin Wright, Harvey Keitel, Paul Giamatti, m.fl.

Set på CPH PIX 2014



I fremtiden kan vi ikke bare gå ind i en virtual reality-verden. Vi vil leve derinde hele tiden og faktisk kan vi ikke komme ud af den igen. For den virkelige verden findes ikke mere, eller er et så forfærdeligt sted, at vi heller

ikke ville have lyst til at leve i den. Hvis det lyder som filmen *The Matrix* fra 1999, så er det det ikke. Det er Stanislaw Lems roman *Fremtidskongressen* fra 1971.

Ari Folman har lavet ret meget om i sin fimatisering af romanen. Faktisk vidste jeg ikke at det var en filmatisering af Lems roman da jeg så filmen, og fandt først ud af det et godt stykke inde. Hvor Lems roman er en skør sorthumoristisk dystopi, er Folmans film mere alvorlig og bygget op om hovedpersonens liv og forhold til sin søn. Men den sære dystopi er mere eller mindre intakt.

Vi starter med en anden slags miks af virkelighed og kunstig verden. Skuespilleren Robin Wright (prinsessen fra *Princess Bride*!) har formået at køre sin karriere af sporet, trods en lovende start. Hun spilles af sig selv. Hendes agent Al, spillet af Harvey Keitel, skaffer hende en aftale med et filmselskab: Overgiv alle rettigheder til dig selv som skuespiller og få penge nok til at gå på pension. Hun skal da lade sig scanne ind i, så selskabet kan bruge hende som virtuel skuespiller. Det er et stort dilemma, for hun må skrive under på aldrig mere at spille skuespil.

Først et godt stykke inde i filmen kommer vi til selve fremtidskongressen. Den foregår inde i den virtuelle verden, hvor Robin Wright nu befinder sig. Som i Lems roman er det ikke computer-teknologi, men kemi, som bringer folk ind i den falske verden. En mere tydelig metafor for den underholdning og kunstige lykke det moderne menneske fylder sit liv med.

Den midterste del af filmen minder da også meget om et syretrip. Det er også først her vi går over i den animerede del af filmen. Siden det er en helt anden slags historie end Lems, er det naturligvis en anden handling, men mange af Lems pointer er stadig med. Hvor Lems hovedperson Tichy bare prøver at slippe ud af den vanvittige

verden, leder Robin Wright efter sin forsvundne søn.

Folman har virkelig fået meget ud af Lems roman, og de ting han tilføjer passer perfekt ind. Robin Wright er rigtig god i rollen, både som "sig selv", som animeret eks-skuespiller og som virtuel skuespiller (hun blev kvindelig action-helt i den virtuelle version!) Det er også en af de sjældne film der både fungerer som en film om mennesker og en film om ideer. De psykodeliske scener midt i filmen kan måske virke for mærkelige på nogle, men det er flot animeret. Et godt bud på den bedste science fiction-film på årets CPH PIX.

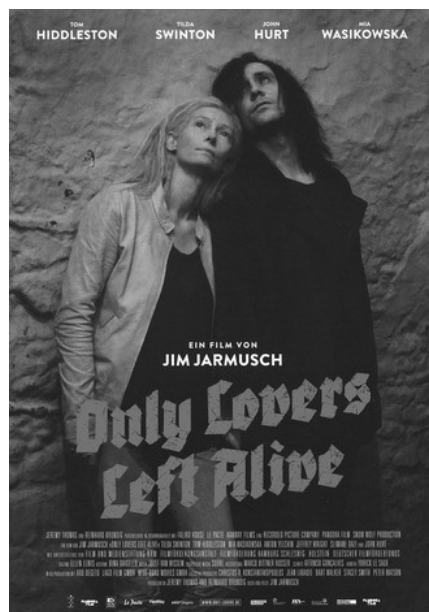
Flemming R.P. Rasch

Only Lovers Left Alive

Film, UK/Tyskland 2013, 123 min.

Instr. Og manus: Jim Jarmusch

Medv.: Tom Hiddleston, Tilda Swinton, John Hurt, Anton Yelchin og Mia Wasikowska



Det er ikke en uhyggelig, men en underfundig og på mange måder harmonisøgende vampyrfilm, Jim Jarmusch her har kreeret. Stemninger, musik og drøm-mende tableaux sammensmelt-es til en litterær meditation over store temaer. Hovedpersonerne er de to vampyrer Adam og Eve, som har

meldt sig ud af det øvrige vampyrsamfund, og lever en kunstmættet undergrundstilværelse, hvor de skaffer transfusionsblod fra et hospital, så de ikke behøver slå nogen mennesker ihjel. I filmens begyndelse tilbringer de en periode i hver deres yndlingslokation; Adam er anonym avantgarde-musiker i USA og ved at bukke under for akkumulerende *welt-schmerz*, mens Eve er en dvælende livsnyder i Marokkos stemnings-fulde nattelev. De elsker hin-anden højt, og da diverse problematiske hændelser bringer dem sammen igen, forsøger Eve at forstå hvorfor Adam er på selvmordets rand.

De tos bedste ven er ingen ringere end Shakespeares litterære mentor, Christopher Marlowe, nu udødelig vampyr, som i denne films virkelighed også har skrevet Shakespeares værker. Man tænker så straks på om Adam og Eve monstro også er historisk betydningsfulde personer. En kommentar til en af sonnetterne, som Eve læser på natflyet til USA, fik mig til at tænke på om disse figurer – Adam og Eve – mon skal forestille at være *the young man* og *the dark lady* fra Shakespeares sonnetter, men det passer ikke med deres personligheder og udseende. Det er til gengæld muligt at Jarmusch har vendt kønnene om, så det er den deprimerede Adam der er *the dark lady*, og den livslystige Eve der er *the young man* – dét passer faktisk ret godt, da det så er Adam som den (homo- eller biseksuelle) Marlowe engang var forelsket i.

Der er ikke voldsomt meget, eller overraskende, handling i historien, og man kan ikke sige at der er fart over feltet, men filmen er alligevel fyldt med tungtvejende kunstneriske spor og detaljer, samt stærkt skuespil, og det gør den til en særdeles smuk og inspirerende oplevelse. Karakter: 8 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen

Dead Snow:

Red vs. Dead

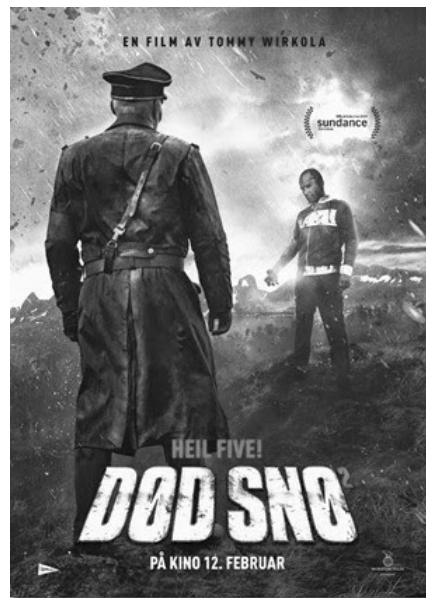
(Død snø 2)

Film, Norge 2014, 100 min.

Instr.: Tommy Wirkola

Medv.: Vegar Hoel, Ørjan

Gamst, Martin Starr, Stig Frode Henriksen, m.fl.



Til trods for min store glæde ved film er jeg desværre ekstremt dårlig til at udnytte ellers spændende filmfestivaler som CPH PIX. Og da jeg for et års tid siden rykkede Ringsted-rødderne op og flyttede til Silkeborg, blev det ikke ligefrem nemmere at boltre sig i hovedstadens filmarrangementer.

Men da CPH PIX i år annoncerede, at fortsættelsen til Tommy Wirkolas *Dead Snow* var på programmet, oven i købet i selskab med manusforfatter og aktør Stig Frode Henriksen, og forestillingen faldt sammen med min påskeferie, var der ikke så meget at betænke sig på.

For de uindviede kan jeg lige ridse plottet fra den første film op: En gruppe medicinstuderende tager op til en afsidesliggende fjeldhytte for at give den gas. Lidet aner vennerne, at den tidligere besættelsesmagt hjemsøger området, og da de finder en skjult guldskat i hytten, vrir det pludselig med blodtørstige nazizombier.

NB: Der forekommer spoilers fra den første film i det nedenstående:

Dead Snow veksler mellem klassisk gys og absurd volds-komik, men som situationen eskalere, tager sidstnævnte mere og mere over. Og så, da en af vores hovedpersoner, Martin, hugger sig igennem en rådden kødrand af nazister med en økse, og publikum klukkende over de groteske ulækkerheder har sænket paraderne, snurrer manden omkring og planter ved et uheld en økse i halsen på sin kæreste. Mens hun døende synker sammen, og den stakkels nordmands øjne fyldes med tårer, bliver filmen et øjeblik gravalvorlig, kun for kort efter at genoptage de tegneserieagtigt blodsja-skende eskapader.

Nogle oplever sådanne momenter som ødelæggende ujævnheder i tonen, men jeg kan nu godt lide, hvordan filmen roder med sit publikums opfattelse af grin kontra gru. En vægtig inspiration er tydeligvis *Evil Dead*-franchisen, som ligeledes blander klassisk gys med blodig komik (såkaldt "splatstick"). Da Martin, efter at have dræbt sin kæreste, bliver bidt i hånden af en zombie og ser det nødvendigt at amputere sin egen underarm med en motorsav, er der da heller ingen tvivl: Dette er Norges Ash!

Som den sidste overlevende genforener Martin nazisterne med deres skat og skal til at flygte i sin bil, da det går op for ham, at nogen har plantet en guldmønt i hans lomme. I et afsluttende twist dukker den mugne nazikommandant Herzog op, hamrer sin næve igennem ruden og får altså umiddelbart ram på Martin, idet skærmen går i sort. Men ligesom åndsfællen Ash, er denne nordbo ikke sådan at få has på.

Dead Snow: Red vs. *Dead* tager tråden op, hvor den første film sluttede, og sender Martin af sted i bilen for fuld fart med Herzog klamrende sig til siden af den. Det lykkes vores antihelt

at tvære zombien af på en modkørende lastbil, inden han selv kører galt og mister bevidstheden. Han vågner senere op på et sygehus, hvor en læge fortæller ham, at hans arm takket være kulden var velbevaret nok til, at de kunne sætte den sammen igen. Desværre ønsker politiet at drage Martin til ansvar for mordene i fjeldet. Dette problem synes dog mindre væsentligt i forhold til, at det faktisk ikke engang er Martins arm, de har opereret fast på ham ...! Som om det hele ikke i forvejen var slemt nok, skal den allerede hårdt prøvede mand også lige tilføres et slemt "alien hand"-syndrom – igen helt i tråd med Ash-figuren – og med meget voldsomme følger.



Herzog er naturligvis også temmelig sejlivet, og nu, da nazisterne har generobret deres skat, er hævn over Øksfjord (hvis indbyggere oprindeligt slog dem ihjel) næste punkt på dagsordenen. Til dette formål vækker Herzog flere zombier og lægger da også lige vejen omkring et krigsmuseum for at erhverve en tysk Tiger-kampvogn. Mens ligene hober sig op, jagter en inkompetent og usympatisk politikommissær (der vækker mindelser om Wirkolas debutspillefilm *Kill Buljo: The Movie*) Martin, der på sin side får hjælp af den amerikanske beredskabsgruppe, "The Zombie Squad" – en nørd-

trio uden skyggen af erfaring med "the real thing" – og den fimsede museumsassistent Glenn Kenneth. Og som den kvikke læser allerede har bemærket, antyder filmens internationale undertitel også en vis rød assistance mod de døde horder.

Som i *Evil Dead*-filmene slipper 2'eren også i højere grad horrorelementet til fordel for alskens vanvittige optrin. Der er ikke meget gys i filmen (hvilket en af publikummerne til den efterfølgende Q&A lød noget skuffet over), men der er til gengæld helt enormt mange grin, indsmurt i kaskader af blod og indvolde. *Dead Snow: Red* vs. *Dead* antager – som en direkte fortsættelse – at folk har set den første film, og uhyret har derfor ikke nogen grund til at dvæle stemningsopbyggende i skyggerne. Filmen kommer hurtigt fra start, trækker et konstant underholdende blodspor mod sit forrygende opgør og tager ingen fanger undervejs; hvis det kan kvases under eller sprænges i luften af en kampvogn, gør det klogt i at holde sig langt væk! På papiret kan det lyde smagløst, men det er vidunderligt befriende, som filmen kompromisløst bortødsler statistikker i alle afskygninger.

Den første films snedækkede fjelde bidrog med en visuel lækkerhed, som fik den til at syne dyrere, end den egentlig var, og i sig selv skabte kontrasten mellem blod og sne mange fine billeder. I fortsættelsen er budgettet blevet langt større, men sneen er til gengæld i højere grad noget, der hører titlen til. Kapløbet om at destruere eller undsætte Øksfjord bevæger sig gennem mere beboede egne (læs: mere kanonføde), og det skorter ikke på optrin og splattereffekter undervejs.

Efter Wirkolas *Hansel & Gretel: Witch Hunters* kunne man måske frygte, at det større budget igen ville sætte instruktørtalentet på autopilot og lade filmens specialeffekter og skue-



spillernavne styre showet, men heldigvis er Wirkola tilbage i storform. Det betyder dog ikke, at der ikke er blevet plads til at indhente en mere internationalt kendt skuespiller, nemlig amerikanske Martin Starr (fra bl.a. *Knocked Up*, *Superbad* og *This is the End*), der giver den som Daniel, lederen af The Zombie Squad. Filmen bliver dog aldrig bare hans show, og ligeledes forbliver dens drab og specialeffekter underholdende og kreative undervejs, fordi Wirkola husker at spille på de aktuelle situationer i stedet for blot masser af teaterblod. Hvad skal man eksempelvis med en fuld benzintank, hvis man har nogle meter tarm?

Dead Snow: Red vs. Dead er den mest underholdende zombiefilm, jeg længe har set. Det er ikke her, du skal lede efter underliggende analogier, dybsindige tanker eller realistiske skildringer af menneskers overlevelseskamp under sådanne forhold. Og selv om man har taget udgangspunkt i en tysk besættelsesmagt på de egne under 2. verdenskrig, ophører den historiske akkurateesse vist også dér. Nogle vil måske afskrive filmen som en omgang pubertært pjat eller tage afstand fra den som værende smagløs, men for os, der elsker film som førnævnte *Evil Dead*-franchise, Peter Jacksons *Braindead* og Troma-produktionen *Poultrygeist: Night of the Chicken Dead*, er Wirkolas seneste udskejelse en såkaldt no-brainer!

Hvis filmholdet kan holde dampen oppe på dette niveau, ser jeg gerne en tredje film også, selv om Stig Frode Henriksen bedyrede, at der ikke var planer om dette. Han fortalte tillige, at det heller ikke havde været planen at lave en fortsættelse efter den første film, men dét faldt jo alt andet lige storartet ud.

Og husk så lige at blive siddende efter rulleteksterne ...

Karakter: 8 stjerner ud af 10

Ruben Greis

Snowpiercer

Film, Sydkorea/USA/Frankrig/
Tjekkiet 2013, 126 min.

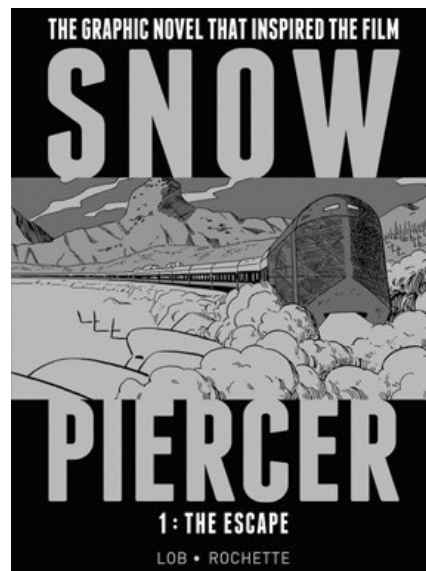
Instr.: Joon-ho Bong

Medv.: Chris Evans, Jamie Bell, Tilda Swinton, John Hurt, Ed Harris, Octavia Spencer, m.fl.

Set på CPH PIX 2014



Ligeså snart jeg hørte om *Snowpiercer* havde jeg høje, høje forventninger til den. Konceptet – baseret på en europæisk tegneserie – og udførelsen lød så vildt at jeg med det samme fornemmede at dette nok ville blive en af årets tre sejeste sci-fi film, hvilket siger ikke så lidt om et år der bød på skønne filmoplevelser som *Gravity*, *Elysium*, *Enders Game* og *Her* (dk.: *Hende*; også anmeldt i dette nummer) – for slet ikke at snakke om franchise-blockbustere som *Star*



Trek Into Darkness, *Iron Man 3*, *The Wolverine* og *Thor: The Dark World*. For mig var det ganske enkelt *the scoop* at CPH PIX festivallen denne gang kunne byde på min suverænt højst ønskede film, så jeg langt om længe kunne se om filmen levede op til mine store forventninger.

Wow. Dét gjorde den.

Handlingen udspiller sig ombord på et luksuriøst hurtigtog, som – drevet af en næsten-evighedsmaskine – drøner rundt og rundt om Jorden under en ny istid forårsaget af et fatalt fejlslået forsøg på at modvirke global opvarmning. Alt på planeten er dødt; kun på toget *Snowpiercer* lever de sidste mennesker, som overlever via forskellige planter og dyr der dyrkes og opdrættes i nogle af togets mange vogne. Toget er – selvfølgelig! – delt op i tre klasser, udgørende (og symboliserende i den virkelige verden) hhv. den herskende klasse, middelklassen og de fattige (den Tredje Verden; 3. klasse, bagerst i toget). En fantastisk lejlighed til en omgang skummende og sprøjtende samfundskritik!

Før jeg fortæller mere om filmen vil jeg lige komme lidt ind på den originale tegneserie, skrevet og tegnet af Jacques Lob og Jean-Marc Rochette, som først udkom i 1982 (Lob døde i 1990, og en anden forfatter, Benjamin Legrand, lavede en fort-

sættelse i 1999, som jeg ikke har læst endnu, men den skulle ikke være så god som originalen).

I tegneserien følger vi Curtis, en beboer fra bagerst i toget, som har besluttet at begive sig op til forenden af toget for at få præsidenten i tale – lidt af en opgave, idet toget har tusind vogne. Man hører om nogle oprør der har været tidligere, men nu er situationen rolig, og Curtis kommer et godt stykke frem i toget, før han omkring midt på bliver tilbageholdt og sat i fængsel.

En idealistisk sagsbehandler fra middelklassen påtager sig at tale hans sag, og der udvikler sig også en kort romance mellem de to. Til sidst får Curtis lov til at fortsætte, og ender med at komme helt frem til lokomotivet, hvor han finder en ensom og aldrende lokomotivfører, der beder ham overtage hans plads, og "holde maskinen med selskab". Curtis ser intet andet valg, og bliver den nye lokomotivfører – og toget kører videre.

Filmatiseringen er ret anderledes (og det er slutningen også). Og det er en god ting. Ikke fordi tegneserien var dårlig, men fordi der er brug for langt mere action i en film for at holde på seernes opmærksomhed. Romanen og den sympatiske sagsbehandler er ikke med i filmen; til gengæld er der voldsom action lige fra start, idet Curtis hurtigt tager téten i en imponerende kontinuerlig revolution, der bruser frem fra togets bagende, og kæmper sig vej gennem hele det lange tog. Undervejs kommer de gennem en lang række togvogne med bizarre optrin som Terry Gilliam nemt kunne have været ansvarlig for (en af figurerne hedder også Gilliam, som hyldet til instruktøren af *Brazil*, m.fl.), og som samtidig beskriver hvordan dette samfund opretholder sig selv og brødføder de mange mennesker ombord. Man hører også en

del karakteristiske vendinger, som er opstået i togsamfundet (såsom "the whole wide train", m.m.), og toget har også sin egen kalender, baseret på at det tager præcist et år at køre en gang rundt om Jorden. Man kan derfor også regne ud at toget, med en lidt knudret rute, bevæger sig med en næsten konstant fart på mellem 100 og 200 km/t. Det er skøn *world-building*, fyldt med spændende detaljer og relevant symbolik.

Chris Evans, som senest er aktuell som Captain America i en af de absolut bedste superheltefilm der hidtil er lavet (se anmeldelsen først i denne sektion), spiller Curtis, og det gør han smertefuldt fremragende. Han er simpelthen en fantastisk skuespiller. Curtis er en reformeret bølle, som er blevet en naturlig leder i kraft af både sin stærke overlevelsessevne og sin vilje til at gøre sig til forkæmper for de svages kår.

Han er allieret med den gamle leder af fattigfolkene i bagenden, Gilliam (spillet af John Hurt), og har nærmest adopteret en vilter ung fyr, Edgar (Jamie Bell), som han engang var lige ved at ... well, that would be spoiling! Den revolutionære fortrop har også en kampsports-ekspert med, og drives desuden af driften efter at finde et kidnappet barn. De må kæmpe sig igennem flere omgange af soldater og bodyguards, og flere af kampene er de rene massakrer. Med sig på færdens får de også en koreansk



tekniker, som har designet, og dermed kan åbne, alle dørene mellem togvognene. Teknikerens datter er også med, og har tilsyneladende en form for telepatiske kræfter.

De tos betaling for at hjælpe de revolutionære med at kæmpe sig vej gennem toget, er et nar-kotikum, populært blandt mange af de rige i toget, som er lavet af kemisk affald. Heldigvis har det også andre egenskaber ...

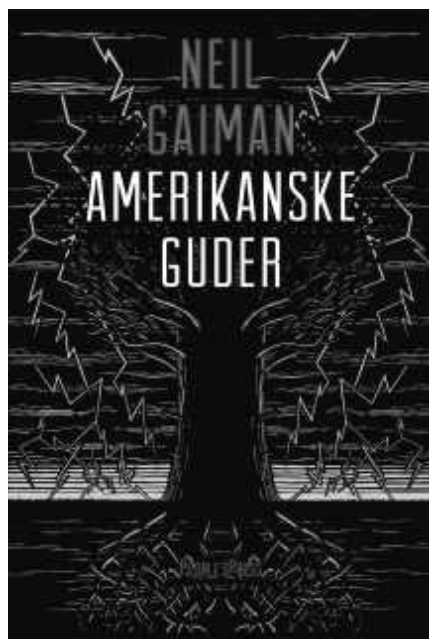
Slutningen på filmen skal ikke udpensles her, men den er fyldt med twists, som vender op og ned på hvordan Curtis troede at togets verden hang sammen, og det skader bestemt ikke at præsidenten spilles flot af Ed Harris.

Filmen lever heldigvis til fulde op til forventningerne, og er helt sikkert blandt de tre bedste sci-fi film i 2013. Tegneserien er i sort/hvid, hvilket passer til både tegnestilen og det omgivende miljø, men filmen er en kaskade af farvemættede stemninger, hvilket netop passer til filmmediet, og i øvrigt gør filmens verden og historie til sin helt egen. Højeste anbefaling herfra. Karakter: 10 stjerner ud af 10.

Tue Sørensen



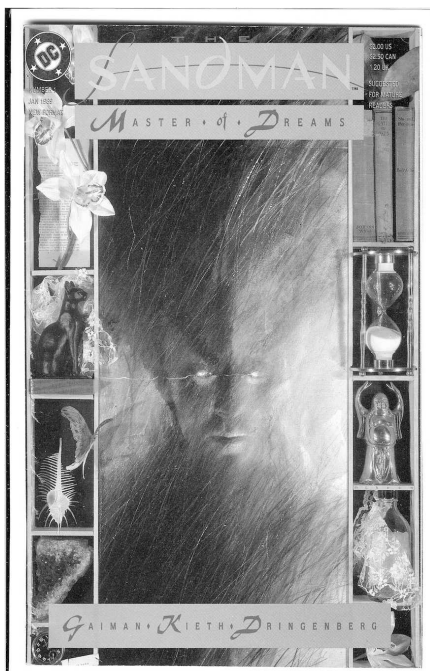
Amerikanske Guder
Roman af Neil Gaiman
People's Press 2014, 578 sider
**Oversat af Steffen Rayburn-
Maarup**



I 1991 var jeg lige blevet færdig med gymnasiet og var godt i gang med at opbygge et solidt fundament af nörd-interesser. Horror havde stået øverst på listen i mange år, og jeg levede i en verden befolket af figurer og monstre skabt af H.P. Lovecraft, Algernon Blackwood, M.R. James, Daphne Du Maurier og mange andre. Også musik gennemsyrede mit liv dengang og kunne fortælle mig næsten alt om mig selv og omverdenen. Til gengæld læste jeg ikke rigtig tegneserier. Jo, de gamle børneklassikere som *Smølferne*, *Splint & co.*, *Henrik og Hagbart*, *Buddy Longway*, *Yakari* og den slags læste jeg stadig med nostalgisk glæde, men jeg vidste ikke særlig meget om de amerikanske superheltetegneserier eller hvad der skete på området. Helt blank var jeg dog ikke; jeg kendte naturligvis Edderkoppen, Superman og flere af de andre, men jeg anede dårligt nok, at de to største forlag hed DC Comics og Marvel. Superhelte havde aldrig rigtig interesseret mig. Det forekom uoverskueligt at gå i gang med nogle i mine øjne uendelige

serier, der svingede voldsomt i kvalitet (det var i hvert fald mit indtryk). Men en dag fik jeg et brev fra en ven, der vidste en hel del mere om, hvad der rørte sig på tegneseriefrenten end jeg gjorde. Han skrev begejstret om en serie, der hed *Sandman* og vedlagde de første otte hæfter. Det lød spændende, og jeg var klar til at give 'voksentegneserier' en chance. Det var jo åbenbart graphic novels, der var det nye sort netop nu, og denne her lød lovende.

Jeg åbnede det allerførste blad og så forandrede virkeligheden sig. De følgende uger foldede hele Sandman-universet sig i al sin storslåethed ud i mit hoved, og jeg levede en underlig halvfantastisk tilværelse, hvor guderne, menneskene og store, kosmiske begreber interagerede helt naturligt og dagligdags. Jeg drømte om Sandman, jeg inhalede Sandman, jeg talte om Sandman, og jeg endte med at blive en lille kopi af Death.



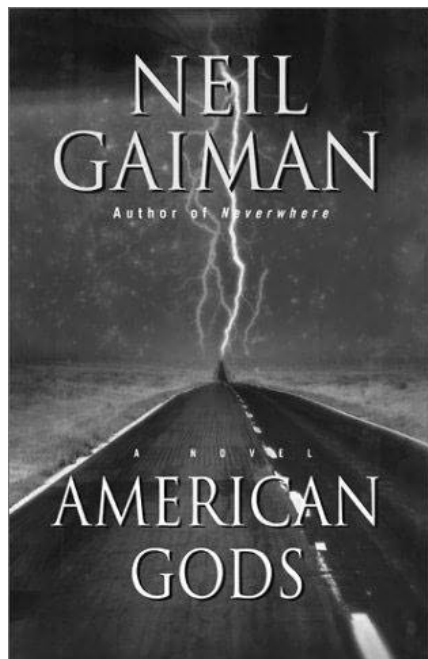
Med andre ord brændte serien sig ind i min bevidsthed og jeg var fuldstændig fascineret af forfatteren Neil Gaimans historier. Hans måde at flette myter, religion og historiske fakta sammen med fortællinger om almindelige mennesker og deres møde med

det fantastiske var så medrivende og inspirerende, at jeg blev øjeblikkelig fan og siden har Gaiman været fast inventar i det Hindbergske hjem, og jeg er selvfølgelig kommet på fornavn med ham.;

For en inkarneret fan er det altid svært at udpege et hovedværk eller favorit, og Gaimans produktion er så stor og spænder over en del genrer, at det er voldsomt udfordrende for mig at vælge, men *American Gods* må nok (sammen med *Sandman*) alligevel være den af Neils bøger, jeg sætter mest pris på. Siden den udkom første gang har jeg læst den igen og igen og igen, og jeg overvejer nu at købe en paperbackudgave, da min hardcover for det første er en 1. udgave og for det andet har en hilsen fra Neil på en af de første sider, og jeg er meget bange for, at den skal blive slidt op og falde fra hinanden. Det er før sket med bøger. Nu er denne utrolige roman endelig udkommet på dansk, og jeg er meget glad for at få lejlighed til at anmelde den.

Umiddelbart er der ikke noget, der tyder på, at der er noget specielt overnaturligt eller fantastisk på spil i romanen. Vi møder Shadow, der sidder i fængsel for røveri, men som bliver løsladt før tid, da hans elskede kone Laura er død i en tragisk bilulykke. På vej i flyet til begravelsen møder Shadow den underlige Mr. Wednesday. Mr. Wednesday synes at vide ting om Shadow, som han ikke burde vide, og han tilbyder ham et job. I første omgang afslår Shadow men det skal snart vise sig, at han ikke rigtig har nogle alternativer. Modstræbende indvilger han i at blive den enøjede Mr. Wednesdays håndlanger og nu begynder en uhyggelig, morsom, dystert og episk rejse igennem Amerika, der fører Shadow til et møde med unge og gamle guder, lader ham møde de særeste personer, både levende og døde og tvinger ham til at tage stilling i en af de største slag nogensinde. Så langt handlingsreferatet. Hvis

man endnu ikke har læst bogen, vil jeg ikke ødelægge fornøjelsen ved at skulle samle de forskellige tråde og forstå, hvad præcis det hele drejer sig om.



Jeg har oprindeligt læst *Amerikanske guder* på engelsk, og Neil Gaimans skrivestil er på en gang næsten anonym i sin nøgternhed og aldeles genkendelig. Han er ikke den store beskriver. Der bliver ikke brugt mange og lange sætninger på at beskrive hverken personer, steder eller følelser. Til gengæld er ordene præcise og (fornemmer jeg) omhyggeligt udvalgt. Det er som om Gaiman har tænkt, at han ville printe sine tanker og idéer ned nøjagtigt som de formede sig i hans hoved og så lade resten være op til læseren. Det giver fantasien meget spillerum. Han giver bekrivelser nok til, at man som læser danner sine egne fascinerende billeder, men han insisterer ikke på, at der kun er en rigtig måde at opfatte tingene på. Hans humor er også meget diskret. Den er sjældent af den lårklaskende slags. Den er langt mere skæv og trækken-på-smilebåndet-agtig. Her er et lille uddrag af en samtale mellem den unge pige Sam, der kort har mødt Shadow og de skumle typer Mr. Town og Mr. Road (s.253):

"Mit navn er Town. Min kollega her er Mister Road. Vi undersøger to af vores kollegers forsvinding"

"Hvad hed de?"

"Undskyld?"

"Fortæl mig deres navne. Jeg vil vide, hvad de hed. Jeres kolleger. Fortæl mig deres navne, og så kan jeg måske hjælpe jer."

"... Okay, deres navne var Mister Stone og Mister Wood. Kan vi nu stille dig nogle spørgsmål?"

"Ser I bare ting og vælger et navn? "Nå, du kan være Mister Sidewalk, han er Mister Carpet, sig goddag til Mister Airplane"."

Er det så lykkedes at overføre Neil Gaimans rolige, omhyggelige og alligevel billedskabende og karakteristiske skrivestil til dansk? Ikke helt, vil jeg mene. Det er ikke en dårlig oversættelse. Tydeligvis har oversætteren et godt kendskab både til engelsk og dansk. Og han forsøger også at fange den særlige Neil Gaimanske tone. Når det alligevel ikke helt lykkes, skyldes det flere ting. For det første virker oversætteren meget opsat på, at det skal være en præcis oversættelse, men dansk og engelsk er så forskellige sprog, at det er stort set umuligt at oversætte direkte. Gør man det, vil sproget hurtigt virke gumpetungt, livløst og tørt. Især når det gælder dialog, som altid er vanskeligt at få til at klinge troværdigt og flydende. Dialogerne i *Amerikanske guder* virker konstruerede og har ikke det liv og den nerve, som de gerne skulle have. Ønsket om at være så trofast over for den oprindelige tekst som muligt resultere også i, at der ind imellem kommer ord, som enten slet ikke findes på dansk eller som i det mindste ikke er en del af de fleste danskeres aktive ordforråd. Ind imellem bliver der også taget sære valg. I den citerede dialog synes jeg for eksempel, at det ville være mere mundret at sige "Okay, de hed Mr. Stone og Mr. Wood", og lige sådan på side 169, hvor Shadow siger: "... De fik folk til at gøre

det for sig". Ganske vist er det en korrekt, direkte oversættelse af det, der står på engelsk, men det ville lyde naturligere og mere flydende at skrive: "Det havde de folk til". Uden at afsløre for meget kan jeg sige, at en af figurerne i bogen bliver kaldt for "den tekniske dreng", hvor jeg ville have valgt at oversætte det til "teknodrengen" i stedet. I det hele taget er der problemer med at oversætte mytologiske navne eller begreber, og det er lidt ærgerligt, fordi det kommer til at virke sjusket eller i værste fald dovent.

Overordnet set er det dog en udmærket oversættelse, der fortjener at blive læst, og initiativet med at få den oversat og udgivet på dansk er prisværdigt. Jeg håber meget at det kan få folk, der ellers ikke har stiftet bekendskab med Neil Gaiman, til at give sig i kast med andre af hans bøger. Foreløbig er det kun *Amerikanske guder*, *Coraline* og *Nobody (The Graveyard Book)*, der er udgivet herhjemme [samt også tegneserien *Marvel 1602* og senest børnebogen *Den sygeste løgnehistorie (Fortunately, the Milk...)*, anmeldt herunder. -Red.], men jeg krydser fingre for, at f.eks. Gaimans herlige samarbejde med Terry Pratchett, *Good Omens*, bliver oversat til dansk snart.

Helene Hindberg



Den sygeste løgnehistorie
Børnebog af Neil Gaiman
Originaltitel:
Fortunately, the Milk ...
Høst & Søn 2014
128 sider, kr. 199,95
Illustreret af Skottie Young



Det er jo en gal bog. Den er vanvittig gal ... på den helt rigtige måde. Når en bog indeholder sætningen "Vil det sige at der er en stegosaurus i en varmluftballon udenfor?", så ved man at dette kun kan være en vanvittig underholdende bog.

I Neil Gaimans bøger findes der gerne alternative verdner som findes lige ved siden af vores, og hvor hovedpersonerne krydser imellem disse verdner. I *Coraline* er det igennem en lille tunnel i en væg, i *Neverwhere* er det igennem døre, og i *Stardust* er det ved at passere et lille stenedige. I *Den sygeste løgnehistorie* sker det hele ved at en far går ud for at hente mælk til sine børns morgenmad. Han er længe om at komme tilbage, men den historie som han fortæller om hvorfor det har taget så lang tid involverer såvel rumvæsner, pirater, saltvandspiratfisk, og ikke mindst en dinosaur i en tidsmaskine.

Gaimans forunderlige og finurlige historie er velillustreret

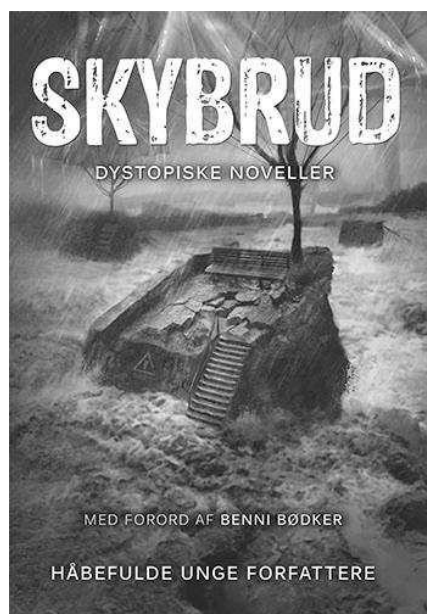
af Skottie Young, med billeder der virkelig underbygger historien og som bare gør den endnu mere underholdende.

Bogen er en børnebog, men den henvender sig til alle der formår at leve sig ind i en underholdende, fantastisk og urealistisk historie på samme måde som et barn.

Børnene i historien tror ikke på deres far, men omvendt kan man så finde på en så vanvittig historie, uden at der er et gran af sandhed i den?

Thomas Winther

Skybrud
Novelleantologi
HUF 2014, 132 sider
Forord af Benni Bødker



Håbefulde Unge Forfattere har begået en samling af dystopier. Så det håbefulde går her mere på forfatterkarrieren end på teksternes indhold. Men mange af foreningens medlemmer er da allerede blevet etablerede forfattere og rigtig mange flere viser her at de virkelig har talent for at skrive.

Af de 11 noveller er det kun nogle få som er egentlige dystopier, dvs. beskriver et totalitært samfund, som vores samfund måske vil udvikle sig til en gang i fremtiden. Flere af dem foregår

i stedet i et samfund som på nogle måder er godt, men på andre måder er dårligere end vores, hvor læseren i stedet for at blive skræmt af en mulig fremtid, skal tage overveje både de gode og de dårlige sider ved en teknologi eller en styreform. Et par stykker beskriver en verden som ikke har et totalitært system, men blot er for kedeligt: De udtrykker angst for at ende i et behageligt, men ensformigt liv. Andre igen er mere postapokalyptiske end dystopiske, dvs. de beskriver en verden i forfald, snarere end en verden hvor onde mennesker regerer.

"Anja B214" foregår i et gennemautomatiseret samfund, hvor selv mennesker er blevet et produkt. Vi følger Anja B214 i sin fremmedgjorte tilværelse, som hun til sidst prøver at bryde ud af.

I "Nedre verden" er vi i en verden af småborgerlig idyl, som også bliver for meget for hovedpersonen. Hun finder – eller drømmer om – en nedre verden, som hun overvejer at flygte til.

"Fluer og koldbrand" er starten på hvad der ligner en zombie-apokalyptisk fortælling. Ganske stemningsfuld, men desværre en lidt for påklistret slutning.

I "Corpus Callosum"'s totalitære samfund er brug af den højre hjernehalvdel gjort mere eller mindre forbudt. Vores hovedperson er en ung mand på vej op i hierarkiet. Han får til opgave at myrde en lille pige, som er så domineret af sin højre hjernehalvdel at hun ikke kan "helbredes". Novellen tager det at vi i vores samfund værdsætter den venstre hjernehalvdel mere end den højre til et ekstrem, og er samtidig er en velfortalt historie med en troværdig hovedperson. Meget sort og dystopisk.

"Stjernerne i deres øjne" har så vidt jeg kan se ikke noget at gøre med sangen af samme navn fra Klichés "Supertanker". Der er tale om en meget underlig tekst, som mere er en række billeder end en historie. "Valget" af

samme forfatter er mere struktureret og handler om at vælge mellem et kaotisk voldeligt samfund og et ordnet totalitært samfund.

“Afkoblet” beskriver en verden hvor det har været teknologisk muligt at sammenkoble alle menneskers hjerner, så de ikke bare kan udveksle beskeder og billeder, men også tanker. Alle er blevet en del af et fællesskab hvor ufred og nød er afskaffet. Men nogle vælger at stå udenfor eller blive afkoblet. Vi følger en af sidstnævnte på en mission, hvis mål først bliver klart hen mod slutningen af novellen. Velskrevet og tankevækkende science fiction.

Titelnovellen “Skybrud” foregår i et København som er ved at regne væk. Personernes sindstemning afspejler vejret. Vores vægelsindede hovedperson prøver at tage sig sammen til at gøre noget.

“Min fars farvel” handler om faderen som dør, men alligevel må arbejde sin gæld af som en slags zombie. Sønnen er utilfreds og vil give ham en mere værdig død.

“I ørnens klør” foregår i et unavngivet land, hvor et brutalt militær holder en befolkning under kontrol. Det kunne sagtens foregå i dag, måske et sted i Mellemøsten. Vi følger en ung pige på en skæbnesvanger dag. Meget rørende historie.

“1000 klager” beskriver et samfund hvor magthaverne har hittet på et nyt system til at holde folk under kontrol: Man kan klage over andre mennesker og hvis nogen får over 1000 klager på et år, bliver de øjeblikkeligt henrettet. Men systemet har hverken afskaffet ulighed for loven eller snyd.

“Skybrud” er en rigtig fin samling af meget forskellige, men velskrevne noveller. Jeg kunne især godt lide “Corpus Callosum” og “Afkoblet” som begge har både en godt gennearbejdet ide og en god historie. Men alle novellerne har noget at byde på.

Flemming R.P. Rasch

Mestertyvens sidste ønske – Ny dansk fantasy 2013

Novelleantologi

Kandor/Replikant, 362 sider.

Redigeret af Toke Riis Ebbesen



Mestertyvens sidste ønske er en fantasy novelleantologi udgivet af Kandor/Replikant. Som de tidligere samlinger er det fantasy i sin bredeste forstand, og indeholder fortællinger der grænser op til science-fiction, horror eller ren surrealisme. I denne samling er der seksten fortællinger.

“Næsten der” af Stefanie Fallesen – Pigen Amy er fanget sammen med den kappeklædte vogter Nakirim. Det er et tomt og bart rum, der må fyldes ud med en rejsendes skæbne. En skæbne, fanget et sted mellem det gode og det onde, og som må finde en form for forløsning før rejsen finder sit mål. Det er en helstøbt novelle, der måske lider under at nogle af fortællingens præmisser ikke er vedkommende for et moderne publikum.

“Mester Prosopido” af A. Silvestri – I Paris lever maskemageren Prosopido. Han laver masker af forunderlig skønhed og kræfter, der kan vinde hjerter og fører folk til storhed. Prosopido afviser ingen, for selv de ringe-

ste af stand har ét eller andet de kan betale med. Som ringe i vandet kan selv den ubetydeligstes handlinger sætte voldsomme kræfter i gang. Novellen er fint skrevet, men uden at kunne sætte fingeren på noget, har jeg svært ved at blive grebet af fortællingen. Det er måske lidt for meget en stiløvelse.

“Troldens hjerte” af Jesper Rugård Jensen – I mange år måtte dronningen leve i Troldens fangeskab dybt under jorden i hans golde huler, afsondret fra lyset og håbet. Her måtte hun trække, og udholde alle slags overgreb, før hun blev befriet af kongen. To børn kom der ud af dronningens skød i de år. Da de tre endelig blev befriet, blev de taget med tilbage til slottet. Her må prinsen sande, at det ikke er nemt at have både menneske- og troldeblod i årene, og at det kan være skæbnesvangert at følge sit hjerte. Denne fortælling er det nærmeste vi kommer klassisk fantasy. Det er en helstøbt fortælling, men personerne havde svært ved at trænge helt i gennem til mig - dertil manglede de dybde.

“Mestertyvens sidste ønske” af Lene Hundborg Koss – Sidende ved bedstefars dødsleje vandrer drengen Anders' tanker. Tynget af sorg over at miste sin ven og mentor, må Anders' tage på en indre rejse, for at forløse både sin sorg og sin fremtid. Præmissen for fortællingen er god, men også denne novelle lider under at jeg som læser lærer fortælleren for lidt at kende, til at jeg helt kan bekymre mig om hans svære valg.

“Hammerslag” af Sofie Boysen – Der findes en auktion hvor kun de mest sjældne genstande udbydes til salg, og hvor kun de mest eksklusive rigmænd får muligheden for at byde. Anne er presenter. Hendes opgave er ligetil; bære varen ind på auktionen, smile sødt mens den vises frem, og bære varen ud igen. Auktionen i år er til gengæld alt andet end ligetil, for det store nummer er et særpræget billede,

der vil få voldsomme konsekvenser for Annes fremtid. Sikker en udmærket novelle, men jeg blev hægtet af til sidst, da jeg ikke kendte til fortællingens litterære referencer.

“Hvad der skete i byen K” af Mikkel H. Carlsen – En familie på rejse i det mørke Jylland, kommer til et skummelt provins-hul. Det skal vise sig svært at slippe væk fra byen og dens sære indbyggere. Det er en vellykket Lovecraftiansk novelle, der er fuld af vantestrikkende kultister, og truslen om fortæ-belse bag de hæklede gardiner.

“Kaptajn Furidastos’ logbog” af Katrine S. Rasmussen – Julie og Lasse. To børns liv er låst sammen i rollerne som mobbeof-fer og mobber. For at finde en vej ud af hendes ulidelige daglig-dag, finder Julie trøst i Kaptajn Furidastos’ logbog. En bog med tomme sider, der lokker med hå-bet om en anden og bedre ver-den. Denne novelle er mere en start på en større fortælling, end en novelle i sin egen ret. Jeg ville gerne have fulgt de to børn i deres videre eventyr.

“Velfærdskomplottet” af Flemming Rasch – Der er noget råddent i Danmark. Efter ti år med rød regering, er det borge-lige håb, Andrea Lykke kommet til magten. Men i stedet for skat-tenedsættelser, sætter den nye regering i gang med Operation Velfærd, til vælgernes vrede og vantro. Dansk politik stinker af svolv, og vores navnløse detektiv må genskabe ordenen. Det er en fin ironisk fortælling, men der måtte gerne have været mere på spil.

“Anusjkas sidste tanke” af Mette Christensen – I en ikke så fjern fremtid har Logikerne forbudt drømme og fantasy, og i kulturens højborg er malerier og skulpturer forvandlet til aske og marmorbrokker. Der er dem der kæmper imod, og den sidste magiker er endnu ikke død. En fin fortælling, der også ville have egnet sig som en kort roman, så man kom mere ind under huden på hovedpersonerne.

“Når lyset skifter” af Vagn Grønkilde – Jorden er overtaget af to væsner, der konkurrerer om hvem der kan slå flest men-esker ihjel – og aldrig har tra-fikken været så dødelig. Da Jenny ved et uheld opdager at hun besidder sære kræfter, bli-ver hun hurtigt en brik i det død-sensfarlige spil. Jeg skimmede kun fortællingen, for jeg synes ikke helt at verdenen hang sam-men.

“På den anden side af Natasja Erbillor” – Det starter med en gul post-it på døren af køleska-bet, med den lakoniske besked “Følg mig”. Det er starten på en surrealistisk rejse i gennem flere planer, hvor drengen Lee skal i gennem mange prøvelser, for at han kan redde livet fra katastro-fen. Det er en syret blanding af fantasy og science-fiction, der efter min smag ikke helt véd hvad den vil.

“Overbåren” af Birgitte Holle-gaard og Caroline Mogensen – Den 10. september 1903 skriver Emma i sin dagbog. Hun og hen-des veninde er på vej til famili-ens sommervilla i Haugby, der ligger ensomt og isoleret på den yderste vestkyst. Det skal blive en rejse ind i helvede. Rædslerne i denne gotiske splatterroman er malende beskrevet, og kryber helt ind under huden.

“Vidunderlige Verden” af Tim Sørensen – Et sind splintres i en fortælling om fremmedgørelse og ensomhed. Pigen Arianne er ikke som alle andre, og kæmper med at finde sin plads i en mo-derne og hektisk verden. Det skal vise sig, at det ikke kun er en ung piges nykker. For-tællingen er poesi, skrevet i et sprog der nærmer sig prosa. Det er en fortælling der kræver noget af sin læser.

“På gloende pæle” af Signe Fahl – Skønt mikrobryggerierne med held har fremtryllet herlige alternativer til storbryggeriernes ensformige konformitet på fla-ske, så kan selv de ikke leve op til de sære øl der bliver serveret i værtshuset ‘På gloende pæle’. Her er øl der kan nedsænke

trolde i alkoholtåger, vække mandsmod i lammehjerner og få sandheden ud af en politiker. Det er en skælmsk fortælling, med masser af stemning.

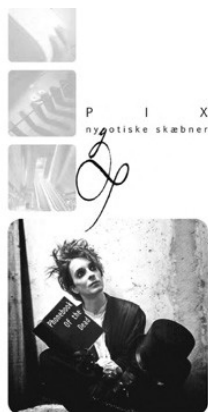
“Gadeorkestret” af Jakob Friis Andersen – En ensom ung mand vandrer rundt i Køben-havns nattetomme gader, og møder her orkestret. Et bizart ensemble af karikerede perso-nager, der med deres overjordi-ske musik lokker med både eks-tase og lurende fortæbelse. Godt skrevet novelle, der formår at benytte et meget musikalt sprog.

“Det sidste hus i Vesthimmer-land” af Jonas Wilmann – Et sid-ste hus i Vesthimmerland, og dets ældre beboer, modstår alle forsøg på kommunal udflytning og nedrivning. Der må gøres noget, og #2197 Hedenius, stats-lig kvæler og snigmorder, sættes på sagen. Også en ironisk sci-ence fiction-fortælling, der er ganske underholdende.

Ny Dansk Fantasy 2013 skulle have være anmeldt for et halvt år siden, men jeg gik simpelthen i stå. Jeg tror måske at sam-lingen lider under to problemer. Flere af temaerne i fortæl-lingerne er de samme, som kred-ser om parallelverdener og ditto eksistenser – og stiller det spørgsmål om det måske ikke er så galt bare at give slip. Det an-det problem jeg ser, er at novel-lerne er for korte til rigtigt at gi-ver hovedpersonerne dybde; jeg kender dem, deres hverdag og deres problemer for lidt til at jeg helt kan identificere mig med dem – og hvad vedkommer de-res trængsler så mig? Det er også en svær øvelse som er van-skelig at løse i novellens korte form. Flere af novellerne udfordrer hvad fantasy er, og nærmer sig det surrealistiske. Om man kan lide det er et spørgsmål om smag, men jeg synes det viser at der er en lyst til at afprøve græn-serne hos danske forfattere. Hvis du selv tumler med at skrive, er samlingen god til at aflure for-tælleformer. Som samling synes jeg, at den er lidt ujævn.

Bjarne Sinkjær

PIX - Nygotiske skæbner
Novelleantologi, 244 sider
H. Harsen Productions 2013
Redigeret af Henrik Harsen



Teddy Vork
Michael Kamp
Thomas Strømsholt
Lars Ahn Pedersen
Sandra Schwartz
Martin Schjønning
Patrick Leis
Sarah Fürst
Ruben Strid
A. Silvestri
Nikolaj Johansen
Niels Ole Busk Nielsen

PIX er en antologi hvor forfatterne er med via invitation, og hvor redaktøren har bedt dem om at give deres bud på hvad en "nygotiske skæbner" er. De har yderligere hver fået udleveret et billede som de skulle lade sig inspirere af.

Forfatterrækken starter med Thomas Strømsholt og novellen "Flimmer". Skæbnen heri er manden der er blevet forladt af sin kæreste, og som nu er ved at lægge sit liv om, og derfor ikke længere ønsker at have fjernsyn, noget hans naboer i ligusteridyllen ikke kan forstå. Der er dog meget andet der kan flimre foran ens øjne end fjernsynet.

Der er mange af de 'gammel'-gotiske noveller som handler om kvinder der er udsat for overgreb eller reelt terror. Dette er også noget der går igen i flere af denne samlings historier.

I Sandra Schwartzs "Sin mors søn" er det kvinden hvis mand forlader hende og deres søn for at være sammen med en anden kvinde. Kvinden har svært ved at håndtere dette, hvilket bestemt også kan siges om hendes søn.

I Nikolaj Johansens "Livmoder" er det en kvindes brændende ønske om et barn som gør hende sårbar og resulterer i, at

hun finder sig i en række overgreb fra en mand der vil udnytte hendes situation.

I "Mærket" af Sarah Fürst følger vi en kvinde som lever i et voldeligt forhold. Hun har vænnet sig til situationen, og gør generelt hvad hun kan for at undgå de konfrontationer der kan lede til volden. Der spirer dog et oprør i hende, og hun kan ikke lade være med at sætte sig op imod sin voldelige kæreste. Det hele eskaleres da hun begynder at se vildsvin i deres have; svin som hun er i tvivl om hvorvidt det kun er hende der kan se, og hvad der har tilkaldt dem. Det viser sig dog at de ikke bare er tavse observatører til hendes situation, hvilket er med til at eskalere spændingerne i hjemmet og historien.

I Teddy Vorks bidrag, "Den usynlige verdens underer", finder en mand en sjælden bog; en grimoire hvori der er skrevet en række noter helt tilbage fra tiden omkring hekseforfølgelserne. Han udtaler nogle af de skrevne ord, og ender med at blive usynlig. Tilstanden skræmmer ham, men han udnytter den dog også til at komme tæt på en kvinde, som han længe gerne har villet i kontakt med. Det skræmmende er dog først lige begyndt, for det kan godt være han er blevet usynlig for mennesker, men han er blevet synlig for de skabninger som normalt skjuler sig lige i hjørnet af vores øjenkrog, og som normalt kun kan ses af de folk som vi andre betegner som sindssyge. Dette er nok min favorit i samlingen, da den har en virkeligt fængende stemning, og som bibliofil er der nogle virkeligt gode og genkendelige beskrivelser af bøger og kærlighed til dette videnskabsbærende medie.

"Telefon fra afdøde" af Lars Ahn Pedersen fortæller om Robert der har mistet sin telefon, og da han yderligere har mistet sine, og sine venners, penge, har han måttet tage imod tilbuddet om at få en gammel aflagt telefon fra en kammerat. Telefonen

har tidligere tilhørt kammeratens farmor, så det er hverken en smart-phone, eller en der kan noget som helst smart. Han har ikke givet det nye nummer til særligt mange, men alligevel ringer telefonen. Det er dog ikke behagelige opkald, da det er desperate og skræmte mennesker der ringer. Det viser sig at det er afdøde mennesker der ringer fra den anden side af efterlivet. Ikke at de er ude på at skræmme eller besøge ham, de har blot behov for at snakke med nogen.

Dette er en samling af virkeligt gode historier; jeg savner blot et for- eller efterord som kunne være med til at samle fortællingerne. Jeg ved godt at mange læsere springer forordet over i antologier, men jeg holder derimod af at læse for- og efterord, for derigennem at få et indtryk af hvilke tanker, redaktøren har gjort sig i forhold til den samling, der er blevet sat sammen. PIX har desværre ikke sådan et forord, selvom den eksperimenterer med billederne, og genren "nygotisk" nok skulle kunne give en redaktør rig mulighed for at skrive et par sider.

En ting som et forord kunne have givet var redaktørens syn på hvad det "nygotiske" dækker. Her har vi de 12 forfatters bud på hvad nygotisk skæbner dækker over, og uden for alvor at kunne godtgøre hvad jeg lægger i denne betegnelse, så er der ikke nogen af historierne, som jeg vil sige ikke passer ind i samlingen og genren.

Ang. brugen af billederne, så er der kun få af novellerne hvor man for alvor kan se inspirationen fra billederne. For de fleste kan man snarere se at billedet er forsøgt indarbejdet i en historie hvor den måske ikke helt passer ind. Der er dog ikke nogen hvor det virker helt malplaceret, men der er dog et par steder hvor man som læser ikke kan lade være med at smile lidt over hvordan en scenen tydeligt er sat ind for at få billedet med i historien.

Til bogen følger også en CD med stemningsmusik, som i sig selv virker fint, men kun passer sammen med enkelte af novellerne.

Thomas Winther

Tristan og Chiaki – Virus
Roman af Lene D. Møller og
Ronny Reffelt
Science Fiction Cirklen 2012
234 sider



Dette er en af de første bøger i Science Fiction Cirkelns nye udgivelses-serie af ungdomsromaner under tilnavnet "Zap!". I min ungdom (80'erne) var det primært Tellerup, der med Mizar-serien forsøgte sig med at udgive science fiction specielt rettet mod unge mennesker, og det er da glædeligt, at SFC nu har taget faklen op - lidt sent måske, men alligevel. Ligesom Mizar-serien, der nåede op på mindst 77 udgivelser og introducerede Douglas Adams, Helen M. Hoover, John Christopher, m.fl., stiler SFC både efter at udgive nye danske romaner og oversatte udenlandske romaner, så det kan da være, de er heldige med at ramme en, der bliver filmatiseret og de dermed får en sællert ...

Nærværende roman er en smule atypisk, idet det er en historie skrevet af to forfattere, der har mødt hinanden på en on-

line forfatterskole, og så besluttet at skrive en roman sammen. Det er så blevet til denne ungdomsaction-science-fiction-bog, hvor de to har skiftedes til at skrive kapitler, og så samlet det sammen til sidst.

To børn fra forskellige familier, på henholdsvis 6 og 11, overlever et attentat på deres forældre, der forsker i fremstillingen af en virus, der kan lægge jorden øde for mennesker. De får kolde fødder da det går op for dem, at det er meningen, at denne virus skal slippes løs, så jordens overbefolkning kan blive drastisk reduceret - mildt sagt. Jeg skal da gerne indrømme, at jeg personligt har en vis sympati for den tankegang, men det er så en heelt anden snak og nok ikke en jeg deler med så mange andre ... Anyways - de to børn tages til fange af den skræppeløse skurk, og bruges som forsøgsdyr i 8 år til test af en slags supersoldat DNA-modifikation, og test af en vaccine mod den nu undslupne virus, som selvfølgelig er muteret ud af skabernes kontrol. Her knækker filmen så, for en af romanens grundpiller er, at de to nu livsfarlige teenage-dræbermaskiner slippes løs, med det formål at se om de vil overleve i verden uden for laboratoriet. Og så er det meningen, at de skal indfanges igen. Temmelig bizar plan, da det nok ville have været en del lettere at ud-sætte dem for smitten uden at slippe dem løs - men så ville vi jo ikke have haft en historie ...

Ambitionsniveauet fejler så absolut ikke noget, idet det er hele verdens skæbne, der står på spil, selvom det nok havde tjent historien bedre at slå et lidt mindre brød op. Vi følger skiftevis de to hovedpersoners synsvinkel, og ind imellem får vi et kort indblik i skurkens tanker, der efter min opfattelse ofte giver mere mening end vores helte, der er noget forvirrede. Det er måske også meningen; de er jo trods alt blevet holdt indespærret i otte år med tortur og kamptræning, men det giver altså hi-

storien visse problemer.

Ellers går det derudaf over stok og sten, med voldsomme og ganske effektivt beskrevne slagsmålsscener, jagt, snigmord, og møde med oprørere, forrædere og andet godt. Det er lidt som en spøjs blanding af den engelske tv-serie "Survivors", tv-serien "Dark Angel", Michael Bay-filmen *The Island* og den nye *Elysium*, med den ene hovedperson modeleret over den katanasvingende helt i Neal Stephensons roman *Snowcrash*.

Sproget er sommetider lidt klodset og klichéfyldt, men jeg tror ikke, det er noget som målgruppen vil lægge specielt mærke til; det er nok bare mig, som er for gammel ...

Så har vi det vanlige problem med at det ville have været rart med en korrekturlæser, der kan fange en del fejl og eventuelt gøre opmærksom på et par plot-huller, men bogen får point for at prøve på at lave en spændende action-historie - det er så afgjort de sekvenser, hvor der er mest fart på, der fungerer bedst. Så kan man håbe at tingene hænger lidt bedre sammen i den næste roman, som det forlyder er på vej med disse to action-helte.

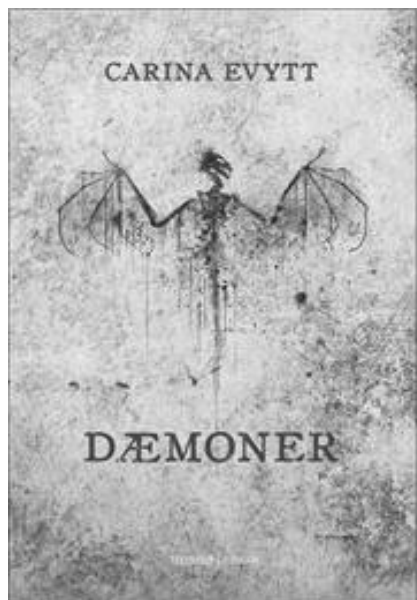
Niels Gjerløff

Dæmoner

Roman af Carina Evytt
Tellerup 2013, 394 sider

Det at folk kæmper med dæmoner er noget man både kan sige om nogen der kæmper imod ting i sig selv, eller om udefrakommende kræfter. Evytt-romanen *Dæmoner* starter med en kamp hvor dæmonen er meget virkelig, eller rettere prøver på at blive det. Teenageren Jannichs far er ved at udføre et ritual, hvori han prøver at åbne vejen for dæmonen Thalaktis ind i vor verden; et ritual som bl.a. involverer Jannichs søster. I forsøget på at redde sin søster, dræber Jannich sin far.

Jannich ender i forskellige



behandlingsforløb for at behandle de vrangforestillinger som han går med, og som følge af episoden med sin far. Han bor stadig i samme område for han ser det nu som sin opgave at forhindre at Thalaktis kommer igennem til vor verden, og Jannich må så finde sig i at ingen tror ham, og at alle tror han er skør.

Izzy kæmper også imod sine dæmoner. Dette værende i sit valg af mænd, der ofte viser sig at være voldelige over for hende. I et forsøg på at komme væk fra sin seneste kæreste stikker hun af en dag han ikke er hjemme. Det der giver hende modet, er at veninden Rikke har arrangeret hele flugten, og taget sig af alt det praktiske. Flugten går til Rudstrup hvor Rikke bor, og hvor de har fundet et hus de kunne leje til Izzy.

Huset er selvfølgelig det hus hvori Jannichs familiedrama udspillede sig, og han bliver noget nervøs ved at Izzy flytter ind, og forsøger bl.a. at skræmme hende væk.

Bogens primære hovedperson er Izzy der desperat prøver at få styr på sit liv, og prøver at komme videre med sit liv. Det var dog ikke kun kæresten der plagede hende, og hun går da også rundt med en mindre sindslidelse der gør at hun ikke altid helt tør tro på hvad hun observerer. På et tidspunkt ser hun

bl.a. spøgelse af Jannichs mor.

Rikke er glad for at hun har fået sin veninde væk fra hendes plageånd, men er også bekymret for om hun blot har fået givet hende nye. Hun begynder at fornemme at Izzy ændrer sig, og begynder sågar på et tidspunkt at blive nervøs for om der er noget om Jannichs snak, og at der er en dæmonisk kraft som er ved at få indflydelse på Izzy og alle folk omkring hende.

Det er sjældent at vi får danske horrorbøger på et sideantal som denne, og de gange hvor vi har, har det ofte været action og splat der har fyldt de mange sider (hvilket på ingen måde er ment negativt). I *Dæmoner* bruges alle siderne til at fortælle om personer, der samtidig med at de kæmper imod udefrakommende dæmoniske kræfter, også har indre kampe som skal vinderes, for at de kan bevare styrken til at bekæmpe hvad der ellers kommer. Og det er meget der vælter ned over personerne, og efterhånden som tingene udvikler sig bliver deres situation mere og mere desperat. De har dog hele tiden muligheden for at give efter for de forskellige dæmoner de kæmper imod.

Carina Evytt har formået at komponere en god sammenhængende og spændende historie, hvor man nemt kan sætte sig ind i personernes motiver og handlinger. Ud over at være velkomponeret så er bogen også velskrevet og er en af de bedste danske horrorbøger længe, hvilket også blev tydeliggjort af at den blev indstillet til årets horrorpris; en nominering som den bestemt fortjente.

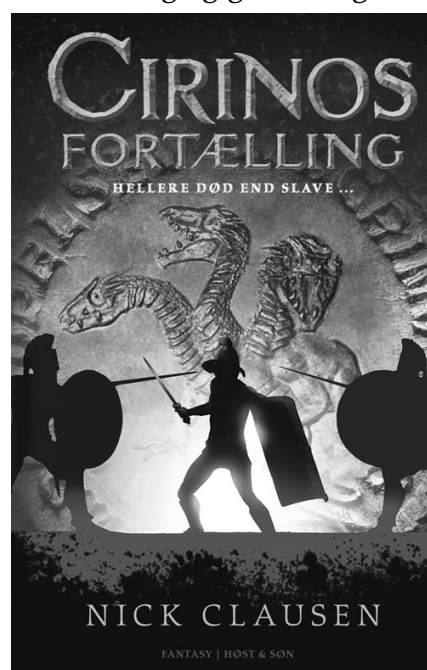
Thomas Winther

**Cirinos fortælling – Hel
lere død end slave
Roman af Nick Clausen
Høst & Søn/Rosinante 2014
276 sider**

Cirino blev taget som slave af pirater, der overfaldt ham og hans bror. Cirino tilbød at følge frivilligt med hvis hans bror fik lov at gå, hvilket piraterne gik med til af frygt for at han ville nå at tilkalde sit folks soldater, da han er ud af et folk af frygtede krigere. Nu er han slave hos en slaveejer som rejser igennem ørkenen fra by til by for at tilbyde sine slavers arbejdskraft.

Cirino er ikke indstillet på at skulle være slave resten af sit liv, og inspirationen til hans første flugtforsøg kommer da han ser en smuk kvinde på gaden. Noget i ham byder ham at forsøge at flygte. Det lykkedes dog ikke, men i hans tilfangetagelse udviser han en kampkunst, som gør at slaveejerne ser andre indtjeningsmuligheder på Cirino. Han finder snart sig selv i arenaen, hvor han tvinges til at kæmpe og dræbe for publikums underholdning og sine ejeres indtjening. Cirino er stadig opsat på at flygte, og med hjælp fra den kvinde der i første omgang havde inspireret ham til flugt, gør han endnu et forsøg, og fra da af er hans liv en flugt fra slaveeieren og en søgen efter at finde hjem.

Nick Clausen har tidligere mest skrevet ungdomshorrorbøger for Tellerup, men han har nu skiftet forlag og genre. Bogen er



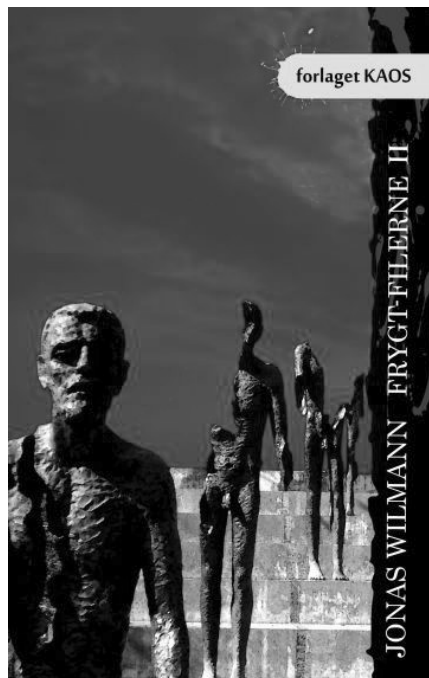
en fantasyroman, men kunne lige så godt have haft en setting i Romerriget, da der kun er få fantasyelementer med. Bogen er dog kun den første i en serie, så det kan være vi får mere af Clausens fantasyverden at se i de kommende bind. Det er dog ikke fordi bogen mangler spændingselementer, for den lange flugt gør at der hele tiden sker meget i handlingen. Cirinos forfølgere er hele tiden lige bag ved ham, samtidig med at han løber ind i mange andre typer som ser en mulig indtægt i at fange en bortløben slave.

Der er masser af action og fart over handlingen i bogen, så man keder sig bestemt ikke, mens man følger Cirinos flugt fra en skæbne, som han bestemt ikke har tænkt sig at affinde sig med.

Thomas Winther

Frygt-filerne II

Novellesamling af
Jonas Wilmann
KAOS 2014, 202 sider



Frygt-filerne nummer et vandt prisen for årets danske horror-udgivelse 2012. Wilmann er nu klar med efterfølgeren, som er blevet navngivet *Frygt-filerne II*.

Ud over titlen så er sammenhængen yderligere understreget via et omslag der har samme motiv som den første, men hvor baggrundsfarven blot denne gang er blodrød. Wilmann er dog ikke sprunget direkte fra den første bogs success til udgivelsen af bind II; i mellemtiden udgav han både fantasy-bogen *Svovild* og den dystopiske *Udkandtshistorier*. Men nu er han tilbage ved horror-udgivelserne med den svære toer. Det der gør en toer svær er, at der både er forventninger til at den skal være i stil med den oprindelige, men den skal heller ikke blot være "mere af det samme", for så vil den skuffe læseren.

Den første af samlingens otte noveller har titlen "Gamle Fissesæk" hvilket er øgenavnet for en ældre mand som altid sidder på diskoteket og overvåger de unge som fester. Langt de fleste griner blot eller ignorerer ham, men der er også de som vælger at sætte sig hos ham, oftest for at gøre yderligere grin med ham. Jeg spoiler næppe for meget ved at sige at det er den gamle mand der ender med at le sidst.

Frygten i novellen "Isidore" er flyttet ind i hjemmet hos et ungt par. På overvågningsbillederne fra deres børneværelse ses silhuetten af et menneske, og da de forsøger at komme i kontakt med skikkelsen finder de ud af at den lever af frygten, og den har ikke tænkt sig at fjerne sig. På samme måde som spøgelser kan være rester af personer og energier i huse og lokationer, så er der her tale om en opsamlet energi på internettet og andre netværk, og i vores moderne verden derfor ikke lige sådan at undslippe.

I andre af samlingens noveller er det ældre frygtindgydende væsner der er på spil. I en anden novelle er der tale om et væsen der giver mennesker muligheden for ustraffet at lade deres mørkeste lyster slippe fri. Det er selvfølgelig et spørgsmål om disse lyster kan styres når de først er sluppet løs.

Novellerne er således en blanding af historier om folk der møder frygtelige væsner og situationer, men også om nogen der mere eller mindre uforvarende opsøger dem selv. Dette giver en god blanding i novellesamlingen der gør at novellerne ikke blot bliver variationer af hinanden, men at de hver især skiller sig ud.

En rigtig god ting ved denne udgivelse er at forfatteren har brugt tid og plads på at skrive et efterord hvori han fortæller om sine overvejelser i forbindelse med udvælgelsen af de noveller som er medtaget i samlingen.

Wilmann er lykkedes med at skrive den svære toer, og han viser endnu en gang at han mestrer at skrive gode spændende horror-noveller hvor frygten kan forplante sig fra historienes personer og til læseren.

Thomas Winther

Malkøbing Museum

Mojibake 2014, 112 sider. Redigeret af Kristian Nordestgaard.
Fortællinger af: Jesper Ilum Petersen, Morten Carlsen og Chris D'Amato



Omdrejningspunktet for fortællingerne i denne udgivelse er Malkøbing Museum. I mellem hver af fortællingerne er der

gengivet skrifter, fundet i arkiverne på museet, som binder fortællingerne sammen. Det kan være en beskrivelse af at elementer fra fortællingen har været udstillet på museet, eller om at folkemindesamlingen omtaler den begivenhed, der berettes om. På den måde fremstår bogen ikke som en antologi, men som en folkemindesamling for et område hvor der ikke blot fortælles om fortidens væsner som trolde, nisser og hekse, men hvor de stadig i det skjulte har indflydelse på området. Bogen er også med til at indramme de mystiske ting som er sket i området over de 100 år som museet har eksisteret.

Fra 1905 er der beretningen om en læge der gerne vil forsøge at forlænge livet via et stykke metal af ukendt beskaffenhed. Fra 1912 er det en beretning om en kunsthæder, men gyselig, dør som giver adgang til en underverden hvor væsner fra en anden tid venter på at kunne trænge igennem til vores tid. Fra 1935 er det også en historie om væsner fra en anden tid. Disse bor dog stadig i blandt os, og de kan finde på både at være hjælpsomme, drillende eller direkte onde, alt efter hvor godt mennesket passer dem.

Fra andre tider er det beretninger om andre væsner, og skæbneberetninger fra lokalområdet.

Det er kun i bogens kolofon at det er nævnt hvem der har skrevet hvilke af novellerne, det er ikke nævnt inde i bogen ved novellerne. Dette gør at bogen ikke kommer til at fremstå som en antologi af noveller, men netop en folkemindesamling over et områdes fortællinger, som her er blevet samlet. Dette er med til at give en god ramme omkring bogen, og det virker bestemt til at man har gjort sig mange tanker omkring hvordan bogen skal fremstå for læseren; noget der ganske fortræffeligt er lykkedes.

Når man sidder med bogen får man en fornemmelse af at

man sidder i et lokalhistorisk arkiv og læser gamle beretninger, hvilket også er det, der gør, at selvom det er tre forskellige forfattere der har skrevet historierne, så fremstår samlingen som en helhed. Mellemstykkerne der binder fortællingerne sammen er sat op som fotokopierede tekster, hvilket fungerer virkeligt godt. Alt i alt en virkeligt vellykket udgivelse af nogle velskrevne fortællinger.

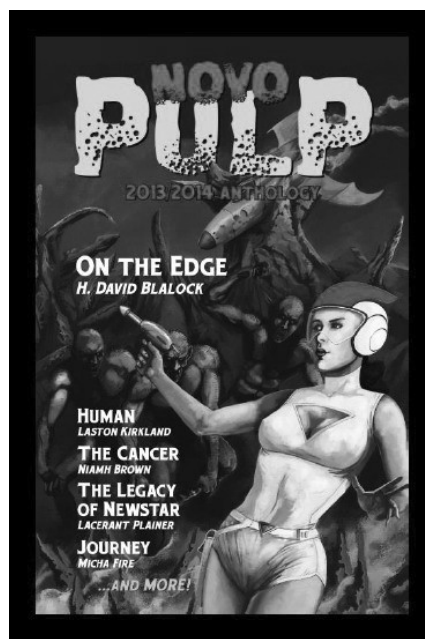
Bogen kan både købes i en trykt udgave, eller downloades gratis som PDF fra forlagets hjemmeside.

Thomas Winther

NOVOPULP 2013/2014

Antologi

Hermit Studio 2013, 150 sider



NovoPulp er en ny professionel antologi-serie med Speculative Fiction noveller og kunst af engelsksprogede forfattere og kunstnere. Sjovt nok produceres den af et firma baseret i Hedehusene – dog uden at der er nogen danskere inde over. Der er ikke specifikt nævnt nogen redaktør, men noget tyder på at det er den herboende brite, Niamh Brown, som bedst passer på den beskrivelse.

Projektet er stablet på benene via det sociale netværk Google+,

hvor alle de bidragende forfattere og kunstnere har mødt hinanden, hvilket jo er en dejlig måde at bruge dét værktøj på.

Der er elleve historier i antologien; de ti af dem mellem fem og femten sider, og en enkelt på over 25 sider. Tillige er der en håndfuld eksempler på SF/F-kunst.

H. David Blalock lægger ud med den fine “On the Edge”; en action-historie om en fjern koloni i udkanten af galaksen, som invaderes af ukendte aliens, der muligvis er fra en anden galakse. En historie med et godt læse-flow. Så er der f.eks. Rich Larsons “Every So Often”; en kort tidsrejsehistorie om at bevare tidslinjens integritet, selvom det måske er umuligt. Niamh Brown har begået “The Cancer”, om en verden hvor forureningen har givet næsten alle mennesker cancer, og håbet for menneskeheden er ved at rinde ud – medmindre ...

I James Calbraiths finurlige og medrivende “The Twitching” har drager ødelagt civilisationen, men det forhindrer ikke folk i at tage ud i naturen og iagttage deres naturlige adfærd, ligesom *birdwatchers* plejede at gøre.

Micha Fires historie, “Journey”, er en *stream of consciousness* fortælling holdt udelukkende i helt korte sætninger. Denne skrivestil virker ikke for mig; den punkterer hele tiden det læse-flow der gerne skulle oprettholdes.

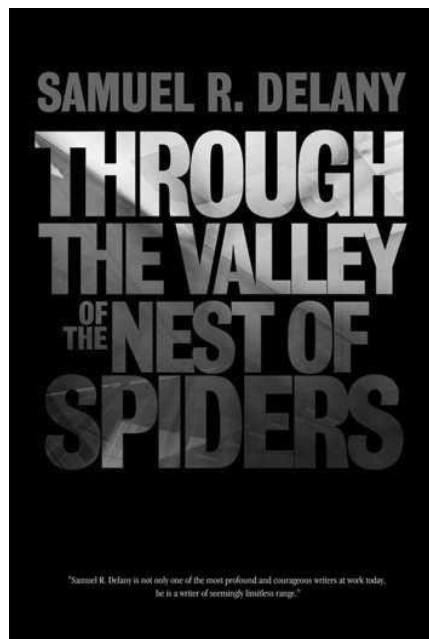
Den sjoveste historie er Charles Barouchs “Mad Scientist”, hvori et rumvæsen forsøger at genskabe kulissen til en gammel Frankenstein-film, de har fundet, som et led i en kulturel konkurrence. Der er passager som: “Despite extreme species differences, he [‘Igor’] was starting to fall in love with his master. Her complete disregard for his well-being stirred something in at least three of his hearts.”

Samlet set er *NovoPulp* et både spændende og lovende initiativ, sammensat af forfattere som for de flestes vedkommende virker øvede, men stadig er i stilmæssig udvikling.

Tue Sørensen

Through the Valley of the Nest of Spiders

Roman af Samuel R. Delany
Magnus Books 2012, 804 sider



Det er en mærkeligt opløftende bog, Delany har skrevet denne gang. Mærkeligt at den er opløftende, mærkelig i det hele taget. Han har før skrevet særdeles eksplicit om sex. Intenst, male-risk beskrivende, udpenslet og detaljeret. Kvalmende og ulideligt for mange. Jeg har hængt på og har fulgt Delany gennem floder af urin i *Mad Man* og de ind imellem langt værre scener i *Hogg*.

I sit nyeste værk, *Through the Valley of the Nest of Spiders*, kombinerer han de seksuelle beskrivelser med en historie om to mænds forhold, fremskrevet til slutningen af dette århundrede (bogen ender et sted omkring 2080). Vi flytter os ikke meget - stort set kun fra Atlantas og til et fiskerleje ved Georgias kyst, Diamond Harbor, hvor de to mænd møder hinanden (og en række andre af bogens centrale personer) på et toilet på en tankstation. Eric er sytten år gammel og skal bo hos sin mor der er servitrice på et lokalt værtshus. Shit (ja, det hedder han) er et par år ældre og bor sammen med sin far i The Dump, som er

et slags lokalt Christiania for bøsser, financieret af en sort, homoseksuel filantrop. Tiden går - langsomt i begyndelsen af bogen, langt hastigere mod slutningen, som den jo også gør i virkeligheden! Ind imellem laver Delany alvidende info-dumps om hvad der sker i det omgivende samfund: terrorangreb, udvikling i mobiltelefoner og virtual reality, osv. Ind imellem griber det ind i Eric og Shits liv, men egentlig ikke meget. Shit er på det nærmeste maskinstormer, og de ejer ikke et fjernsyn eller tilsvarende, før end de i en høj alder har en ung gerontofil studerende boende i nogle år, og Shit opdager pornografi på fremtidens version af internettet. De arbejder som skraldemænd i en årrække, bestyrer en lokal pornobiograf og ender som en slags altnuligmand på en ø lige uden for kysten, hvor der opstår et overvejende lesbisk landsbysamfund. En mere renskuret version af The Dump. Shit bryder sig ikke om højder og vil ikke flyve, og de bruger deres tid på arbejde og på at have sex med hinanden og med en endeløs række andre mænd, inklusiv Shits far, som de en årrække deler hus og seng med.

Det er sådan set historien: Et intimt og nærgående blik i to mænds liv, ekstrapoleret ind i fremtiden. På sin vis en slags bøsseutopi. I al fald for bøsser der ikke holder sig til kun at udøve sex med en enkelt partner, som ikke tænder på renvaskede kroppe og velplejede negle, men for hvem udveksling af allehånde kropslige udsondringer har stor nydelsesværdi. Beskrevet med Delanys markante, visuelle sprog og registrerende blik.

Det opløftende: Det er en kærlig, optimistisk skildring af to menneskers forhold, og al den udpenslede sex giver en indsigt i deres forhold som ellers ikke ville være mulig. Langt de fleste af os vil ikke blive seksuelt opstemte af Delanys beskrivelser af, hvad to eller flere mænd

seksuelt kan foretage sig sammen. Ind imellem bliver det også nærmest til et antropologisk studie: Denne særlige gruppe bøsser på Georgias kyst bliver til *aliens*, eller til et spejl for vores egen fremmedhed overfor det ukendte. Jeg, som læser, bliver dybt berørt af disse to mænds kærlighed, uanset hvor fremmed dens fysiske udtryk er i forhold til min egen seksualitet. Og det er fejende flot, at noget sådant kan lykkes i en roman, hvor der ikke lægges bånd på udskejelserne. Det er faktisk ikke løgn at jeg måtte knibe en lille tåre, da Shit dør, og det er ikke noget der ellers sker ofte.

Er det science fiction, Delany har skrevet? Ja da! Det er blot en meget anderledes form for science fiction, med de menneskelige relationer helt i centrum. Jeg kan ikke mindes at have læst en anden science fiction-roman, hvor beskrivelsen af et forhold mellem to mennesker, fremskrevet ind i vores fælles fremtid, er det centrale, bærende tema, og hvor den teknologiske udvikling betyder så lidt. Kunne bogen så have været skrevet uden science fiction elementet? Nej, det kunne den faktisk ikke: Den sociale ramme som Eric og Shit befinder sig i, er en videreudvikling af vores verden af i dag. Bogen kunne ikke begynde i 1923 og slutte i 2013. Vilklårene for os alle, og i særdeleshed for bøsser, ville fundamentalt have været nogle andre. Det frirum, science fiction giver, bruger Delany således til at sætte fokus på ikke blot to mænds helt særlige forhold, men på hvorledes dette forhold præges af det omgivende samfunds ekstrapolerede udvikling. Med fokus på det nære, på hvordan menneskers indbyrdes relationer, også de allermest intime, gradvist ændrer sig i et lille afgrænset samfund i det sydøstlige USA.

Vil jeg anbefale bogen? Kun til de allermest interesserede - til de, der som jeg kan og vil følge Delany ind i et meget præcist og meget fysisk detaljeret beskrevet

univers af seksuelle relationer. Hvor ens grænser bliver udfordret gang på gang, og hvor de udpenslede scenarier bryder med alle vante forestillinger om hvad der kan være seksuelt opvildende. Til gengæld kan man, som jeg gjorde det, få en virkelig og helt reelt opløftende læseoplevelse, fordi Delany denne gang skriver med et kærligt glimt i øjet og en sansemættet detaljerigdom om sine hovedpersoner og om udviklingen i den lille flække, hvor historien foregår. Helt unik science fiction!

Richard Ipsen

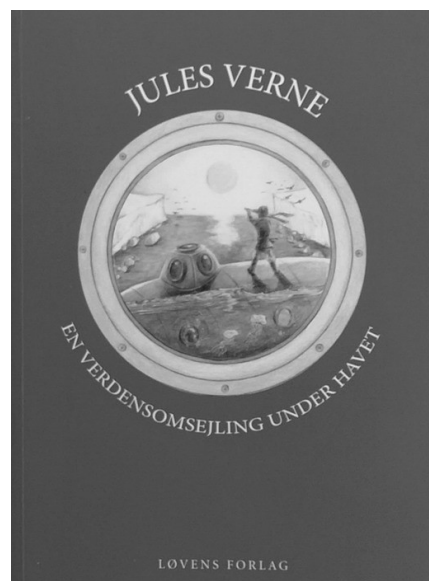
En verdensomsejling under havet

Roman af Jules Verne

Løvens forlag, 450 sider

Udgivet første gang 1869

Nyoversat fra fransk af Lone Teglskov



Som barn læste jeg en forkortet juniorudgave af *En verdensomsejling under havet*. Der var et par scener jeg huskede og glædede mig til at genlæse i den uforkortede, nye udgave fra i år. Især den scene, hvor de tre skibbrudne er blevet samlet op, og på alle de sprog, de kender, forsøger at gøre sig forståelige for ubådens tavse mandskab.

I mellem læsning af juniorudgave og den komplette har jeg

besøgt den U434 ubåd, der ligger i Hamborg havn. Den er beskrevet som kæmpestor – alligevel virkede den meget trang. Trapperne var stejle og smalle, og korridorerne så lave at alle mennesker over 170 cm må bøje sig. De russiske soldater, der var tvunget til at sejle med den, var de mindste og spinkleste, man kunne finde til sessionerne. Kaptajnens luksus og særrettighed bestod i, at han havde en fast køje at sove i, som han kun delte med to andre officerer på skift. Resten af besætningen sov i hængekøjer mellem de larmende maskiner.

I kaptajn Nemos storslåede ubåd Nautilus er der et bibliotek – og en salon, intet mindre, hvor fortælleren, professor Aronnax får tilbudt en cigar (!). Der er hele to kahytter ledige og klar til de skibbrudne. Hr. professoren får selvfølgelig den ene, mens hans to mindre betydningsfulde ledsagere deler den anden. En verdensomsejling er fuld af den slags detaljer, som ikke bare fortæller om den forunderlige verden under havet, men også om den mærkværdige verden af i går, hvor tjenere var trofaste indtil det tåbelige, hvor undervandsbådens mandskab er navnløst og stort set ubeskrevet, trods det at de skibbrudne/tilfangetagne sejler med Nautilus i mange måneder. F.eks. står der: "Man gav os dykkerdragter på".

Eksistensen af kvinder nævnes først på side 160, hvor en druknet mor og hendes spædbarn beskrives, før Nautilus sejler uanfægtet videre. Hundrede sider længere henne står der en sætning om vilde kvinder i bastørter, og senere igen nævner Ned kort, at hans hjertenskær forlovede sig med en anden. Bortset fra disse tre afsnit, er det en kvindeløs verden. Nemo har meldt sig ud af samfundet og agter åbenbart at uddø sammen med sin navnløse besætning. Professor Aronnax og hans tjener Conseil har alt nok i eget selskab.

Jeg forargedes over scenen

hvor Ned, professoren og Conseil går på jagt efter havoddere, kort efter at professoren har beskrevet det som et dyr, der er udryddelsestruet. Senere gav det et jag i min økologiske bevidsthed, da de myrder en dugong for at spise den. På et tidspunkt skoser Kaptajn Nemo Ned Land for at ville drive jagt på grønlandshvaler for sportens skyld, og sætter straks efter en uhyggelig massakre i gang på en hel flok kaske-lothvaler, fordi de er onde og vanskabte efter hans mening.

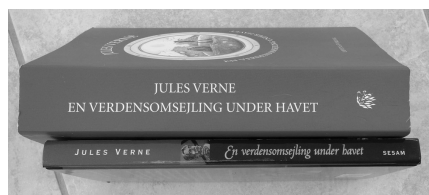
Når der står spejl i teksten, så ved læseren, at det spejl har en mindst ti cm bred, forsiret og forgyldt ramme om. Der er en tone af victoriana over omgangsformerne og omgivelserne; noget, som virker som steam-punk, selvom det selvfølgelig ikke er det.

Der er en umådeholden glæde ved opremsning af dyrearter i bogen. Min juniorudgave er 150 sider lang og denne nye udgave er 450 sider lang. De 300 sider der er mangler i juniorudgaven er lister over dyr, opremsninger af distancer, afstande, mål og beregninger. Det var trættende at kæmpe mig igennem det. Jeg var nødt til at lade mig synke ned i en meditativ stemning af samme slags som man får, når man efter en hård arbejdsuge betragter et dyreprogram i tv speaket af én med en søvndyssende og beroligende stemme.

Handlingen i bogen er som i Rasmus Klump: man spiser, går på opdagelse, sover og forfra igen. De færreste af de grundigt beskrevne under i bogen har nogen indflydelse på handlingen. Oprindeligt udkom *En verdensomsejling* ... som føljeton og det er nok det, der er årsag til denne uddramatiske fortælleform.

Det mest interessante ved bogen er Kaptajn Nemo. Hvorfor har han valgt at sejle anonymt under havet? Hvorfor har han taget navnet Nemo, som betyder 'ingen'? Hvorfor er han blevet så misantropisk? Har han samlet de tre skibbrudne op, for at have

fornøjelsen af at belære professoren om sine erfaringer? For at have et vidne? Han er en meget tvetydig person. På den ene side undgår han landjordens menesker, på den anden side drager han en helt familær og uselvsk omsorg for sit mandskab og for en perledykker i knibe. Fortælleren er besat af gåden Nemo og formidler sin ambivalente fascination fint. Jeg ville ønske, der var mere Nemo og mindre belæring i bogen.



Hhv. den korte og den lange udgave

Løvens forlag har udgivet *En verdensomsejling ...* i serien "Glemte mesterværker". Det er en fantastisk tankevækkende og inspirerende bog, men ikke et mesterværk, pga. af skrivestilen, det tynde plot og de omstændelige lister over fisk og hydrofytter. *En verdensomsejling ...* har aldrig været glemt; det er et berømt værk som andre refererer til, og det er en kerne-bog for de fantastiske genrer, en den-skald-du-da-kende, så derfor hurra! for udgivelsen.

Det er første gang der er lavet en uforkortet udgave af Jules Vernes bog på dansk. Oversættelsen, Lone Teglskov, har oversat tålmodigt og solidarisk. Der er en let, men ikke overdreven, "air" af den særlige franske litterære skrivestil. Det er rart at læse noget, som er oversat direkte fra et andet originalsprog end engelsk.

Vil jeg så helst genlæse juniorudgaven eller den komplette udgave? Ingen af delene, men nu har jeg fået lyst til at se, hvad der er kommet ud af de forskellige filmatiseringer.

Karakter: 3 stjerner ud af 6.

Majbrit Høyrup

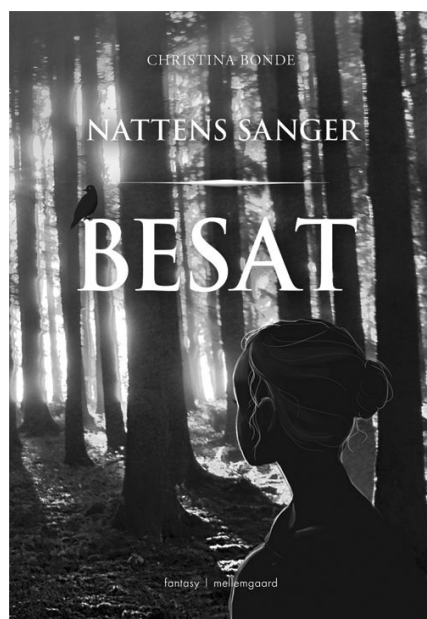
Nattens sanger

– del 1: Besat

Roman af Christina Bonde

Mellemgaard 2014

318 sider



Nattens sanger er en vampyr-romance om en forsigtig og forsagt ung pige der møder den vidunderligt dragende, smukke vampyr, som ser ud til at være et par år ældre end hende selv, men i virkeligheden ...

Jeg kan godt lide romancer og kærlighedsfortællinger; jeg kan godt lide historier om fabelvæsener og monstre og også vampyrhistorier. Men når det gælder kærlighedsfortællinger, så vil jeg have det utrolige, fantastiske og helt specielle ved netop denne forelskelse beskrevet; jeg vil ikke have "verden til at gå i stå" eller høre om heltens brune øjne i detaljer. Handlingen her går helt i stå i lange passager, hvor heltindens mindste følelser er beskrevet i et skabelonagtigt sprog.

Forfatteren har sakset vampyrernes adfærd og organisering fra populære serier i stedet for at komme med et nyt bud på dem. Jeg savner at forfatteren bruger sin fantasi til at beskrive et anderledes miljø, et frisk plot og usædvanlige, uventede karakterer – det er dét, der gør en roman til fantasy ...

Måske bogen egner sig til nogen, der enten ikke har læst *Twilight*-sagaen, eller en, som netop har, og vil have mere af præcis det samme; komplet med trekantsdrama og gamle godser med mærkelige navne. Det kan også være at en yngre og mindre blasert anmelder ikke bliver irriteret af ophobningen af klicheer i sproget som f.eks: "Græsset glitrede som et fyrværkeri af diamanter".

Jeg har spurgt *Himmelskibets* 15-årige gæsteanmelder, Johanne, som er stor fan af *Twilight*-serien, hvad hun synes om Nattens sanger:

"Bogen er meget kopiagtig, som om hun har kogt det overordnede koncept fra de fire *Twilight*-bøger ned til en bog.

Man bliver ikke så fortrolig med hovedpersonen, så den fanger mig ikke rigtig. Den er skrevet lidt for voksent i forhold til hvad jeg godt kan lide.

Det gode ved den er, at den handler om vampyrer. Men det er umuligt ikke at sammenligne med *Twilight*. Og hun skriver overdrevent i nogen situationer; hun kører det for meget op.

Den er langtrukket på grund af den måde, hun skriver på, f.eks. når hun skriver om hovedpersonen og hendes kæreste, så er det meget det samme og det samme.

Jeg giver den 3 stjerner ud af 6." (Johanne, 15 år)

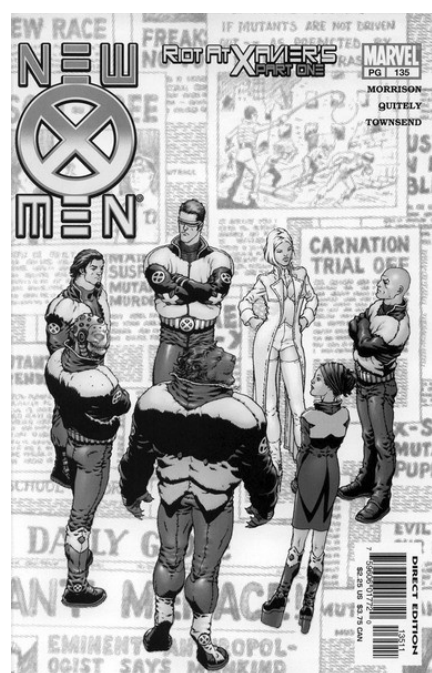
Bogen får 2 stjerner ud af 6 af mig, fordi den er sammenhængende og er udmærket stavet og desuden pænt sat og udstyret. Men gid den var elendigt stavet, grim og komplet usammenhængende og til gengæld var fyldt med utrolige væsener, og sære passioner og scener og temaer der ikke er set mange gange før i andre bøger.

Majbrit Høyrup

SF-TEGNE SERIER: GRANT MORRISON'S X-MEN

– Et kig på *New X-Men*
#114-154 (2002-2004)

Af Flemming R.P. Rasch



X-Men var en af de første af Marvels serier fra starten af 1960'erne. Ideen var at lave en slags kostskole for superhelte. Rektor for skolen var den mægtige telepat Professor Xavier. Alle hans elever havde det til fælles at de var "mutanter". Marvels definition på en mutant afviger en del fra den gængse: Der er mere tale om at en ny art er opstået blandt almindelige mennesker. Hvordan den kan opstå spontant flere steder samtidigt, plejer man at gå let hen over i tegneserierne, så det vil jeg også gøre her. Som i de andre Marvel-serier dengang, og på den tid noget meget nyt for superhelteserier, havde vores helte personlige problemer udover problemerne med superskurkene.

Min personlige oplevelse med *X-Men* er at jeg første gang opdagede dem mens Chris Claremont skrev dem og John Byrne tegnede dem sidste i 1970'erne. Jeg blev straks bidt af den meget hurtigere action, de meget mere menneskelige superhelte og de rigtig gode historier, som skilte sig ud fra det meste af datidens superhelteserier. Men da Claremont havde skrevet serien i omkring ti år midt i 1980'erne, hoppede jeg fra igen. Han havde en tendens til aldrig at gøre sine historier færdige, og bare starte flere og flere nye op, og det blev til sidst for meget for mig.

Så gik der nogle år, hvor jeg læste færre og færre superhelteserier, indtil jeg et stykke oppe i 1990'erne tilfældigvis faldt over nogle hæfter med *X-Men*, som pirrede min nysgerrighed efter at se hvad der var sket siden jeg forlod serien. Det genoplivede min interesse for superhelteserier, i hvert fald for en tid. Men for omkring ti år siden var jeg igen næsten stoppet med superheltene, da der for det første kom to ret gode *X-Men* film, men hvor jeg også opdagede at Grant Morrison, som jeg kendte fra hans meget originale *Doom Patrol*, var blevet forfatter på serien *New X-Men*. Det førte til at jeg for anden gang fik genop-

vakt min indre *X-Men*-fan.

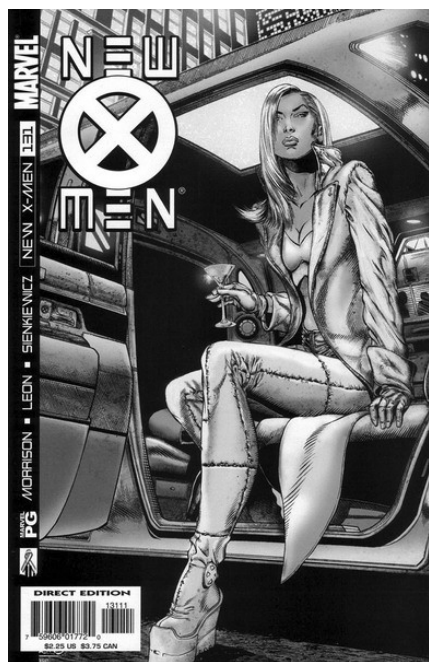
I en uendelig serie kan man ikke lave noget permanent om. Hovedpersonerne er grundlæggende de samme og forandrer sig kun i ringe grad. Det er ikke nogen klippefast regel og i starten af en serie sker der også mange ændringer, men med tiden tenderer den til at gentage sig selv hvad hovedpersonerne angår. I tv-serien "Doctor Who" havde man to elegante løsninger på det problem: Det blev tidligt etableret at hovedpersonen ikke bare kunne spilles af forskellige skuespillere, men at det også var i orden helt at forandre hovedpersonens personlighed. Men det vigtigste var at man fokuserede på at fortælle nogle interessante historier, hvor hovedpersonen er involveret, men hvor det ikke handler om hovedpersonen i serien – hver historie har deres egne hovedpersoner.

Superhelteserier kan variere lidt på hovedpersonerne; i *X-Men* skete der for eksempel en større ændring i persongalleriet med relanceringen i 1975. Historierne har derimod en tendens til at handle om superheltene selv og deres ærkefjender, i en uendelig kamp som ingen af dem kan vinde for alvor. Da Marvel-universet stadig var i gang med at etablere sig selv, var det spændende at se det udvikle sig, men i dag mener jeg, det er en ulempe at det er blevet så detaljeret: Det er begrænset hvor mange kosmiske trusler fra rummet vores helte kan kæmpe mod. Har de én gang mødt Galaktus, må der noget værre til næste gang.

En af de mest pinlige episoder i Marvels historie var da de fandt på 'The Beyonder', som skulle være den største trussel nogensinde, og være sejere end alle de hidtidige seje superskurke. Men manden selv var en håbløst infantil og uinteressant skurk, så det eneste de opnåede med at introducere ham, var at man nu ikke kunne tage nogen af de tidligere sejeste skurke alvorligt. Jeg tror, det var dét som

ødelagde Marvel-universet for mig. Det passer også meget godt med tidspunktet hvor jeg første gang droppede at læse *X-Men*, nemlig midt i 1980'erne.

At det er ganske snævre rammer, de må arbejde indenfor, hindrer dog ikke meget kreative mennesker i at gøre forsøget. Jeg synes dog stadig, nogle af de bedste tolkninger af genren sker uden for rammerne. For eksempel da Alan Moore fik til opgave at introducere DC Comics' ny-erhvervede superhelte fra det fallerede Charlton Comics til deres eget DC-univers. Det endte med at Moore lavede så meget om på det, at det blev til et helt selvstændigt tegneserie-univers. Som nogle sikkert ved, hed den tegneserie *Watchmen*; en slags superhelteseriernes *Once Upon a Time in the West*.



Men de fleste har også en indre fanboy, som kan lide at se deres gamle superhelte i nye historier. Grant Morrison gør et godt forsøg på at gøre sin periode på serien til andet end en gentagelse. Noget af det fungerer fint, andet ikke så godt. Kort fortalt introducerer han nogle ganske få nye ting, og kommer ellers rundt omkring en hel del af den etablerede "X-Men mythos", som han prøver at forny, som mange både før og efter ham har forsøgt det.

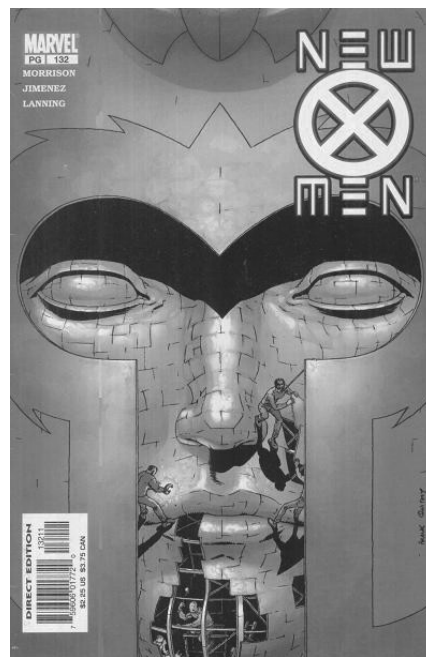
Af nye ting introducerer Grant Morrison "u-men", som er almindelige mennesker, der søger at opnå superkræfter ved at få transplanteret dele fra mutanternes kroppe over på deres egen, ofte med fatale konsekvenser for mutanten. Ellers består det nye hos Morrison mest i nye helte og skurke, eksempelvis Xorn – en mystisk kinesisk superhelt med helbredende evner, og en større mængde unge mutanter med de samme problemer som unge mennesker har, bare forstærket mange gange.

X-Mens ældste og største fjende hedder, som de fleste ved, Magneto. Han er overhoved for de onde mutanter, hvor Professor X er overhoved for de gode mutanter. Kampen mellem gode og onde mutanter har været et gennemgående tema i hele X-Mens historie. Først lidt senere opstod det andet hovedtema: kampen mellem mennesker og mutanter, som afspejler en racekonflikt, hvor det første tema er et mere klassisk superhelte-tema, der handler om retfærdighed, moral, osv.

Morrison tager også fat i Magneto-figuren, men formår at få ham slået ihjel inden vi rigtigt ser ham. Så det kan næppe være den helt store spoiler at Magneto i virkeligheden ikke er død, men manipulerer med begivenhederne i det skjulte, mens alle tror han er død. Da han så endelig dukker op, er det en ganske brutal og hensynsløs Magneto. Jeg tror Morrison gerne vil vise at der ikke er noget godt ved den magtglade og psykopatiske superskurk: Han er en simpel forbryder og masse-morder, som på ingen måde fortjener respekt. Den fremstilling afveg åbenbart så meget fra Marvels sædvanlige fremstilling af Magneto, som en tragisk og hævn-gerrig frihedskæmper, at Marvel kort tid efter "retconnede" den version af Magneto: det var ikke Magneto, men én der udgav sig for at være ham.

Det andet store tema (om mennesker mod mutanter) er i

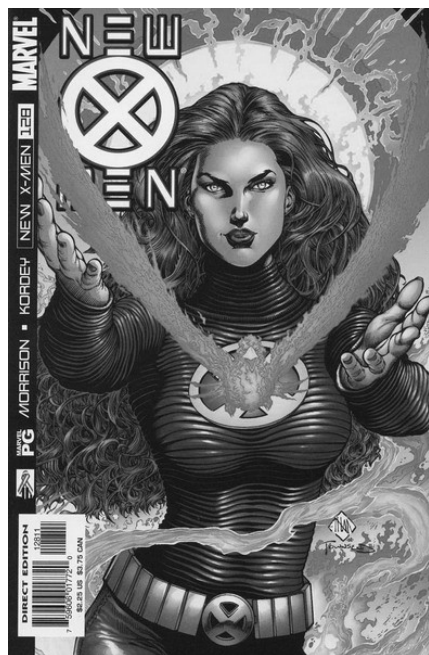
forgrunden meget af tiden: Magneto "dør", da nogle nye udgaver af de mutant-bekæmpende robotter, "the sentinels", angriber mutant-staten Genosha, og dræber de flere millioner mutanter som bor der. I slutningen af Morrisons *X-Men* får vi også hans version af den klassiske tidsrejse-historie, der lige omkring nu er i biograferne (*X-Men: Days of Future Past*): En fremtid hvor kampen mellem mennesker og mutanter har lagt hele planeten øde, og man forsøger at sende noget eller nogen tilbage til nutiden for at hindre katastrofen.



Efterhånden som mange fans gik over til at købe opsamlingerne i stedet for de enkelte hæfter, begyndte man at lave historier over et antal numre som passede med størrelsen på en sådan "trade paperback". Morrisons *New X-Men* kører i syv opsamlinger, med lidt over den samme mængde enkelthistorier, mens hovedhistorierne med hhv. Magnetos hemmelige plan og kampen mellem mennesker og mutanter, kører over det meste af forløbet, og afsluttes i hhv. den næstsidste og den sidste historie.

De øvrige, mindre historier er blandt andet den nævnte historie med u-menneskerne, som stjæler organer fra mutanterne. Der-

næst en historie med Professor X og hans romance med kejserinden af rum-imperiet Shi'ar, der her kommer i alvorlig krise, da hans krop bliver overtaget af en superskurk. Der er selvfølgelig også en historie med fan-favoritten Wolverine, som nok en gang graver op i sin egen fortid og finder nogle flere "supersoldat"-projekter, såsom dét der skabte ham selv.



De fire klassiske X-Men er, udover Professor X, hhv. Cyclops, Marvel Girl (Jean Grey), Iceman og Beast. Siden relanceringen i 1975 har der dog været meget stor udskiftning på holdet. Som nævnt har Wolverine en relativt stor rolle hos Morrison. Desuden bruges i høj grad Cyclops og Jean Grey (der for længst har droppet sit oprindelige superhelte-navn) samt Beast, der startede med at ligne en almindelig teenager med abnormt store fødder, men nu er en slags stor blå bamse, og som er ekspert i biokemi og genetik. Derudover valgte Morrison at gøre den reformerede superskurk Emma Frost til en af hovedpersonerne, og lavede et trekantsdrama mellem hende, Cyclops og Jean Grey. Desuden er der førnævnte Xorn, hvor ham og Emma Frost er lærer for hver sit eget hold af nye mutanter, der danner ram-

men om en af historierne, hvor nogle af eleverne kommer galt af sted med noget specielt mutant-narko.

Endelig tager Morrison også fat i den klassiske Claremont/Byrne-historie om Jean Grey og 'the Phoenix force'; en mystisk kraft som besætter hende, og giver hende næsten ubegrænsede superkræfter. Hvor Jean Grey startede sin karriere i X-Men med kun at have begrænsede telekinetiske evner, bliver hun senere også udstyret med telepatiske evner. Men da hun får sine Phoenix-kræfter kan hun ikke mere styre sine egne handlinger, hvilket i den oprindelige historie ender med at hun dør. Siden er Jean Grey død rigtig mange gange, ifølge Wikipedia nu 14 gange. Morrison slår hende ihjel på en ganske flot måde, men som vi ved vender hun jo tilbage igen på et tidspunkt, som alt andet i et superhelteunivers. Hun er bare lidt bedre til det end de fleste andre.



En af de ting jeg bemærkede ved genlæsningen af Morrisons X-Men er i øvrigt, at måden at fortælle på har ændret sig markant siden 1980'erne. Billederne fylder nu meget mere end teksten, og teksten er faktisk næsten kun replikker. Om den udvikling

skyldes påvirkning fra manga eller fra film skal jeg ikke kunne sige, men det kan af og til gøre det svært at følge med i en kompleks handling. Omvendt er jeg glad for at slippe for at læse en masse forklarende tekst, som egentlig ikke tilfører noget til historien. Hvad jeg var mindre glad for på billedsiden var de mange skiftende tegnere, som f.eks. gør at personerne konstant ændrer udseende.

Hvis man kun kender ganske lidt til Marvel, så er Morrisons New X-Men måske et meget godt sted at starte. Der er kun ganske få handlingstråde som rækker ud over hvad der foregår i selve serien. Jeg fik selv et udmærket nostalgi-trip af at læse dem, men denne gang ikke nok til at jeg fortsatte med andre serier. Den indre fanboy er nok skrumpet så meget ind nu, at der skal meget til at få mig til at læse nogle af de uendelige historier om superhelte blot for genkendelsens skyld. Men af og til kommer der noget, jeg bliver nødt til at læse.

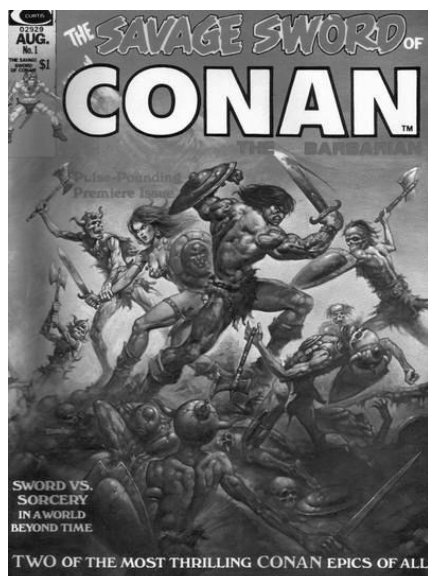
* * *



* * *

FANTASY- TEGNE SERIER: MARVELS CONAN

Af Klaus Æ. Mogensen



I dag kender alle barbaren Conan, men det er ikke sikkert at det ville have været tilfældet hvis det ikke havde været for Marvel Comics tegneserier med den muskuløse fantasyhelt.

Robert E. Howards historier om Conan udkom oprindeligt i pulpmagasinet *Weird Tales* i 1930'erne, og selvom der efterfølgende kom flere opsamlinger i bogformat, var det først med Marvels tegneserieudgave fra 1970 og frem at Conan fik stjerne-status – ikke mindst på grund af en håndfuld særdeles talentfulde tegnere, der fik lov til at slå sig løs med figuren.

Det hele begyndte med bladet *Conan the Barbarian*, der udkom i samme format som Marvels superhelteserier, dvs. firefarvetrykte hæfter på dårligt papir. Serien blev skrevet af Roy Thomas, der blandede adaptationer af Howards noveller med egne historier og senere også adaptationer af andre Conan-inspirerede barbarfortællinger, bl.a. Gardner Fox's historier om barbaren Kothar. Den første tegner på serien var en ret uprøvet, ung tegner ved navn Barry Smith (senere kendt som Barry Windsor-Smith), som ret hurtigt udviklede en unik og anderledes tegnestil der flot illustrerede Conans magiske verden. Smith tegnede kun 21 numre af serien og forlod den efter nummer 24 (nr. 17 og 18 var tegnet af veteranen Gil Kane, og nr. 22 var et genoptryk af nr. 1).

Conan the Barbarian nr. 24 var ikke bare det sidste af Smiths numre af serien, det blev også en af seriens absolutte højdepunkter. Historien, *The Song of Red Sonja*, fokuserede på den siden så kendte rødhårede krigerkvinde, som Roy Thomas havde introduceret som bificur nogle numre tidligere. Undtagelsesvist blev historien rentegnet af Smith selv i stedet for den ofte ret middelmådige rentegning af tidligere numre, og resultatet var et kvantespring bedre end disse.

Selvom Smith forlod *Conan*



Side af Barry Smith fra *The Song of Red Sonja*

the Barbarian, tegnede han to yderligere Conan-historie, *The Frost Giant's Daughter* og *Red Nails* (begge ret trofaste adaptationer af Howard-noveller) i det nystartede magasin *The Savage Sword of Conan*, som var et sort-hvidt magasin i stort format – en forlængelse af bladet *Savage Tales*, som havde blandet Conan-historier med historier om bl.a. Marvel-figuren Ka-zar.

I både *Conan the Barbarian* og *The Savage Sword of Conan* blev den nye, faste tegner John Buscema, som tegnede Conan meget mere muskuløs end Smith gjorde, inspireret af Frank Frazettas forside til de næsten samtidige bogudgaver fra Lancer Books og Ace Books. Buscema havde flere udmærkede renteg-



Tegning af John Buscema og Alfredo Alcalá fra *The Savage Sword of Conan*



En halv Conan-side af Jim Starlin fra *Savage Tales* nr. 5

nere med temmelig forskellig streg, mest markant Alfredo Alcala, Ernie Chan og Tony de Zuniga.

Andre dygtige Marvel-tegnere prøvede også kræfter med *The Savage Sword of Conan*, der til forskel fra *Conan the Barbarian* ikke havde en fortsat, kronologisk handling, men afsluttede historier fra forskellige tider i Conans liv. Blandt disse tegnere kan nævnes Jim Starlin, Walt Simonson, Neal Adams, Frank Brunner og Pablo Marcos. Historierne i *Savage Sword* var mere voksne end i *Conan the Barbarian* og blev udgivet uden Comics Code, datidens selvcensurerende standard som begrænsede vold og sex i serierne.

Samtidig med de tidlige numre af *Savage Sword* udgav Marvel *Giant-Size Conan the Barbarian*, tykke farvelagte hæfter der dels bragte en adaption



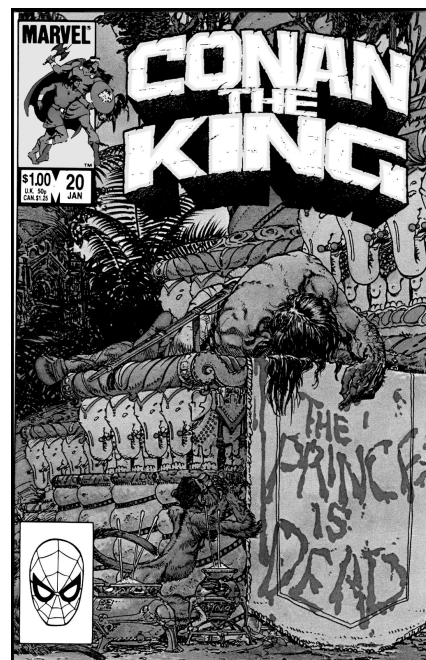
Conan-side af Gil Kane

af Howards eneste Conan-roman, *The Hour of the Dragon* (også kendt som *Conan the Conqueror*), tegnet af Gil Kane, og dels genoptrykte nogle af Smiths tidlige Conan-historier. Der kom kun fem numre af dette blad, og slutningen på *The Hour of the Dragon* blev bragt i *Savage Sword* nr. 8 og 10 (sidstnævnte tegnet af Buscema). Gil Kane vendte tilbage til Conan i 1981 og 1982, hvor han i en kort periode var fast tegner på *Conan the Barbarian*.

Marvel lavede også en avis-stribe med Conan i årene 1978-81, primært skrevet af Roy Thomas og tegnet af Ernie Chan, og i 1980 startede serien *King Conan* (som fra nr. 19 skiftede navn til *Conan the King*), der fokuserede på den midaldrende Conan som konge af landet Aquilonia flere år efter Howards kronologiske sidste historie, førnævnte *Hour of the Dragon*. Til at begynde med blev denne serie lavet af det efterhånden faste Conan-team, Roy Thomas og John Buscema, men fra nr. 20 blev serien overtaget af forfatteren Alan Zelenetz, som sammen med tegneren Marc Silvestri skabte nogle mere komplekse og politiske historier end Thomas & Buscemas ret rutineprægede arbejder.

Marvel udgave ikke mindre end 275 numre af *Conan the Barbarian* og 235 af *The Savage Sword of Conan* (og 55 af *Conan the King*), men imod slutningen var kvaliteten af historierne faldet betydeligt, og i midten af 1990'erne var det slut med Marvels Conan trods kortlivede forsøg på reboots.

Trods vekslende kvalitet er der mange gode ting at hente i Marvels Conan-serier, især de tidlige. Der findes flere nyere genoptryk af serierne, bl.a. *Essential Conan* nr. 1 fra 2000, som genoptrykker *Conan the Barbarian* 1-25 i sort/hvid, og siden 2008 har Dark Horse Comics (som har overtaget tegneserierettighederne til Conan) genoptrykt *The Savage Sword of Co-*



Forsiden til *Conan the King* nr. 20, tegnet af Michael Kaluta

nan i indtil nu 16 samlinger med de første 170 numre.

På dansk udkom Conan først i *Seriemagasinet*, bl.a. Solo-hæfterne 8, 17 og 21, alle tegnet af Barry Smith. I perioden 1977-85 udgav Interpresse seks sort-hvide albums med historier fra *Savage Sword*, og i 1978-80 udgav Carlsen fire tykke samlebooger af Barry Smiths Conan. Se mere på <http://comicwiki.dk/wiki/Conan>.



Frank Brunner-tegning fra historien *The Scarlet Citadel* i *The Savage Sword of Conan* nr. 30

HVAD HAVET GEMMER

Af Emilie H. Christophersen

Emilie Christophersen er født i 1999, og dette er hendes første novelle på tryk.

Bølgerne slog hvileløst op mod klipperne, og Henriettes krusede hår var allerede filtret til uken-delighed. Der var mange glæder ved at bo ved havet; daglige morgenture var klart i hendes top fem. De røde sneakers havde efterhånden hoppet sig slidte, på de mange spring frem og tilbage mellem stenene. Et kraftigt vindstød var lige ved at vælte hende omkuld, og hun overvejede et øjeblik at lade sig falde ned i bølgerne, før hun rettede op og tog et skridt tilbage.

En bevægelse fangede hendes blik. Det var længere nede mod havet, og Henriette tog en hurtig beslutning om at undersøge det. Som hun kom nærmere begyndte hun også at høre lyde. Det var det mærkeligste hun længe havde hørt. Hvis hun skulle beskrive det, ville hun have sagt at det lød som turkis. Det kan man selvfølgelig ikke vide hvordan lyder, så senere fandt hun frem til definitionen druknet gråd eller måske sørgmodig gurglen.



Hun havde råbt, hallo? Og, er der nogen? Men ingen svarede. Den samme turkise lyd mødte hende bare igen. Når hun stak hovedet ud over klippekanten, kunne hun se hvad der havde fanget hendes opmærksomhed. Det var spidsen af en hale. Et dyr var sikkert strandet på grund af lavvandet. Henriette gjorde et sidste forsøg på at hoppe derned.

Halen begyndte lige under dets ribben. Den lange spids var dækket af mørke skæl, og der

stak finner ud fra væsnet, tilsyneladende i tilfældige steder. Huden fra ribbenene og op var en tone tættere på grå, end Henriettes egen. Mellem dens fingre var grå svømmehud, og for enden af fingerspidsen sad ikke en negl, men en klo. Om væsnets hals var et reb stramt bundet, og den rev fortvivlet i det for at få det af, mens den udstødte forfærdelige, mørke turkise lyde.

Havfruen foran hende var helt klart ikke Ariel. Dette væsen var frygtindgydende, og absolut virkeligt. Henriette begyndte at mumle beroligende ord til den, og den drejede pludseligt hovedet skarpt mod hende. Pigen fik nu set nærmere på halv-fiskens ansigt. Den havde kvindelige træk, havde meget definerede læber og store runde øjne. Hun besluttede at det måtte være en havfrue af hunkøn, hun havde at gøre med. Måske fandtes der kun kvindelige halv-fisk, og derfor navnet havfrue, men hun havde ikke tid til at stille sig selv så yderst filosofiske spørgsmål.

Havfruens øjne var udspilede, formentlig af skræk, og mennesket opdagede at væsnet havde pupiller mere kattelignende end menneskelignende. Henriette nærmede sig og hun fortalte væsnet at hun ville forsøge at fjerne rebet. Det så ud til at forstå. Hun forsøgte at få den unaturligt lange sorte fletning af vejen, men det så ud til at gøre ondt hvis hun hev for meget i den. Rebet var så stramt, hun var overrasket at havfruen ikke var død endnu. Her lå hun, brystet løftede og sænkede sig hurtigt, men fast. Mennesket ledte efter noget hun kunne skære rebet over med.



En smadret flaske Carlsberg glitrede grønt i morgenlyset. Henriette fiskede et skår op og testede skarpheden på sin finger. En enkelt dråbe blod gled ned af hendes hånd så snart hun presset det grønne glas ind mod sig. Havfruen løftede hovedet og kiggede på hende. Måske kunne hun lugte blod, ligesom hajer. Pigen smilede skævt og bragte skåret hen til rebet. Det var ikke elegant, men langsomt begyndte rebet at strimle op, og snart var det fjernet fra halsen.

Vand, havde hun sagt, så snart hun var fri. Selvfølgelig skulle hun tilbage til vandet. Henriette spurgte om hun måtte løfte hende, og havfruen nikkede. Væsnet var tungere end hun havde troet. De spinkle arme kunne næsten ikke holde havfruen oppe, og det var mildt distraherende at halv-fisken blev ved med at røre ved hendes ansigt. Da hun begyndte at gå mod havet, udstødte havfruen en irriteret lyd, og sagde med få ord at hun ville have ferskvand.



Det var svært at få løftet hende op af alle klipperne, og halvvejs blev de nødt til at tage en pause, så Henriette kunne få vejret. De sad og kiggede ud over havet et stykke tid, og havfruen havde givet sig til at synge. Det var en lyd der kun kunne beskrives som violet, og mennesket nød det meget. Hun var blevet mere opmærksom på væsnets smukke ansigt. Hun følte sig næsten tiltrukket af det. Snart blev sangeren dog utålmodig, og de fortsatte op ad.

Flere gange var hun ved at falde i den sorte fletning, der så

ud til at være længere end havfruen selv. Da de omsider ankom til Henriettes hus, lagde hun havfruen i badekarret og tændte vandet. Hun udstødte begejstrede lysegrønne lyde, hvilket glædede mennesket meget. Hendes hale kunne desværre ikke være helt nede i vandet, siden badekarret ikke var ret langt, så den svævede over hende, og vuggede blidt op og ned.



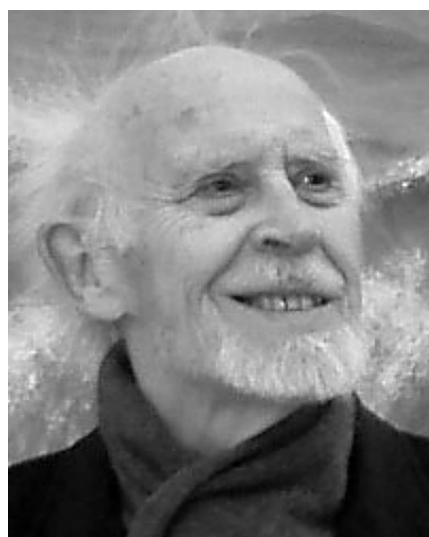
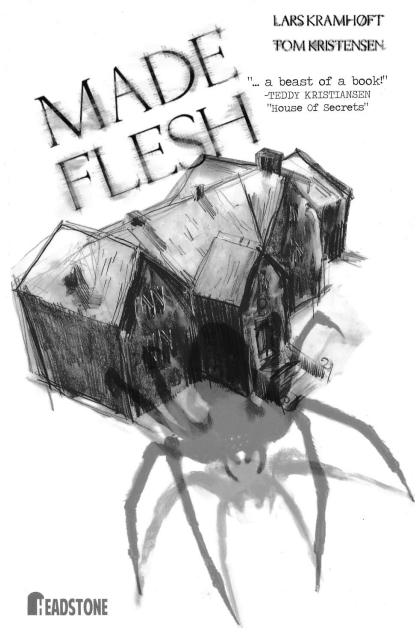
Havfruens armer hvilede på kanten af karret, og mennesket havde sat sig på knæ foran hende. Hun blev ved med at kigge det smukke væsen i øjnene, helt opslugt af hende. De vidste begge at mennesket Henriette var blevet dybt forelsket i den uimodståelige halv-fisk. Hun rakte en hånd ud mod pigen, og strøg hendes ansigt. Den anden nød at blive kærtegnet af de svømmehuds prægede fingre. Pludselig trak havfruen pigens ansigt helt tæt på sit eget

Henriette begynder blidt at lukke øjnene, forventende et kys, men da hun læner sig ind, smiler havfruen blot til hende og afslører et sæt af nåleskarpe tænder. Hun skriger og forsøger at trække sig væk, men væsnet har hold om hendes ansigt. Den åbner munden og bider sig fast i hendes strube, som det rovdyr den er. Mennesket er dødt i løbet af få sekunder, og havfruen fortærer grådigt sit bytte. Mennesker er i sandhed tåbelige, tænker hun og slikker sig om munden.



NYT OM FANTASTIK

Ved Klaus Æ. Mogensen



Otto Frello

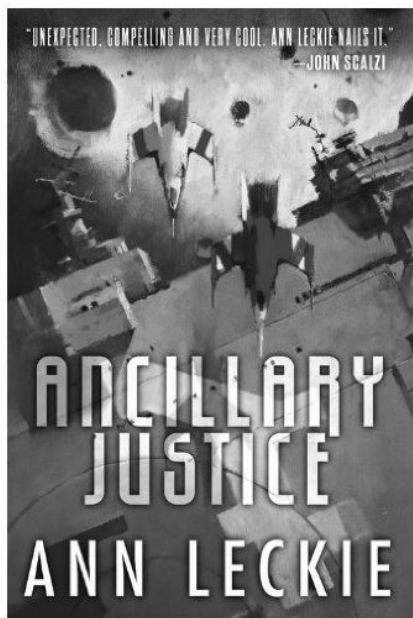
Priser

Prisen for **Årets Danske Horror-udgivelse 2013**, som uddeles af Dansk Horrorselskab, er gået til Lars Kramhøft og Tom Kristensen for tegneserien *Made Flesh*.

'Den ukendte kunstner' **Otto Frello** er blevet udnævnt til æresborger i Varde; byens første af slagsen i over hundrede år (sidste gang var i 1913). Udnævnelsen skete i forbindelse med åbningen på Varde Museum af udstillingen "Otto Frello – I fantasiens landskab", som tidligere har kunnet ses i Rundetårn i København.

BSFA Awards, som tildeles af British Science Fiction Association, er gået til følgende:

- Roman: Delt mellem Ann Leckie for *Ancillary Justice* og Gareth L. Powell for *Ack-Ack Macaque*
- Kortere værk: Nina Allan for "Spin"
- Kunstværk: Joey Hi-fi for forsiden til *Dream London* af Tony Ballantyne
- Faglitteratur: Jeff VanderMeer for *Wonderbook*.



Arthur C. Clarke Award for bedste science fiction-roman førstegangsudgivet i Storbritannien det foregående år er gået til Ann Leckie for *Ancillary Justice*.

Philip K. Dick Award for bedste roman førstegangsudgivet som paperback er gået til Ben H. Winters for *Countdown City*.

Dødsfald

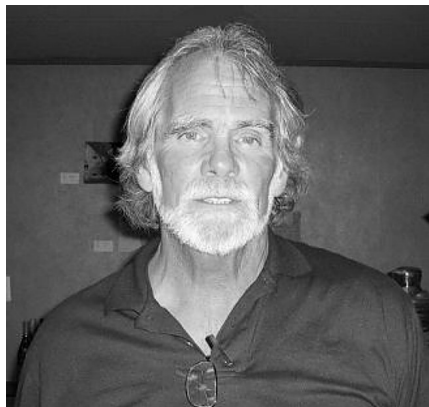
Tegneserieskaber og redaktør **Al Feldstein** er død, 88 år gammel. Feldstein skrev og tegnede en del historier til EC Comics' horror- og science fiction-tegneserier og overtog posten som redaktør af *MAD Magazine* efter at Harvey Kurtzman forlod bladet i 1956; en post han bestred de næste 28 år. I 2011 modtog Feldstein Bram Stoker Award for life achievement i horror.



Illustration af Al Feldstein

Den britiske forfatter **Steve Moore** er død, 64 år gammel. Moore skrev tegneseriehistorier for *2000 AD*, *Doctor Who Weekly/Monthly* og *Warrior*, redigerede magasinerne *Fortean Times* og *Fortean Studies*, skrev romanudgaven af filmen *V for Vendetta* (2006) og udgav i 2011 sin egen fantasyroman *Somnium*.

Den amerikanske scriptwriter **Lorenzo Semple Jr.** er død, 91 år gammel. Semple skrev filmmanus til bl.a. de Laurentiis' remakes af *King Kong* (1976) og *Flash Gordon* (1980) og James Bond-filmen *Never Say Never Again* (1983) samt de første episoder af tv-serien *Batman* fra 1960'erne og til biografilmene baseret på denne serie. Blandt mainstream-film han skrev, kan nævnes *Papillon* og *Three Days of the Condor*.



Michael Shea

Den britiske forfatter **Michael Shea** er død, 67 år gammel. Shea skrev mest fantasy med elementer af horror som i *Nifft the Lean*, der vandt World Fantasy Award i 1983, og *The Quest for Simbilis* (1974), en fortsættelse til Jack Vances *The Eyes of the Overworld*. Han skrev desuden blandt andet den Lovecraft-insprerede roman *The Color Out of Time* (1984) og vandt igen World Fantasy Award i 2005 for kortromanen *The Growlimb*.

Den amerikanske forfatter **Lucius Shepard** er død, 70 år gammel. Shepard skrev stilfuld sf og fantasy, I 1985 vandt han John W. Campbell Award som bedste nye forfatter, i 1986 en Nebula for kortromanen *R&R*, som senere blev en del af romanen *Life During Wartime* (1987), og i 1992 en Hugo for novellen "Barnacle Bill the Spacer".



Lucius Shepard

Kommende festivaler

Fantasticon 2014

Valby Kulturhus 14-15. juni 2014
Årlig dansk festival for alle de fantastiske genrer.
Æresgæster: Paul J. McAuley (UK) og Rochita Loenen-Ruiz (PH/NL).
www.fantasticon.dk



Steampunkfestival/Swecon

Gävle, Sverige, 27-29. juni 2014
Den svenske nationale festival.
Æresgæster: Cory Doctorow, Mike Perschon, Miriam Rosenberg Roček, Chris Wooding m.fl.
steampunkfestival.se

Finncon 2014

Jyväskylä, Finland, 11-13. juli
Den store nationale finske festival med gratis adgang!
Æresgæster: Elizabeth Bear, Hannu Rajaniemi, Jukka Halme.
2014.finncon.org

Loncon 3/Worldcon 2014

London, 14-18. august, 2014
Den årlige verdenskongres.
Æresgæster: John Clute, Chris Foss, Malcolm Edwards, Jeanne Gomoll, Robin Hobb og Bryan Talbot.
www.loncon3.org

Sasquan/Worldcon 2015

Spokane, Washington, USA
19-23. august 2015
Den årlige verdenskongres.
Æresgæster: Brad Foster, David

Gerrold, Vonda McIntyre, Tom Smith og Leslie Turek.
sasquan.org

Art-Bubble

Horsens
27-28. september 2014
Tegneseriefestival.
art-bubble.dk/index.php

Blodig Weekend

Cinemateket, København
25-28. september + 2-5. oktober
Splatterfilmfestival
www.blodigweekend.dk

Herlufsholm Fantasy Messe

Herlufsholm
18-19. oktober 2014
Stor forlagsdrevet messe for især dansk fantasyliteratur for børn og unge.
fantasybogmesse.dk

Spielmesse Essen

Essen, Tyskland
16-19. oktober 2014
Europas største messe for brætspil og andre spil.
www.messen.de/de/7696/in/Essen/Spiel/info.html

Star Wars Weekend

Taastrup Kulturcenter
1-2. november 2014
Festival med Star Wars-tema. Køb merchandise og mød diverse Star Wars-skuespillere.
www.danskstarwarsloge.dk

World Fantasy Convention 2014

Arlington, Virginia, USA
6-9. november, 2014
Æresgæster: Guy Gavriel Kay, Les Edwards, Stuart David Schiff, Lail Finlay og Jane Yolen.
worldfantasy2014.org

World Fantasy Convention 2015

Saratoga Springs, NY, USA, 5-8 november, 2015
Æresgæster: Chelsea Quinn Yarbro, Steven Erikson, Graham Joyce, David Drake og Glen Cook.
sff.net/people/rothman/wfc

NYT FANTASTIK PÅ DANSK

Ved Janus Andersen

Skønlitteratur, voksne

- Boström Knausgård, Linda: Heli-oskatastrofen. Lindhardt og Ringhof, 115 sider
- Gaiman, Neil: Amerikanske guder. People's Press, 567 sider
- Haggard, H. Rider: Allan Quatermain. Ved Christiane Rohde. Rosenkilde & Bahnhof, 290 sider
- Hawthorne, Nathaniel: Præstens sorte slør og andre fortællinger. Klim, 349 sider
- Jarry, Alfred: Patafysikeren doktor Faustrolls bedrifter og betragtninger: Neo-videnskabelig roman. Basilisk, 284 sider
- King, Stephen: Vinden gennem nøglehullet: en roman om Det mørke tårn (Det mørke tårn, [8]). Hr. Ferdinand, 336 sider



- Kræmer, Irse: Forbandelsen. PrintXpress, 265 sider
- Neutsky-Wulff, Erwin: Roman. Erwin Neutsky-Wulff, 341 sider
- Sandemo, Margit: Det bævende hjerte (Lysets rige, 12). Jentas, 212 sider
- Shelley, Mary: Frankenstein eller Den moderne Prometheus (Ved Jakob Levinsen). Rosinante, 237 sider

- Starup, Mikkel: Guldborg: en overjordisk gyser. Antenna, 395 sider
- Wilmann, Jonas: Frygt-filerne II. Kaos, 201 sider
- Østergaard, Gudrun: Regnfaldet. Kandor, 194 sider

Tegneserier

- Canales, Juan Díaz: Amarillo (Blacksad, 5). Cobolt, 56 sider
- Ferri, Jean-Yves: Asterix og pikterne (Asterix, bind 35). Egmont Kids Media, 48 sider
- Leloup, Roger: Yoko Tsuno - jorden kalder Vinea: Nærkontakt i jordens indre, Vulcans smedje, Vineas tre sole (Yoko Tsuno - integrale, 1). Cobolt, 164 sider
- Vehlmann, Fabien: Borte (Alene, 1). Carlsen, 56 sider
- Vehlmann, Fabien: Knivenes mester (Alene, 2). Carlsen, 48 sider

Ungdomsbøger

- Adornetto, Alexandra: Heaven ([Halo-serien], [3. bog]). Politiken, 390 sider
- Adrian, Lara: Kys ved midnat (Midnight breed, Bind 1). Tellerup, 483 sider
- Bing, Jon: Azur - kaptajnernes planet. Science Fiction Cirklen, 164 sider
- Brody, Jessica: Unremembered - uden minder (Unremembered, 1). Alvilda, 334 sider
- Carriger, Gail: Sjælesluger (Soulless, #1). Tellerup, 399 sider
- Cast, P. C.: Afløret (Nattens hus, #11). Tellerup, 260 sider
- Columbus, Chris: Undergangens og ønskernes bog (House of secrets, Bind 1). Tellerup, 523 sider
- Delaney, Joseph: Heksejægerens blod (Wardstenen, bind 10). Carlsen, 326 sider
- Doctorow, Cory: Little Brother. Science Fiction Cirklen, 362 sider
- Dyhr Lorenzen, Anna Bødewadt: Den resistente, farligt spil. Science Fiction Cirklen, 190 sider
- Falls, Kat: Den sunkne by (Dark life, 2). Tellerup
- Frater, Rhiannon: Forskansen bag muren (As the world dies, 2). Tellerup
- Green, Sally: Half bad - halvkode. Carlsen, 475 sider
- Groth, Steffen: Tulamo - tidløse kopier (Tulamo, [1]). mellemgaard, 552 sider
- Grønkilde, Vagn: Forræderens datter. Science Fiction Cirklen, 194 sider

- Harrison, Kim: Alt andet end død (The hollows, 3). Tellerup
- Hudson, Tara: Porten til helvede (Hereafter, 3). Tellerup
- Møller, Lene D.: Tristan og Chiaki - virus. Science Fiction Cirklen, 231 sider
- Oliver, Jana: Fortabt (The demon trappers, Bind 1). Tellerup, 496 sider
- Roth, Veronica: Fornyerer (Divergent, 3). Alvilda
- Skybrud: dystopiske noveller, redaktør: Benni Bødker, Camilla F. B. Friis, Bjarke Sølvbæk. Håbe-fulde Unge Forfattere, 132 sider
- Tidemand, Thor V.: Arvingernes kamp (Sølvklinge saga, Del 3). Tidemand, 384 sider

Børnebøger

- Angermayer, Karen Christine: Energiens perle (Sølvfinne, 5). Flachs, 72 sider
- Angermayer, Karen Christine: Magiens perle (Sølvfinne, 6). Flachs, 72 sider
- Bane, Jared: Skyggernes hav (Trolddomsjægerne, 4). Flachs, 152 sider
- Banks, Rosie: Glimmerstranden (Det Hemmelige Rige, 6). Flachs, 106 sider
- Banscherus, Jürgen: De 9 tegns spor (Katana, 3). CDR-Forlag
- Becker, Tom: Når de andre sover. Flachs, 237 sider
- Benn, Amelie: Drageriget Dragonia - Drageriddernes ildflugt (Drageriget Dragonia, 2). Flachs, 75 sider
- Bidstrup, Lise: Spionen (Okinawa, 4). Carlsen
- Blichfeldt, Emil: Dragernes land (Spådrømmen, 2). Calibat, 165 sider
- Blichfeldt, Emil: Modlys (Vintersjæl, 1). Calibat, 49 sider
- Boonen, Stefan: Hittebarnet fra Wammerswald. Turbine, 171 sider
- Bødker, Benni: Apokalypsens ryttere (Infernus, [6]). Gyldendal, 88 sider
- Bødker, Benni: De levendes land (Zombie City). Corto, 48 sider
- Bødker, Benni: Orion - Demonaz' fælde (Orion, 3). Gyldendal, 36 sider
- Bødker, Benni: Orion - den endelige kamp (Orion, 4). Gyldendal, 40 sider
- Bødker, Benni: Under jorden (Zombie City). Corto, 44 sider
- Bødker, Benni: Verdens ende (Tusmørkekongen, 3). Gyldendal, 53 sider
- Collins, Suzanne: Gregor og det tavse varsel (Gregor, 4). Gyldendal,

274 sider

- Davidson, Susanna: Canterville-spøgelset. Flachs, 64 sider
- Ee, Susan: Englefald: Penryn & verdens undergang. Gyldendal, 295 sider
- Egebjerg, Jarl: Hans og kæmpen (Skøre eventyr, 4). Elysion, 27 sider
- Egebjerg, Jarl: Heksen og søn (Skøre eventyr, 2). Elysion, 27 sider
- Egebjerg, Jarl: Sofie og dragen (Skøre eventyr, 1). Elysion, 27 sider
- Einspor, Henrik: Øgler i mosen (Ali Zongo, 7). Gyldendal
- Eken, Cecilie: Den døde helt (Det Levende Sværd, 4). Høst, 244 sider
- Enger, Thomas: Julie Moores onde arv. Alvilda, 311 sider
- Faueryby, Lene: Vampyrens hjælp. Gyldendal, 135 sider
- Finderup, Mette: Døde drenge kan ikke sms'e - og andre klamme historier: ideer: Børn i Svendborg. Gyldendal, 125 sider
- Gaiman, Neil: Den sygeste løgne-historie. Høst, 115 sider
- Gardner, Sally: Kaninmysteriet: fe-detektivernes første sag (Vinger & co, bind 1). Flachs, 184 sider
- Gardner, Sally: Tre spegede sild: fe-detektiverne rykker ud igen (Vinger & co., bind 2). Flachs, 182 sider
- Gehm, Franziska: Vampyrøstrene - skæbnets timer (Vampyrøstrene, bind 8). Turbine, 165 sider
- Gehm, Franziska: Vampyrøstrene - drakung-fu-mesteren (Vampyrøstrene, bind 7). Turbine, 161 sider
- George, Jessica Day: Onsdage i tårnet (Tirsdays på slottet, 2). Alvilda, 245 sider
- Goodwin, Harriet: Hex-faktoren. Flachs, 169 sider



- Gotthardt, Peter: Den forunderlige

fløjte (Elverfolkets skæbne, 4. bog).

- Carlsen, 70 sider
- Gotthardt, Peter: Dødens bytte (Den gyldne skål. Ruinbyen, bog 2). Alvilda, 72 sider
- Gotthardt, Peter: Ruinens hemmelighed (Den gyldne skål. Ruinbyen, bog 3). Alvilda, 72 sider
- Grønlund, Peter: I skolens kælder. Forum, 65 sider
- Halling, Thomas: Noget i natten (Gyser-trioen). Carlsen, 99 sider
- Harild, Kirsten Sonne: Ind i mørket (Synnes hævn, 2). Carlsen, 109 sider
- Harvey, Gill: Gullivers rejser. Flachs, 64 sider
- Jensen, Jørn: Pigen i muren. Al-rune, 30 sider
- Jensen, Mich: Mit magiske ar (Tim og piraterne, 1). michaeljensens.dk, 40 sider
- Jensen, Michael: Enøje Jack og skattekortet (Tim og piraterne, 2). michaeljensens.dk, 2 bind
- Keserwany, M. R.: Mumier, mord og museer: et Charbel-mysterium. mellemgaard, 165 sider
- Kolakowski, Leszek: Eventyr for store og små. Reflect, 156 sider
- Kosmisk kaos, redaktør: Tina Sakura Bestle; redaktør: Bjørn I. Thomsen. Brønderslev Forfatter-skole, 126 sider
- Laub, Ole Henrik: De ensomme har langt hjem. Cadeau, 144 sider
- Mercer, Sienna: Ven eller fjende? (Min søster, vampyren, nr. 12). Alvilda, 200 sider
- Mercer, Sienna: Ensomme fugle (Min søster, vampyren, nr. 11). Alvilda, 190 sider
- Mercer, Sienna: Ung kærlighed (Min bror, varulven, nr. 2). Alvilda, 180 sider
- Mogensen, Karsten S.: Monstret i kælderens. Elysion, 40 sider
- Nordberg Pedersen, Bjarne: Lich (Graveyard Herd, 1). mellemgaard, 140 sider
- Norsahl, Sine: Sky får vinger (Billebøgerne, 3). Turbine, 27 sider
- Næsted Nielsen, Michael: Den hemmelige kirkegård: mørkets ånder (Dæmonen fra helvede, 2). Facet, 67 sider
- Næsted Nielsen, Michael: Dæmonen fra helvede: mørkets magter. Facet, 69 sider
- Næsted Nielsen, Michael: Satans tjener: mørkets genfærd (Dæmonen fra helvede, 3). Facet
- Ohlsson, Kristina: Sølvdrengen (Glasbørnene, 2). Alvilda, 171 sider
- Ottesen, Josefine: De sorte sejl (Teseus, bind 4). Al-rune, 47 sider
- Ottesen, Josefine: De sorte sejl

CD+BOG (Teseus, bind 4). AV Forlaget Den Grimme Ælling, 47 sider

- Owen, Laura: Hyp-hyp Winnie! (Mini Winnie, 5). Jensen & Dalgaard, 95 sider
- Præstegaard, John Nielsen: Jeg er en superhelt: QR bog. DigTea, 16 sider
- Roholte, Dorte: Det ender ikke godt: 6 gyserhistorier. Carlsen, 153 sider
- Rødtne, Nicole Boyle: Elverskud - skyggehævn (Elverskud, 3, bog 3). Alvilda, 257 sider



- Rødtne, Nicole Boyle: Friske lig (Zombie jæger, Bog 3). Alvilda, 89 sider
- Salmson, Jo: Kongen kommer (Maros rejse, 1). Carlsen, 105 sider
- Suleyman, Esma: Pi får en bror: QR-bog. DigTea, 23 sider
- Suleyman, Esma: Pi får en ny mis: QR bog. DigTea, 23 sider
- Suleyman, Esma: Pi i Bio Total: QR bog. DigTea, 23 sider
- Suleyman, Esma: Pi og far på café: QR-bog. DigTea, 23 sider
- Suleyman, Esma: Pi og far på ski: QR bog. DigTea, 23 sider
- Suleyman, Esma: Pi og far på tur: QR bog. DigTea, 23 sider
- Vestergaard, Søren Brinch: Fortællinger fra Eden - kampen om mosten. Turbine, 239 sider
- Vierø Hansen, Erik: De tre troldmænd: et eventyr om grammatik. Alkalær, 39 sider
- Wandahl, Camilla: Det lille monster (Søstre på de syv have, 5). Høst & Søn, 52 sider
- Aamodt, Ingunn: Marv & ben - dukken ([Marv & ben], [1]). ABC, 84 sider

Festival for science fiction, fantasy & horror

FANTASTICON

Valby kulturhus
Valgårdssvej 4 - 8, Valby

Supported by Valby kulturudvalg

2014

14TH - 15TH JUNE

Guests of honour

Paul McAuley (UK)

Rochita Loenen-Ruiz (PH/NL)



www.fantasticon.dk

Illustration: Tom Kristensen